

ที่ รล ๐๐๑๐/ ๕๖๐

สำนักราชเลขาธิการ

สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๗๐ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง พระราชทานพระราชานุญาต

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๖.๔/๖๗๗๓ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ขอพระราชทานพระราชานุญาตเชิญพระฉายาลักษณ์ พระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจ จากเว็บไซต์ www.sirindhorn.net ลงพิมพ์หนังสือวารสารที่ดิน ปีที่ ๖๑ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือนมีนาคม - เมษายน ๒๕๕๘ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

พระราชทานพระราชานุญาต

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)

ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

กองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๔๐ - ๑ ต่อ ๑๑๔, ๑๒๖

โทรสาร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๓๙

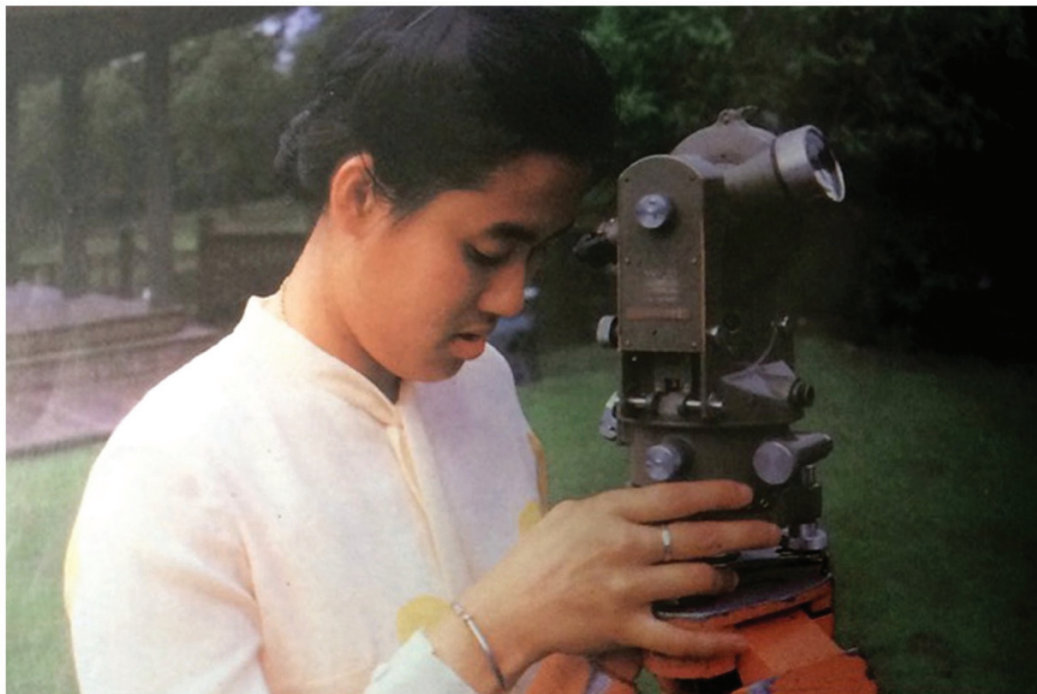
เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

ทรงศึกษาวิชาการสำรวจและแผนที่ และฝึกปฏิบัติที่พระตำหนักเรือนต้น ในบริเวณพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ระหว่างวันที่ ๕-๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๒

ทรงตั้งเป้าสำหรับวัดมุม

ทรงตั้งกล้องเอง

เสร็จแล้วทรงส่อง

“ช่างสำรวจ” ที่บริเวณหน้าเรือนต้น

เจ้าฟ้าสงกลัอง

ทรงฉายที่พระเจดีย์ในบริเวณเรือนต้น เสร็จแล้วทรงบันทึกรายละเอียดลงในผังสำรวจ

กำหนดการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ทรงประกอบพิธีเปิดอาคารรังวัด และทำแผนที่
กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
วันพฤหัสบดี ที่ 8 มิถุนายน 2532

เวลา 09.00 น.

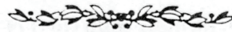
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งถึงอาคารรังวัด และทำแผนที่ กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี รองอธิบดี และนายช่างใหญ่ กรมที่ดิน เฝ้าฯ รับเสด็จฯ
 - ภริยาผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี และผู้แทนสมาคมช่างสำรวจ ทูลเกล้าฯ ถวายช่อดอกไม้
 - เสด็จฯ เข้าสู่พลับพลาพิธี
 - ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย
 - ประทับพระราชอาสน์
 - ทรงกราบ
 - ทรงศีล
 - (สมเด็จพระสังฆราช ประธานสงฆ์ถวายศีล)
 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กราบบังคมทูลรายงาน และขอพระราชทานเชิญเสด็จฯ ทรงประกอบพิธี เปิดอาคารรังวัดและทำแผนที่
 - เสด็จฯ ไปยังแท่น ทรงกดปุ่มไฟฟ้าเปิดแพรคลุมป้ายอาคารรังวัดและทำแผนที่
 - (พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตร ดุริยางค์)
 - เสด็จฯ เข้าสู่พลับพลาพิธี
 - ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมถวายพระสงฆ์
 - ประทับพระราชอาสน์
 - ทรงหลังทักษิณาทน
 - (พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก)
 - อธิบดีกรมที่ดิน กราบบังคมทูลเบิกผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราช อริยาศัย
 - เสด็จฯ ไปทรงกราบที่หน้าเครื่องนมัสการ
 - เสด็จฯ ออกจากพลับพลาพิธีไปทรงปลูกต้นไม้ (ต้นราชพฤกษ์)
 - เสด็จฯ ขึ้นสู่อาคารชั้นที่ 1 ทอดพระเนตรนิทรรศการและเครื่องมือการทำแผนที่
 - เสด็จฯ ขึ้นสู่อาคารชั้นที่ 4 (โดยลิฟท์)
 - ทรงลงพระนามาภิไธยในแผ่นศิลา และสมุดที่ระลึก ทอดพระเนตรเครื่องมือการทำแผนที่
 - เสด็จฯ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง
 - เสด็จพระราชดำเนินกลับ
- การแต่งกาย แต่งเครื่องแบบปกติขาว.

คำกราบบังคมทูลรายงาน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ของ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เนื่องในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิด
อาคารรังวัดและทำแผนที่ กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย
วันพฤหัสบดี ที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2532

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบ้างของพระบาท

ในวาระอันเป็นมงคลสมัย ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ได้ฝ่าละอองพระบาท เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาประกอบพิธีเปิดอาคารรังวัดและทำแผนที่ในวันนี้ กระทรวงมหาดไทย รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ นับเป็นสิริมงคลแก่ข้าราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย อย่างยิ่ง

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชนุญาตกล่าวถึงความเป็นมาของอาคารหลังนี้สืบเนื่องจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2527 อนุมัติในหลักการตามโครงการพัฒนากรมที่ดินและเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ พุทธศักราช 2528 - 2547 ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการสำรวจเอกสารสิทธิประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทย พบว่าเอกสารสิทธิประเภทโฉนดที่ดิน ซึ่งเป็นเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่สมบูรณ์ที่สุดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มีเพียง 32.7% ของเอกสารประเภทต่าง ๆ ซึ่งเมื่อคิดเป็นพื้นที่ที่ออกโฉนดที่ดินจะได้ประมาณ 15% ของพื้นที่ครอบครองทั้งหมด หากกรมที่ดินจะดำเนินการออกโฉนดไปตามวิธีการเดิมจะต้องใช้เวลาประมาณ 200 - 300 ปี จึงจะออกโฉนดที่ดินได้ทั่วประเทศ ฉะนั้น เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาจึงได้มีการปรึกษากันระหว่างรัฐบาลไทยกับผู้แทนธนาคารโลก เมื่อปีพุทธศักราช 2523 จนกระทั่งได้เสนอโครงการให้ธนาคารโลกพิจารณาในปีพุทธศักราช 2526 และในที่สุดคณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเห็นชอบโครงการนี้อนุมัติค่าใช้จ่ายโครงการเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2527 ในวงเงิน 1,750 ล้านบาท แยกเป็นเงินกู้ธนาคารโลก 805 ล้านบาท เงินงบประมาณ 736 ล้านบาท และเงินให้เปล่าจากรัฐบาลออสเตรเลียประมาณ 209 ล้านบาท

ในการดำเนินการรังวัดออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศตามโครงการนี้ มีเป้าหมายว่าจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 20 ปี นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2528 เป็นต้นไป จึงต้องมีการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานที่ดินทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปรับปรุงเทคนิคการสำรวจแผนที่ทั้งในเขตเมืองและชนบท และเพิ่มประสิทธิภาพของสำนักงานกลางประเมินราคาทรัพย์สินให้สามารถกำหนดราคาทรัพย์สินได้อย่างถูกต้อง โดยกำหนดแผนงานรวม 5 แผนงานหลัก คือ แผนงานจัดทำและปรับปรุงระวางแผนที่ในเขตชนบท แผนงานจัดทำระวางแผนที่ในเขตเมือง แผนงานปรับปรุงการบริหารงานที่ดิน แผนงานประเมินราคาที่ดิน และแผนงานพัฒนาองค์กรของกรมที่ดิน

ในด้านรังวัดและทำแผนที่จำเป็นต้องนำเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยจากต่างประเทศเข้ามาใช้ในการดำเนินการ อาทิเช่น เครื่องมือที่ใช้ในการหาตำแหน่งพิกัดเชื่อมโยงสัญญาณจากดาวเทียม (Doppler) เครื่องวัดระยะอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทำแผนที่จากภาพถ่ายทางอากาศ และเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ประกอบการคำนวณการย้ายรูปแปลง น.ส. 3 ก. ไปลงในระวางแผนที่ในระบบ ยู.ที.เอ็ม. พร้อมทั้งย้ายรูปแปลงในระวางออกโฉนดเดิมไปเป็นระบบ ยู.ที.เอ็ม. เป็นต้น จึงต้องก่อสร้างอาคารเพื่อเป็นที่ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และติดตั้งเครื่องมือต่าง ๆ ด้วย และในการนี้ต้องใช้เงินเป็นค่าก่อสร้างอาคารเป็นเงิน 61,900,000 บาท (หกสิบเอ็ดล้านเก้าแสนบาทถ้วน) โดยกู้จากธนาคารโลก 85% และเงินบาทสมทบ 15% การก่อสร้างอาคารรังวัดและทำแผนที่ฯ หลังนี้ ได้เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2528 โดยจ้างภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ใช้เวลาก่อสร้าง 500 วัน แล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2530 ตามสัญญา ในเนื้อที่ดิน 4 ไร่ 1 งาน 49 ตารางวา ซึ่ง บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด เป็นผู้บริจาคให้แก่ทางราชการ

อาคารหลังนี้ต่อไปจะเป็นสถานที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมที่ดิน รวม 5 หน่วยงาน คือ สำนักงานช่างใหญ่ กองรังวัดและทำแผนที่ กองปรับปรุงระวางแผนที่ กองคำนวณและประมวลผล และกองทำแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นอุดมมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานกราบบังคมทูลอัญเชิญใต้ฝ่าละอองพระบาททรงประกอบพิธีเปิดอาคารรังวัดและทำแผนที่ กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ที่ รล ๐๐๐๔/๑๔๔๘๗

สำนักราชเลขาธิการ
พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๓๐

เรื่อง พระราชทานพระบรมราชานุญาต

เรียน นายโสภณ ชัยสุวรรณ รองอธิบดีกรมที่ดิน ประธานคณะกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึก

อ้างอิง หนังสือที่ มท ๐๗๑๑/๑๗๔๑๔ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๓๐

ตามที่ กรมที่ดิน ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ และ
ภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน ๓ พระรูป เพื่อเชิญลงพิมพ์ใน
หนังสือที่ระลึกในโอกาสเปิดอาคารรังวัดและทำแผนที่ของกรมที่ดิน ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว
นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว โปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระบรมราชานุญาต

(หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์)

ราชเลขาธิการ

กองข่าว

โทร. ๒๒๑-๑๑๕๑-๕ ต่อ ๓๗

ที่ รล 0007/8607

สำนักราชเลขาธิการ
สวนจิตรลดา กทม. 10300

17 สิงหาคม 2530

เรื่อง พระราชทานพระราชนุญาตให้เชิญพระฉายาลักษณ์ และภาพฝีพระหัตถ์ลงพิมพ์ใน
หนังสือที่ระลึก

เรียน รองอธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือที่ มท 0711/15357 ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2530

ตามที่มีหนังสือขอให้ให้นำความกราบบังคมทูล ขอพระราชทานพระราชนุญาตอัญเชิญ
พระฉายาลักษณ์ และภาพฝีพระหัตถ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เคย
ลงพิมพ์ในหนังสือรอยพระบาทยาดรายังจารึก เพื่อลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกในโอกาสเปิด
อาคารรังวัดและทำแผนที่ กรมที่ดิน ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว พระราชทานพระราชนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

(ท่านผู้หญิงมนัสสินิตย์ วณิกกุล)

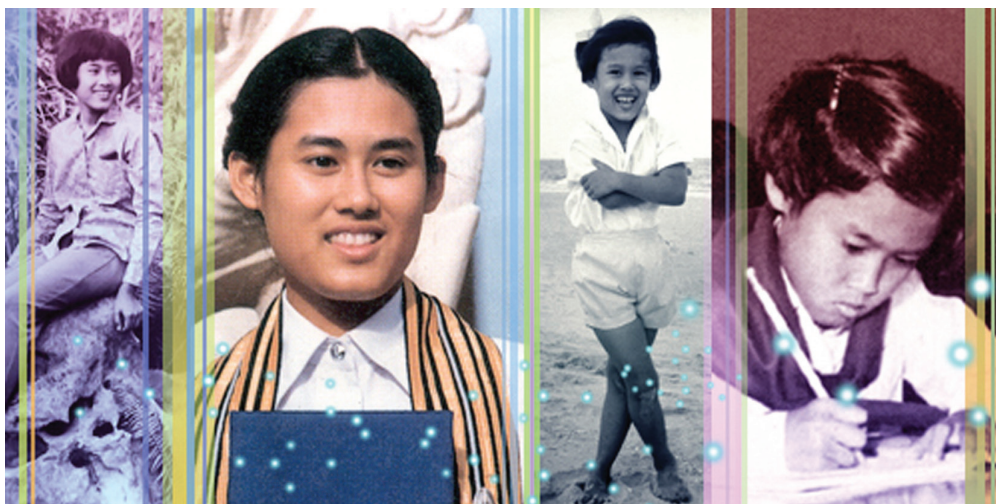
ราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

กองราชเลขาธิการในพระองค์

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

โทร.2811202, 2811111 ต่อ 12, 21

พระราชประวัติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดัชนีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระองค์ที่ ๓ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ได้รับพระราชทานพระนามว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์

ด้วยเหตุที่ทรงบำเพ็ญพระราชกิจจานุกิจนานัปการอันเป็นประโยชน์แก่แผ่นดินและราษฎร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สถาปนาพระราชอิสริยยศ และ**พระราชอิสริยยศักดิ์** เป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดัชนีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๐ และจากพระวิริยอุตสาหะในการทรงศึกษาหาความรู้และบำเพ็ญพระราชกิจนานัปการ พระเกียรติคุณเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้ง ทั้งในราชอาณาจักร และนานาชาติ จึงทรงรับพระราชทาน**เครื่องราชอิสริยาภรณ์** แห่งราชอาณาจักรไทย และทรงรับการทูลเกล้าฯ ถวาย**เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ**

- พระราชพิธีสถาปนาพระราชอิสริยยศักดิ์
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์แห่งราชอาณาจักรไทย
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ

การศึกษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มต้นทางการศึกษาระดับอนุบาล เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๑ ณ โรงเรียนจิตรลดา ในเขตพระราชฐาน พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต โดยทรงศึกษา ต่อเนื่องไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา ตลอดระยะเวลาที่ทรงศึกษา ทรงเอาพระทัยใส่ในการเรียน โปรดการอ่าน และการศึกษาวรรณคดี ทั้งของไทยและต่างประเทศ ทรงเริ่มแต่งคำประพันธ์ต่างๆ ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง ตั้งแต่ยังทรงศึกษา ในชั้นประถมศึกษา โปรดการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งด้านกีฬา ดนตรี บันเทิง และกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์

หลังจากทรงสำเร็จการศึกษา ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแผนกศิลปะ จากโรงเรียนจิตรลดา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แม้จะมีพระราชภารกิจ โดยเสด็จพระราชดำเนิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไปเยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่างๆ แต่ก็ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะ ในการเรียนอย่างยิ่ง และยังทรงร่วมกิจกรรมของคณะและของมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับนิสิตทั่วไป ในปีการศึกษา ๒๕๑๙ ทรงสำเร็จการศึกษา และทรงเข้ารับพระราชทานปริญญา อักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เหรียญทอง สาขาวิชาประวัติศาสตร์

ในพุทธศักราช ๒๕๒๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสมัครเข้าศึกษาต่อ ระดับมหาบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมกันทั้งสองแห่ง ทรงสำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีการศึกษา ๒๕๒๒ หลังจากนั้น ทรงสำเร็จการศึกษา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลี - สันสกฤต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา ๒๕๒๔ ต่อมา ด้วยความสนพระทัยงานด้านการพัฒนา โดยอาศัยหลักวิชาการศึกษา หรือการเรียนรู้เป็นแกน จึงทรงสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทรงสำเร็จการศึกษา และรับพระราชทานปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ในปีการศึกษา ๒๕๒๙

หลักคิดในการใช้การศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการสร้าง และพัฒนาความรู้ ความคิดของประชาชน และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน และสังคม ที่ทรงได้รับการศึกษา ในระดับคุษภูมบัณฑิต ผนวกกับประสบการณ์ ที่ทรงเรียนรู้ จากการโดยเสด็จพระราชดำเนิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นพื้นฐานความรู้ที่แข็งแกร่ง ในการทรงงานพัฒนา ของพระองค์เอง ในเวลาต่อมา จวบจนปัจจุบัน

นอกเหนือจากการศึกษาในระบบ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังสนพระทัยศึกษาเพิ่มเติม ศึกษาน ประชุมสัมมนา และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ในวิชาการด้านอื่นๆ อีกหลายด้าน เช่น ภูมิศาสตร์กายภาพ อุทกศาสตร์ พฤกษศาสตร์ การจัดการทรัพยากร ดินและน้ำ รีโมตเซนซิง ระบบภูมิสารสนเทศ แผนที่ โภชนาการ เป็นต้น ด้วยมีพระราชประสงค์ ที่จะนำ ความรู้ที่ได้จากวิชาการเหล่านี้ ไปประยุกต์ใช้ในการทรงงานพัฒนาชุมชน และยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร

- พระราชประวัติการศึกษา
- การศึกษาดูงานและการประชุมทางวิชาการ พุทธศักราช ๒๕๒๐ – ๒๕๔๐
- การศึกษาดูงานและการประชุมทางวิชาการ พุทธศักราช ๒๕๔๑ – ปัจจุบัน

การรับราชการ

หลังจากทรงสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว ในพุทธศักราช ๒๕๒๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้ารับราชการเป็นอาจารย์กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทรงสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยและสังคมวิทยา ต่อมาใน พุทธศักราช ๒๕๓๐ ได้มีการตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ขึ้นใหม่ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระยศ พันเอก ทรงดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง (ซึ่งต่อมาได้มีการขยายตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการกอง ในพุทธศักราช ๒๕๓๒ พร้อมกับกองอื่นๆ) ทรงเป็นผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์พระองค์แรก จนถึงปัจจุบัน มีพระราชภารกิจ ทั้งการบริหาร การสอน และงานวิชาการอื่นๆ ต่อมาทรงได้รับพระราชทาน พระยศพลเอก ในพุทธศักราช ๒๕๓๙ และทรงได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ (อัตรাজอมพล) ในพุทธศักราช ๒๕๔๓ นอกจากนี้ ยังได้ทรงรับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษบรรยายวิชาการ ณ สถาบันการศึกษา ต่างๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัย ศิลปากร

- พระยศและพระตำแหน่งทางราชการ

พระราชกิจ

นอกเหนือจากพระราชภารกิจในหน้าที่ราชการ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้านต่างๆ ครอบคลุมงานสำคัญๆ อันเป็นประโยชน์หลักของบ้านเมืองเกือบทุกด้าน และทรงได้รับความไว้วางพระราชหฤทัย ให้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่ทรงสืบสานต่อจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มอบหมาย โดยเฉพาะการทรงงาน ด้านการบริหารองค์การ และมูลนิธิ เพื่อสาธารณกุศล ทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมูลนิธิชัยพัฒนา ประธานมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล อุปนายกผู้อำนวยการสภากาชาดไทย รวมทั้งการเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ และการปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในโอกาสต่างๆ เช่น การพระราชทานพระราชวโรกาสให้คณะบุคคลต่างๆ เฝ้าฯ การพระราชทานปริญญาบัตร การถวายผ้าพระกฐิน เป็นต้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงจัดตั้งโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนผู้ยากไร้ในชนบท โดยเฉพาะการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ ทรงเห็นว่าเด็กจะเรียนหนังสือไม่ได้ ถ้าท้องหิว หรือเจ็บป่วย จึงทรงริเริ่มโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๓ ทรงเห็นความสำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงพระราชทานพระราชทรัพย์ให้ก่อสร้างโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสำหรับชาวไทยภูเขา ห้องเรียนเคลื่อนที่ ทั้งพระราชทานพระราชทรัพย์เป็นค่าตอบแทนครูผู้สอน และทรงจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนพระราชทาน เพื่อให้เยาวชนมีโอกาสดำเนินการศึกษาที่เหมาะสม จะได้มีความสามารถในการพึ่งตนเอง และเป็นที่พักของครอบครัวได้ในอนาคต ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริอย่างใกล้ชิด และเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในโครงการ ด้วยพระองค์เองเสมอ

จากการที่มีประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล หรือสมทบทุนดำเนินงานโครงการพัฒนาต่างๆ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำเงินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายดังกล่าวมาจัดตั้งเป็นกองทุน **ทุนการกุศลสมเด็จพระเทพฯ** เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชน ผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน หรือเพื่อการสาธารณประโยชน์อื่นๆ

นอกเหนือจากงานพัฒนา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนพระทัยงานศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างยิ่ง มีพระราชดำริว่า ควรจะมีการถ่ายทอดงานด้านวัฒนธรรมไปสู่เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ ผ่านกระบวนการจัดการศึกษาอบรม ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้คนรุ่นใหม่เหล่านี้ได้เรียนรู้ ตระหนักความสำคัญ รักและผูกพันในศิลปวัฒนธรรมของชาติ สามารถสืบทอดเพื่อการอนุรักษ์และอาจพัฒนาเป็นอาชีพได้ ทรงสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และสืบทอดมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของไทย พระอุทิศสาธุในการปฏิบัติกิจการอันเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองและประชาชน เป็นที่ประจักษ์แก่พสกนิกรทั่วหน้า จึงทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลเกียรติยศ พระเกียรติคุณ ตำแหน่งเกียรติยศ และ**ปริญญากิตติมศักดิ์** จากสถาบัน หน่วยงานและองค์กรทั้งในราชอาณาจักรและต่างประเทศจำนวนมาก

พระราชจริยาวัตรที่ประชาชนทั่วไปได้เห็นประจักษ์ คือ พระเมตตาและความเอาพระทัยใส่ในชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชปณิธานที่จะช่วยเหลือผู้ที่ทุกข์ยากเดือดร้อนโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ เผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา พสกนิกรต่างยกย่องและชื่นชมในพระบารมี ดังนั้น เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติที่ทรงมีคุณูปการต่อชาติบ้านเมืองในด้านต่างๆ มาโดยตลอด จึงมีบุคคล หน่วยงาน สมาคม และองค์กรต่างๆ ทั้งในราชอาณาจักรและในต่างประเทศ ขอพระราชทานอัญเชิญพระนามาภิไธย และขอพระราชทานนาม ไปเป็นชื่อพรรณพืชมงคล และสัตว์ที่ค้นพบใหม่ในโลก รวมทั้งสถานที่ และสิ่งต่างๆ เป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและเป็นสิริมงคลสืบไป นอกจากนี้ ยังได้ทรงพระกรุณาฯ รับสมาคม สถาบัน และองค์กรต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามแนวพระราชดำริ หรือที่มีวัตถุประสงค์ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ที่ทรงให้การสนับสนุน ซึ่งล้วนเป็นไปเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้ขาดแคลน หรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ไว้ในพระราชูปถัมภ์

- รางวัลเกียรติยศและพระเกียรติคุณ
- ตำแหน่งเกียรติยศ
- ปริญญากิตติมศักดิ์จากสถาบันในประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๒๐ - ๒๕๔๐
- ปริญญากิตติมศักดิ์จากสถาบันในประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๑ - ปัจจุบัน
- ปริญญากิตติมศักดิ์จากสถาบันต่างประเทศ
- พระนามาภิไธยและนามพระราชทานพรรณพืชมงคลและสัตว์
- พระนามาภิไธยและนามพระราชทานสถานที่และสิ่งต่างๆ
- สมาคม สถาบัน และองค์กรในพระราชูปถัมภ์

งานอดิเรก

ยามที่ทรงว่างจากพระราชกิจ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพักผ่อนพระอิริยาบถโดยทรงมีงานอดิเรกที่สนพระทัยหลายประเภท เช่น ดนตรี งานศิลปะ กีฬา งานสะสม การทัศนศึกษา การอ่านและสะสมหนังสือ ทรงมีหอสมุดส่วนพระองค์ที่จัดเก็บหนังสือหลากหลายประเภท ทั้งที่ทรงเลือกซื้อด้วยพระองค์เองและที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย และดั่งเช่นเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ทรงมีพระอัจฉริยภาพในการเรียงร้อยอักษร จึงทรงพระราชนิพนธ์ร้อยแก้วและร้อยกรองไว้เป็นจำนวนมาก มีทั้งประเภทบทกวี ความเรียง คำนำ บทกวี บทเพลง เรื่องแปล และสารคดี เป็นต้น รวมทั้งพระราชนิพนธ์ชุดเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ซึ่งเปรียบเสมือน “บันทึกการเดินทาง” ที่ให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

ในปัจจุบัน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังสนพระทัยศึกษาและฝึกฝนเรียนรู้ทักษะภาษาและวิชาการต่างๆ อยู่มิได้ขาด เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน เทคโนโลยีสารสนเทศ ดาราศาสตร์ เทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น พระปรีชาสามารถด้านภาษา เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วหน้า นอกจากนี้ ยังสนพระทัยเข้าร่วมการประชุม แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ทรงศึกษาดูงาน และทรงพบปะสนทนากับปราชญ์ด้านต่างๆ อยู่เป็นประจำ เพื่อทรงรับความรู้ใหม่ๆ และทันสมัยอยู่เสมอ

พระราชกรณียกิจ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในด้านต่างๆ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใฝ่พระราชหฤทัยในการศึกษา มาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ โปรดการศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้จากการสังเกต สิ่งแวดล้อมรอบพระองค์ ต่อมา เมื่อเจริญพระชันษาขึ้น ด้วยความสนพระทัย และพระปรีชาในการเรียนวิชาการหลากหลายแขนง ทั้งศาสตร์และศิลป์ อีกทั้งการเรียนภาษา จะเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการเรียนรู้วิชาการสาขาต่างๆ จึงทำให้ทรงเลือกศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทด้านอักษรศาสตร์ และต่อมาได้ทรงศึกษาต่อ ระดับปริญญาเอก ในหลักสูตรวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นการนำความรู้ด้านการศึกษา ประกอบกับความรู้ในศาสตร์ต่างๆ มาร่วมกันใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาประเทศ จากการที่ทรงเห็นความสำคัญของศาสตร์ต่างๆ นี้เอง จึงสนพระทัยศึกษาหาความรู้ และติดตามความก้าวหน้าของความรู้ ในด้านอื่นๆ อยู่เสมอ

จาก “ประวัติศาสตร์” ซึ่งเป็นวิชาการสาขาแรก ที่ทรงเลือกเรียน ในระดับปริญญาตรี และยังเป็นวิชาการ ที่ทรงใช้ในการทรงงาน เมื่อทรงเข้ารับราชการ เป็นอาจารย์สอนวิชาประวัติศาสตร์ ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนพระทัยศึกษาวิชาการด้านอื่นๆ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ทั้งทรงศึกษาด้วยพระองค์เอง และจากบุคคล หน่วยงานและสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จนทรงสามารถนำความรู้นั้น มาปรับใช้ในการทรงงานได้ ทรงเห็นว่าความรู้เป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นครู และนักการศึกษาที่ดี จึงทรงเชื่อมโยงความรู้ ของศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ อันเป็นประสบการณ์ ที่ทรงนำไปใช้ประโยชน์ ในการประกอบพระราชกรณียกิจด้านต่างๆ

แนวพระราชดำรินี้ในงานด้านต่างๆ ยังคงเกิดการนำไปปรับใช้ เพื่อพัฒนาชุมชน ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม พระราชกรณียกิจของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครอบคลุมงานด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง อาจจำแนกได้ดังนี้

- ด้านการพัฒนา
- ด้านการศึกษา
- ด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา
- ด้านสาธารณสุข
- ด้านสาธารณสุขและโภชนาการ
- ด้านการต่างประเทศ
- ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ด้านเกษตรกรรม

พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีแวดวงชีวิตอยู่ในวงการพัฒนาลังคมและวงการวิชาการตลอดมา ดังที่ได้ทรงเล่าไว้ในพระราชนิพนธ์ “ทัศนะจากอินเดีย” เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๐ ความตอนหนึ่งว่า

“...แวดวงชีวิตของฉันแต่ไหนแต่ไรมาอยู่สองประการ คือ วงการวิชาการ แวดวงของครูบาอาจารย์ ผู้รู้ในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งในสายศิลปวัฒนธรรมและเทคโนโลยี กับอีกวงการคือ เรื่องของการพัฒนาลังคมให้เจริญก้าวหน้า งานที่เห็นพ่อแม่ทำมาตลอดตั้งแต่รู้ความคือ การทำให้แผ่นดินและทุกคนในแผ่นดินมีความเจริญรุ่งเรือง เน้นหนักในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่มีความทุกข์ยาก เราคลุกคลีอยู่กับคนที่ลำบากยากแค้น หาทางบรรเทาความเดือดร้อนของคน”

งานวิชาการ และงานพัฒนา จึงเป็นพระราชกรณียกิจหลักที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงงานควบคู่กันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงานด้านการพัฒนา ทรงเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้โดยเสด็จพระราชดำเนิพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถไปทรงเยี่ยมราษฎรในท้องที่ทุรกันดารห่างไกลการคมนาคม ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก มีโอกาสได้รับบริการของรัฐน้อย และต้องประสบภัยอันตรายจากโจรผู้ร้ายและการสู้รบ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีหน้าที่ในการสัมผัสกับประชาชนเพื่อพระราชทานความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ การรักษาพยาบาล การศึกษา การแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ สำหรับแนวทางที่มีพระราชวินิจฉัยเพื่อช่วยเหลือ ได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในบทความเรื่อง “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” พระราชทานเพื่อลงพิมพ์ในหนังสือ “๔๐ ปี โรงเรียน ตชด.” เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๙ ความตอนหนึ่งว่า

“...เราใช้เกณฑ์ว่า สิ่งใดที่เราพอจะช่วยเหลือเขาได้โดยไม่สร้างความเดือดร้อนกับคนอื่นเราก็ช่วย รายที่ต้องช่วยก่อน คือรายที่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ เพราะมองเห็นได้พอสมควร ถ้าพอมีประสบการณ์ก็จะทราบว่าคนไหนเจ็บป่วย เรื่องนี้เสแสร้งได้ยาก การที่ได้รู้ได้เห็นอย่างกว้างขวางเช่นนี้ ทำให้ข้าพเจ้าตั้งความหวังไว้ว่า เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ได้...”

จากการที่ได้ทรงเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในสภาพภูมิศาสตร์ต่างๆ ได้ทรงพบปะบุคคลหลายฝ่าย ได้ทรงเรียนรู้วิธีการทำงานในพื้นที่ วิธีการวินิจฉัยปัญหาและแก้ไขปัญหาตามสภาพแวดล้อมจริง จึงได้ทรงนำความรู้และประสบการณ์นานาที่ทรงได้รับเหล่านั้น มาจัดทำโครงการต่างๆ ตลอดจนพระราชทานแนวพระราชดำริให้หน่วยงานหรือคณะบุคคลไปจัดทำ โครงการตามพระราชดำริจำนวนมาก ทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โภชนาการ การศึกษา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนา

นิยามของ “การพัฒนา”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทรงปฏิบัติมาก่อน **การพัฒนา** หมายถึง การทำให้ดีขึ้น ทำให้เจริญขึ้นให้ก้าวหน้าขึ้น รวมทั้งการยกฐานะความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้น ดังที่ได้พระราชทานสัมภาษณ์แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๔ ความตอนหนึ่งว่า

“...เหตุที่ขอการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนนั้น เห็นจะเป็นเพราะความเคยชิน ตั้งแต่เกิดมาจำความได้ก็เห็นทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงคิดหาวิธีต่างๆ ที่จะยกฐานะความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้น ได้ตามเสด็จเห็นความทุกข์ยากลำบากของพี่น้องเพื่อนร่วมชาติก็คิดว่าช่วยอะไรควรช่วย ไม่ควรนิ่งดูเฉย เมื่อโตขึ้นพอมีแรงทำอะไรได้ก็ทำไปอย่างอัตโนมัติ โดยทำตามพระราชกระแส หรือทำตามแนวพระราชดำริ การช่วยเหลือประชาชนเป็นหน้าที่ของสถาบันพระมหากษัตริย์ต้องทำประจำอยู่แล้ว...”

ความหมายของข้อความ **การยกฐานะความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้น** หมายถึง จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม เน้นที่ “ความเป็นอยู่ของคนไทย” คือสภาพทั้งหลายทั้งปวงที่พบเห็นกันอยู่ทั่วไปในสังคมไทย ทั้งสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและเศรษฐกิจ การดำเนินงานพัฒนาส่วนใหญ่จึงมุ่งไปสู่ประชาชนในชนบทที่มีปัญหาความขาดแคลน ทุรกันดาร โดยในบทสัมภาษณ์ดังกล่าวทรงมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาชนบทไทยว่า

“...คนไทยเป็นจำนวนมากอาศัยอยู่ในชนบท เมื่อมีคนอยู่มากย่อมมีปัญหาเป็นธรรมดา ปัญหาชนบทเกี่ยวเนื่องด้วยการดำเนินชีวิตของประชาชนและการทำมาหากิน ส่วนใหญ่ผู้ที่อยู่ในชนบทจะประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น ที่ดิน น้ำ พันธุ์พืช แรงงาน ดินฟ้าอากาศ และตลาด ถ้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งขาดแคลน รายได้ก็จะน้อย ผลผลิตอาหารได้ไม่พอกิน อันเป็นผลให้เกิดปัญหาอื่นๆ เช่น สุขภาพร่างกายไม่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีเรี่ยวแรงทำงาน ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษ อันจะทำให้พัฒนาตนเองได้ยาก เมื่อหมดหนทางหากิน ผู้ที่อยู่ในชนบทก็มักจะหาทางเข้าสู่เมือง และต้องผจญปัญหาต่างๆ อีก ฉะนั้นการแก้ปัญหาชนบทจึงเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาทั้งชนบทและปัญหาในเมือง...”

เมื่อมองอีกนัยหนึ่ง ก็เห็นเป้าหมายของการพัฒนา คือ **การพัฒนาคน** ให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม เป็นพลเมืองดีของประเทศ ดังที่ได้พระราชทานพระราโชวาทแก่คณะผู้ปฏิบัติงาน โครงการตามพระราชดำริ ในพุทธศักราช ๒๕๔๒ และ ๒๕๔๓ ตามลำดับ ซึ่งได้เชิญมาบางส่วน ดังนี้

“...การปฏิบัติงานอย่างที่เราทำกันอยู่ คือเพื่อให้เยาวชนของชาติมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความรู้ความสามารถที่จะรู้ทั้งทางด้านวิชาการ ทั้งการงานอาชีพ เพื่อให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ เป็นทรัพยากร หรือเป็นกำลังสำคัญของชาติ...”

“...เราต้องการให้ทุกคนมีความมั่นคง มีความเป็นสุข อยู่ดีกินดี มีโอกาสในชีวิตที่จะได้รับความรู้แล้วก็ฝึกฝนความสามารถ สามารถที่จะสร้างความก้าวหน้าให้แก่ตัวเองได้ให้เท่าเทียมกันทุกคน อันนี้จะเป็นเป้าหมายอย่างหนึ่งได้...”

แนวคิดของงานพัฒนา

จากพระราชดำรัสและพระราชนิพนธ์ที่ได้พระราชทานในวาระต่างๆ รวมทั้งการดำเนินงาน กิจกรรมหรือโครงการตามพระราชดำริ สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองและแนวคิดที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีต่องานพัฒนา ดังนี้

- **งานพัฒนาสังคมในแบบผสมผสานศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน** ทรงเห็นว่านักพัฒนา จึงควรมองและแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างรอบด้าน คิดหาวิธีการพัฒนาโดยนำวิทยาการที่เหมาะสมมาปรับใช้ ในงานพัฒนา กล่าวโดยสังเขป ด้านวิทยาศาสตร์ เช่น การเกษตร สาธารณสุข เทคโนโลยีสารสนเทศ นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมศาสตร์ เช่น การศึกษาพฤติกรรมชุมชน การสหกรณ์ การจัดการ ชุมชน ด้านมนุษยศาสตร์ เช่น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

- **“ความสมดุล” ของการพัฒนา** ทรงเห็นว่าการพัฒนาควรคำนึงถึงความสมดุลในทุกๆ มิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม เทคโนโลยีสมัยใหม่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังที่ได้ทรงเล่า พระราชทานไว้ใน “ทัศนะจากอินเดีย” ความตอนหนึ่งว่า

“...โดยทั่วไป ถ้าเราช่วยในด้านการทำมาหากิน ความเป็นอยู่ สุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น เราช่วย ควบคู่ไปในเรื่องให้ความรู้ทางด้านสาธารณสุข การให้การศึกษา มีบางครั้งที่เราเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาเห็นว่าเป็นความเป็นอยู่ที่ไม่ดี แต่ก็มีความเคยชินและวัฒนธรรม ความสุขของเขาเช่นนั้น เช่น บ้านเขาเขาจุดไฟ อยู่ในบ้าน ความยากของการพัฒนาคือจุดไหนจะเป็นความพอดีระหว่างการพัฒนากับการรักษาวัฒนธรรม ดั้งเดิม...”

และได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนา เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ความตอนหนึ่งว่า

“...เทคโนโลยีสารสนเทศ หากนำมาใช้ให้ถูกวิธีก็จะสามารถสร้างพลัง ความเข้มแข็ง ให้แก่ บุคคล ชุมชน และสังคมได้ เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้เข้าถึงแหล่งความรู้ที่มีอยู่มากมาย ไร้ขอบเขตจำกัด ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนา ความรู้ช่วยสร้างงานสร้างรายได้ ช่วยให้มี ศักยภาพที่จะพัฒนาตน สังคม และประเทศชาติ...”

...อย่างไรก็ตาม การมีเทคโนโลยีอย่างเดียวยังไม่อาจเพียงพอที่จะสร้างความเข้มแข็งได้ หาก ผู้คนหรือสังคมไม่รู้จักรับรู้การใช้ ขาดสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือขาดความพร้อม อันเนื่องมา จากข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม ดังนั้นความสำคัญจึงอยู่ที่ “ความสมดุล” ของ การพัฒนา ที่ควรต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วนในทุกมิติ เพื่อสร้างความพร้อมและลดข้อจำกัด อันจะ ทำให้ผู้คนหรือสังคมเหล่านั้นได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีเต็มศักยภาพ...”

ปรัชญาของงานพัฒนา

ในปาฐกถาที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงบรรยาย ณ มูลนิธิแม็กไซไซ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๔ ได้ทรงเล่าถึงประสบการณ์การทำงานพัฒนาในประเทศไทย และ **“ปรัชญาในการทำงาน”** สรุปใจความพอสังเขปได้ดังนี้

- งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องสู้กับความขาดแคลน ทุกข์ยาก ความยากจน และความหวาดหวั่นเป็นสภาวะทางกายภาพที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน มิใช่ต่อสู้กับความคิดความเชื่ออันเป็นนามธรรม และเป็นงานระยะยาวที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ดังเช่นที่ปรากฏในข้อความที่สลักในเหรียญที่ระลึก “เซเรส” (“CERES”) อันเป็นเหรียญที่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations) ทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๑ ว่า **“ให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง”** (“To give without discrimination”) โดยทรงหมายความว่า จะต้องเลือกสรรสิ่งที่ดีที่สุดให้คนโดยถ้วนหน้า

- ในการช่วยเหลือประชาชน นักพัฒนาจะต้องมองชีวิตหลายแง่ ได้แก่

● **สุขภาพอนามัย** : ด้านอนามัยทั่วไป ด้านโภชนาการ การจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และการเข้าถึงบริการสาธารณสุข

● **การศึกษา** : เด็กทุกคนควรมีโอกาสได้เรียนให้สูงที่สุดตามศักยภาพ ดังนั้น เมื่อพบว่าพื้นที่ใดยังมีเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จะต้องจัดให้มีสถานที่เรียน จัดหาหนังสือ อุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องนุ่งห่มทุนการศึกษาทั้งสำหรับเด็กที่มีความสามารถและเด็กทั่วไป

● **อาชีพ** : การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การฝึกทักษะวิชาชีพด้านต่างๆ และการส่งเสริมอาชีพงานฝีมือและหัตถกรรมท้องถิ่น

● **งานสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน** : สร้างความผูกพันกับท้องถิ่นบ้านเกิด ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างจิตสำนึกช่วยเหลือตนเอง

ปรัชญาการทำงานดังกล่าว สะท้อนให้เห็นได้จากการที่มีได้ทรงจำกัดขอบเขตการพัฒนาอยู่เฉพาะ **การพัฒนาชุมชนชนบท** ที่มีปัญหาความอดอยากยากจนเป็นที่ประจักษ์ชัด แต่ยังคงครอบคลุมถึง **การพัฒนาสังคมเมือง** ที่มีปัญหาซับซ้อน ละเอียดอ่อนแตกต่างกันออกไป อาทิ การพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตสำหรับผู้พิการ ผู้ต้องขังในทัณฑสถาน และสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม การพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในโรงเรียน การพัฒนาห้องสมุดและการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

วิธีการทำงาน

นอกจากนี้ ยังทรงมี **“วิธีการทำงาน”** ที่นักพัฒนาทุกๆ ไปอาจจะขอพระราชทานนำไปใช้เป็นเคล็ดลับในการทำงานได้เป็นอย่างดี

● รู้วิธีการซักถามและสัมภาษณ์ชาวบ้านเพื่อหาข้อมูล ควรคิดประเด็นที่จะซักถามไว้ล่วงหน้า และจัดลำดับเรื่องที่สำคัญกว่าไว้ลำดับแรกๆ เนื่องจากอาจมีเวลาจำกัด รู้จักวิธีพูดคุยอย่างเป็นกันเองเพื่อให้ผู้ตอบกล้าพูดกับเราอย่างเปิดเผย

● ต้องมีความคิดและความสามารถที่จะหาวิธีแก้ปัญหาในท้องถิ่น ซึ่งอาจมีปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่

● ต้องสามารถรักษาสุขภาพตนเองให้แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยง่าย สามารถเดินหรือปั่นเขาเพื่อสำรวจพื้นที่ ตรวจโครงการต่างๆ ได้ อยู่นิ่งๆ กินง่าย ทนเหนื่อย ทนหิวได้

● รู้จักมีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักทั้งคนที่เราต้องช่วยเหลือ และทั้งบุคคลหรือหน่วยงานที่จะร่วมมือกับเราได้

- รู้จักรวบรวมข้อมูลจากทุกแหล่ง รวมทั้งจดหมายหรือคำร้องทุกข์
- ร่วมสนุกไปกับวิถีชีวิตของชาวบ้านได้อย่างกลมกลืน ไม่ว่าจะเป็นร้องเพลง เต้นรำ รับประทานอาหารร่วมกัน
- การจัดตั้งศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ชาวบ้าน
- การอนุรักษ์ระบบนิเวศน์และสภาพแวดล้อมทั้งในเมืองและชนบท มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ สนับสนุนโครงการด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น กังหันน้ำชัยพัฒนา การปลูกป่าทดแทน ป่าชุมชน เป็นต้น

หลักการในการพัฒนา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีหลักการสำคัญในการทรงงานพัฒนา ดังนี้

การเสริมสร้างขีดความสามารถและการพึ่งตนเอง สำหรับประชาชนในท้องถิ่นชนบทที่ทุรกันดาร มีพระราชดำริว่าการช่วยเหลือประชาชนอย่างยั่งยืน คือการช่วยเหลือแบบให้เขาช่วยตนเองได้ ด้วย จึงทรงส่งเสริมให้ประชาชนเป้าหมายเหล่านี้ มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาทักษะ ความสามารถของตนให้แข็งแกร่งขึ้น ทั้งเด็กนักเรียน และราษฎรทั่วไป ทั้งการเรียนในระบบและนอกระบบ ทั้งวิชาการและวิชาชีพ เพื่อให้พวกเขารู้จักการพึ่งตนเอง และพัฒนาตนเองได้ โดยพึ่งพาปัจจัยภายนอกให้น้อยที่สุด

การประสานความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ ทรงเน้นการร่วมมือประสานงานกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ ด้วยทรงเห็นว่าแต่ละภาคส่วนจะมีความชำนาญในแต่ละด้าน หากสามารถนำจุดเด่นของแต่ละภาคส่วนมารวมกัน ก็จะทำให้งานพัฒนาก้าวหน้า สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายได้

การมีส่วนร่วมของประชาชน ทรงเห็นว่าการพัฒนาที่มุ่งหวังผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ไม่เพียงแต่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ เท่านั้น แต่ประชาชนผู้ได้รับผลประโยชน์ในพื้นที่เองควรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของตนเอง เป็นการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้เกิดความคิดและความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาของชุมชน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชปณิธานมุ่งมั่นในการทรงงานพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนคนไทยให้ดีขึ้น มีความสนพระทัยในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และใฝ่พระทัยศึกษาวิชาการสาขาใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการทรงงาน ด้วยทรงเห็นว่า งานพัฒนาเป็นภารกิจที่ไม่หยุดนิ่ง มีโจทย์ปัญหาใหม่ๆ มาท้าทายนักพัฒนา เนื่องจากสิ่งแวดล้อมทางสังคมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้นักพัฒนาจะต้องรู้จักค้นคว้าหาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอเช่นเดียวกัน และต้องพิจารณาทบทวนการทำงานเพื่อหาแนวทาง เทคนิควิธีใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นนักการศึกษา โปรดที่จะศึกษาหาความรู้ต่างๆ และทรงมุ่งมั่นอุตสาหะในการศึกษาสิ่งทีสนพระทัยอย่างจริงจัง ความใฝ่พระทัยในการศึกษามีมาตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ ดังจะเห็นได้จากพระราชนิพนธ์ข้อสอบวิชาเรียงความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เรื่อง “ประเทศทั้งหลายย่อมเจริญได้ด้วยการศึกษา” ความตอนหนึ่งว่า

“... กล่าวกันว่า **“การศึกษาทำคนให้เป็นคน”** เนื่องจากการศึกษานี้ไม่ได้หมายความว่าเพียงแต่ท่องจำสิ่งต่างๆ ที่ทางโรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียน แต่มีความหมายกว้างออกไปถึงการค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้สมองคิด วิเคราะห์แยกแยะถึงเหตุผลของสิ่งต่างๆ ในโลกด้วย ยิ่งบุคคลเรียนรู้เข้าใจสิ่งต่างๆ มากขึ้นเท่าไร บุคคลนั้นยิ่งเป็นคนที่เกี่ยวข้องชาญฉลาดทั้งในทางโลกและทางธรรม เป็นกำลังของบ้านเมือง ทำให้บ้านเมืองเป็นปรกติสุข ประเทศอื่นๆ ไม่อาจจะเอารัดเอาเปรียบได้ ...”

ทรงเห็นความสำคัญของครอบครัวที่เป็นจุดเริ่มแรกของการเรียนรู้ และหล่อหลอมจิตสำนึกของคนตั้งแต่วัยเยาว์ พระราชดำริดังกล่าวอยู่ในปาฐกถาเรื่อง “การศึกษาของผู้ด้อยโอกาส” ที่ทรงบรรยายเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ความตอนหนึ่งว่า

“... การศึกษาเบื้องต้นที่เราพูดถึงคือ **การศึกษาในครอบครัว** ซึ่งเป็นช่วงสร้างบุคลิกสร้างชีวิต โดยหลักๆ แล้วเป็นการเรียนรู้การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันและพัฒนาการต่างๆ เช่น การพูด การกิน การเดิน การแต่งตัว กิจกรรมในครัวเรือน เช่น การถูพื้นในบ้านต้องทำเป็น การเย็บผ้า การแก้เครื่องใช้ อะไรนิดๆ หน่อยๆ และมีการเรียนความรู้ที่จะประกอบอาชีพตามอาชีพพ่อแม่ เช่น ชาวนาก็เอาลูกไปทำนา ชาวประมง ช่างฝีมือต่างๆ หรือว่าเห็นว่าพ่อแม่ทำอย่างนั้นอยู่ในบรรยากาศอย่างนั้นก็ทำตามไป ...

... นอกจากนั้นครอบครัวยังให้การศึกษาด้านจริยศาสตร์และค่านิยมทางสังคมด้วย หรือว่าความเคยชิน เช่น ข้าพเจ้าเกิดในครอบครัวที่พ่อแม่ชอบอ่านหนังสือ ชอบศึกษาเล่าเรียน ก็จะได้ความเคยชินเรื่องการอ่านหนังสือและการเล่าเรียนมาด้วย ...”

จากพื้นฐานความเป็นนักอ่าน ความใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เมื่อเจริญพระชันษาขึ้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงทรงเป็นนักการศึกษาที่สนพระทัยศาสตร์ต่างๆ หลายแขนง โปรดการศึกษาค้นคว้าที่กว้างขวางรอบด้าน มิใช่เฉพาะสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเท่านั้น ทรงสำเร็จการศึกษาทางด้านอักษรศาสตร์ในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท (สาขาวิชาประวัติศาสตร์ สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออกและสาขาวิชาภาษาบาลี – สันสกฤต ตามลำดับ) จากนั้น ทรงศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ อันเป็นวิชาการที่ว่าด้วยการพัฒนาโดยใช้การศึกษาการเรียนรู้เป็นแกน และยังทรงเข้ารับการศึกษาอบรมและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิทยาการแขนงอื่นๆ ที่สนพระทัยและทรงเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการทรงงานอย่างต่อเนื่อง

นอกจากจะสนพระทัยในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐาน ยังทรงมีทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศหลายภาษา อาทิ บาลี-สันสกฤต จีน เขมร อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ละติน ทำให้ทรงสามารถศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างประเทศได้อย่างกว้างขวาง ทรงเน้น ความสำคัญของความรู้ภาษาและการใช้ภาษา ทั้งเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการติดต่อสื่อสาร ที่สำคัญคือภาษาไทย ทรงเห็นว่าต้องอ่านจับความให้ได้ พูดและเขียนให้ชัดเจน ถูกกาลเทศะ การมีความรู้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ มีความสำคัญมากเช่นกัน ในด้านการค้นคว้าหาความรู้ เนื่องจากข้อเขียนต่างๆ ในด้านวิชาการ มีที่เป็นภาษาอังกฤษมากที่สุด ถ้าใช้ได้แต่ข้อมูลที่เป็นภาษาไทย ความรู้จะแคบ เพราะอ่านได้แต่สิ่งที่คนไทยเขียน การแปลข้อความมาจากต่างประเทศอาจจะคลาดเคลื่อนได้ การมีความรู้ภาษาสำคัญที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งด้านเอกสาร และการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อติดต่อกับนักวิชาการ หรือนักธุรกิจได้ทั่วโลก สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลต่างๆ มากมาย เสนองงานวิจัยให้ผู้อื่นวิจารณ์ ขอความรู้ หรือพูดคุยกับผู้สนใจเรื่องเดียวกันได้ทั่วโลก รวมทั้งการรับ-ส่งข้อมูลในลักษณะมัลติมีเดีย (Multimedia) นอกจากภาษาอังกฤษซึ่งจะเป็นภาษาสากลแล้ว ทรงเห็นว่าภาษาต่างประเทศภาษาที่สองนั้น ถ้ามีความรู้ได้ก็มีประโยชน์

พระราชกรณียกิจสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการศึกษา อาจจำแนกได้เป็นลักษณะ ได้แก่ **พระราชกรณียกิจการทรงรับราชการ**

พระราชกรณียกิจการทรงรับราชการ

เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเจริญพระชันษาเข้าสู่ “วัยทำงาน” **“ประวัติศาสตร์”** คือวิชาการที่ทรงใช้ประกอบอาชีพ โดยทรงเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าในพุทธศักราช ๒๕๒๓ ที่มาของความสนพระทัยที่จะเลือกอาชีพเป็น “ครู” สอนวิชาประวัติศาสตร์ ได้ทรงพระราชนิพนธ์เกร็ดประสบการณ์ในการทรงรำลึกอดีตในส่วนนี้ไว้ในพระราชนิพนธ์ “๑๐ ปีในรั้วแดงกำแพงเหลือง” พิมพ์ครั้งแรกใน “เสนาศึกษา” เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๓๓ ความบางตอนดังนี้

“ข้าพเจ้าได้อาศัยรั้วแดงกำแพงเหลืองมาได้ถึง ๑๐ ปีแล้ว เริ่มต้นข้าพเจ้าได้รับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยศิลปากร และกำลังเขียนวิทยานิพนธ์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็ได้บรรยายวิชาการยุทธธรรมในโครงการการศึกษาทั่วไปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ช่วงระยะหนึ่ง แต่หยุดไปเพราะจะต้องพยายามเร่งทำวิทยานิพนธ์ให้เสร็จ เกรงว่าจะไม่ทันเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

ต่อมา พลตรียุทธศักดิ์ คล่องตวรจโรด ซึ่งเป็นราชวงศ์และเป็นคนที่คุณเคยกับข้าพเจ้าเข้าดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ก็มาชวนให้ข้าพเจ้าเข้าทำงานที่โรงเรียนจปร. เป็นอาจารย์สอนประวัติศาสตร์ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นงานที่ข้าพเจ้าคงพอจะทำได้ ในขณะนั้น ข้าพเจ้าเพิ่งจะสำเร็จการศึกษา มีความกระตือรือร้นที่จะทำอะไรที่สร้างสรรค์ ทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ และสังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ยิ่งไปกว่านั้น ข้าพเจ้ามีใจรักที่จะเป็นครู จึงตกลงใจรับราชการที่นี่...”

“...ในส่วนตัวของข้าพเจ้านั้น เป็นความภาคภูมิใจที่ได้เริ่มทำงานนี้ นอกจากข้าพเจ้าจะเรียนวิชาประวัติศาสตร์ อันเป็นวิชาการที่ข้าพเจ้าได้อาศัยเป็น “วิชาชีพ” อยู่ในปัจจุบันนี้ (คือได้เอาความรู้มาทำงานสอน) ยังได้เรียนวิชาการศึกษามาด้วย (นี่ก็เป็นวิชาชีพเหมือนกัน) การมองบทบาทของตนเองในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จึงเป็นไปในรูปของกระบวนการทางการศึกษา...”

พระราชกรณียกิจการเป็นอาจารย์สอนวิชาประวัติศาสตร์ ได้เริ่มขึ้นเมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ประจำกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ในช่วงแรก ทรงสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย สังคมวิทยา จนกระทั่งเมื่อมีการตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ใน พ.ศ. ๒๕๓๐ จึงมีพระราชภารกิจเพิ่มขึ้น ทรงดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง (ซึ่งต่อมากมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการกอง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ พร้อมกับกองอื่นๆ) ดังนั้น พระราชภารกิจของพลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับแต่การตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์มาจนถึงปัจจุบัน จึงมีทั้งงานบริหาร งานการสอน และงานวิชาการอื่นๆ ดังนี้

- **งานบริหาร** ในฐานะผู้อำนวยการกองฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบริหารงานภายในกองวิชาประวัติศาสตร์ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุภารกิจในการให้การศึกษาวิชาการสาขาประวัติศาสตร์แก่นักเรียนนายร้อย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการในอนาคต อีกทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาในระดับสูงต่อไป ในแต่ละภาคการศึกษาทรงจัดการประชุมนายทหารประจำกอง (อาจารย์และเจ้าหน้าที่) อยู่เสมอ เพื่อให้มีการชี้แจงความก้าวหน้าในการทำงาน ร่วมกันพิจารณาเรื่องการเรียนการสอน เช่น กำหนดหัวข้อที่จะสอนในวิชาบังคับ พิจารณาปรับปรุงเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน พิจารณาผลการเรียนของนักเรียนนายร้อย การกำหนดแผนงานต่างๆ เช่น การทัศนศึกษา การวิจัย การสัมมนา เป็นต้น

การพัฒนาบุคลากร พระองค์ได้พระราชทานให้อาจารย์ในกองวิชาประวัติศาสตร์ได้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการเพื่อติดตามความก้าวหน้า การค้นคว้าใหม่ๆ ในวงการวิชาการประวัติศาสตร์ และเมื่อกลับมาแล้วก็ทรงกำหนดให้อาจารย์ผู้ไปเข้าร่วมประชุมสัมมนาทำรายงานสรุปผลเก็บไว้ที่ห้องสมุดของกองวิชาประวัติศาสตร์เพื่อให้อาจารย์อื่นๆ ได้ศึกษาติดตามความรู้ใหม่ๆ นั้นด้วย และทรงสนับสนุนให้อาจารย์มีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานหรือเข้าฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้อาจารย์ได้มีประสบการณ์ ได้เห็นและเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ สังคมและวัฒนธรรมของประชาชนในที่ต่างๆ อันจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนนักเรียนนายร้อย

การพัฒนาองค์กร ทรงพัฒนาและสนับสนุนให้กองวิชาประวัติศาสตร์ให้บริการและทำประโยชน์แก่สังคม อาทิ การเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการหรือร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ จัดการสัมมนาทางวิชาการ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์เพื่อรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประเทศไทยจากต่างประเทศ และให้บริการข้อมูลแก่อาจารย์ นักวิชาการ และผู้สนใจจากภายนอกเข้ามาศึกษาค้นคว้า

- **งานการสอน** ในฐานะ “ครูประวัติศาสตร์” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้ความสำคัญต่อการเป็นครูและการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อถ่ายทอดให้นักเรียนนายร้อยทั้งในด้านวิชาการและประสบการณ์ ได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้เป็นจุดประสงค์ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์สรุปได้ว่า ให้ความรู้ความเป็นไปในสังคมของประเทศ และของโลก ความรู้ในเรื่องเหตุการณ์ที่ผ่านมา และการวิเคราะห์วิจารณ์ความรู้เหล่านั้น เป็นประสบการณ์ชีวิตอย่างหนึ่ง ทำให้ทราบว่าเมื่อเกิดสถานการณ์อย่างหนึ่งขึ้นมาแล้ว จะทำให้เกิดผลอย่างไร ความรู้ ที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนสำหรับอนาคต ทรงอธิบายว่าประวัติศาสตร์ หรือส่วนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม หรืออารยธรรมไทยที่ให้เรียนนั้นเพื่อให้รู้ที่บ้านเมืองของเรา มีอะไรบ้าง ได้รู้ว่าการประพฤติของเราระดับความยากลำบากอย่างไร ดำเนินชีวิตมาอย่างไร หรือว่าต่อสู้อย่างไรในการปกป้องบ้านเมืองให้เรามีที่อยู่อาศัยจนทุกวันนี้ เมื่อรู้ความเป็นมาของชาติ ก็จะมีคามมั่นใจในการที่จะรักษาชาติบ้านเมือง รักษาอาณาประชาราษฎร์สืบต่อไป มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองและสังคม

วิธีการสอน ทรงใช้เทคนิควิธีและสื่อการสอนผสมผสานหลายอย่าง ดังที่ได้พระราชทานสัมภาษณ์แก่เจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการหนังสือ “เพราะขอบฟ้ากว้าง” เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓/ความตอนหนึ่งว่า

“... ด้านวิธีการสอน พยายามใช้ทุกวิธีการเท่าที่จะทำได้ ได้แก่ การบรรยายถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ให้นักเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมออกความคิดเห็น การให้นักเรียนอ่านหนังสือ การค้นคว้าในห้องสมุด การไปศึกษาค้นคว้าต่อในสถาบันที่มีข้อมูล เช่น หอจดหมายเหตุ หรือการออกไปสัมภาษณ์ การออกไปสังเกตการณ์ ออกไปเห็นอะไรๆ ให้กว้างขวาง และรู้จักโยงวิชาการต่างๆ ที่ได้เรียนรู้อาจารย์มาเข้าด้วยกัน ประวัติศาสตร์ คือศาสตร์ที่ว่าด้วยความเป็นมา ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเรื่องอดีตที่ห่างไกลอย่างเดียว ความเป็นมาทุกๆ นาทีที่เปลี่ยนแปลงไปก็ถือว่าเป็นประวัติศาสตร์ โดยคิดอย่างกว้างที่สุด การสอนแต่เรื่องโบราณอาจเป็นประโยชน์แก่นักเรียนน้อยเกินไป ประวัติศาสตร์แบ่งได้เป็นหลายสาขา แต่ต้องโยงเข้าหากันให้ได้ เพราะว่าเป็นปัจจัยของชีวิตด้วยกันทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี หรือว่าเทคโนโลยี การใช้วิธีสอนที่ให้ออกไปศึกษานอกห้องเรียน หรือทัศนศึกษาเป็นครั้งคราว เพื่อให้ดูทุกอย่างและฝึกตัดสินใจว่าตนเองเห็นว่ามัน สิ่งนี้ดีหรือไม่ดีอย่างไร การดูงาน หรือทัศนศึกษาช่วยให้เห็นหลายสิ่งหลายอย่าง ได้พบปะผู้คนที่ไม่เคยพบปะกันมาก่อน ได้มีโอกาสสนทนากับคนฐานะต่างๆ มีลักษณะนิสัยต่างกัน มาจากสิ่งแวดล้อมต่างกัน แล้วฝึกการวิจัย การเรียนรู้นอกห้องอาจทำได้ในเวลาจำกัด เสียเวลาและสิ้นเปลืองมาก จึงต้องใช้การสอนในห้องเรียนเป็นหลัก ...”

การทรงบรรยายในแต่ละครั้ง จะทรงเตรียมการสอนและจัดทำเอกสารประกอบคำบรรยายด้วยพระองค์เอง โดยทรงค้นคว้าจากหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในระยะแรกทรงรวบรวมและนิพนธ์ด้วยลายพระหัตถ์ แล้วให้เจ้าหน้าที่พิมพ์ถวาย ในปัจจุบันทรงใช้เครื่องคอมพิวเตอร์กระเป๋าทัว (Notebook) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการทรงงาน เอกสารพระราชทานหลายชิ้นจึงเป็นเอกสารที่ทรงรวบรวมและพิมพ์ด้วยพระองค์เอง ในการบรรยาย ทรงใช้โปรแกรมเพาเวอร์พอยต์ (Microsoft Office PowerPoint) ประกอบกับอุปกรณ์เครื่องฉายภาพ (Projector) และเครื่องฉายทึบแสง (Visualizer) ทรงจัดหาสื่อการสอนต่างๆ มาประกอบการสอนอยู่เสมอ อาทิ หนังสือ วารสาร สไลด์ สไลด์มัลติวิชชั่น โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนที่ภาพถ่ายทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ

การทัศนศึกษา แม้ว่าจะทรงเป็น “ครูประวัติศาสตร์” แต่ก็มีพระราชประสงค์ที่จะให้นักเรียนนายร้อยมีความรู้ในศาสตร์สาขาอื่นๆ รวมทั้งให้มีโอกาสได้สัมผัสวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยทรงใช้การทัศนศึกษาประกอบการเรียนการสอน ทรงมีทัศนะในเรื่องนี้ว่า

“...การจัดแต่ละครั้งต้องการให้นักเรียนได้รับความรู้ทั่วไปทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ความมั่นคง และการทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เรื่องอาชีวพราศกรเป็นสิ่งที่เน้นมาตลอดเวลานักเรียนส่วนมากเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ต้องออกไปปฏิบัติภารกิจในท้องถิ่นต่างๆ การเข้าถึงชีวิตราษฎรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ทหารจะต้องเป็นที่พึ่งของราษฎรให้ได้ ต้องเข้าถึงสังคมทุกแบบทุกระดับ ...”

การทัศนศึกษา นอกจากช่วยให้นักเรียนนายร้อยได้รับความรู้จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างๆ แล้ว ผลได้ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการจัดทำคู่มือทัศนศึกษา ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูล บทความเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทัศนศึกษา เพื่อเป็นคู่มือให้นักเรียนนายร้อยได้ทราบความสำคัญและประโยชน์ที่ควรจะได้รับเมื่อไปทัศนศึกษา ณ สถานที่นั้นๆ จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้จัดพิมพ์คู่มือทัศนศึกษามากกว่า ๑๐ เล่ม อาทิ อีสานเหนือ ล้านนา อีสานใต้ ทักษิณฝั่งทะเลตะวันออก เป็นต้น

- **งานวิชาการ** สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาวิธีการศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน ซึ่งไม่ควรอาศัยแต่การท่องจำตามที่เล่ากันต่อๆ มา แต่ควรเน้นให้รู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ถึงแหล่งที่มาของข้อมูล และนำมาเรียบเรียงถ่ายทอดให้ผู้อื่นทราบได้โดยมีระบบ ซึ่งวิธีการเรียนการสอนนี้ เป็นประโยชน์ทั้งในการศึกษาประวัติศาสตร์ และการเรียนวิชาอื่น รวมทั้งการปฏิบัติงานต่อไปด้วย

การพัฒนาหลักสูตร มีพระราชดำริว่า การศึกษาและวิชาชีพของนักเรียนนายร้อยมีลักษณะพิเศษบางประการที่ต่างจากนักศึกษาทั่วไป คือต้องศึกษาวิชาการและวิชาทหารประกอบกัน ดังนั้นการจัดหลักสูตรการสอนวิชาประวัติศาสตร์ควรจะคำนึงถึงประโยชน์ที่นักเรียนนายร้อยจะได้รับ รวมทั้งความสอดคล้องกับลักษณะวิชาชีพเมื่อจบการศึกษาไป จึงพระราชทานเป้าหมายการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนนายร้อยไว้ว่า “รู้จักอดีต เข้าใจปัจจุบัน และก้าวทันอนาคต” ได้ทรงเล่าพระราชทานในบทพระราชทานสัมภาษณ์ดังกล่าว ความตอนหนึ่งว่า

“... การสอนนักเรียน ถือหลักอยู่ว่า จะต้องคิดถึงผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นเรื่องใหญ่ ต้องคิดว่าเขาจะต้องออกไปเป็นนายทหาร จะต้องเจริญก้าวหน้าต่อไป ควรจะมีความรู้เรื่องอะไรมากที่สุด ไม่ใช่เราเป็นอาจารย์สอนประวัติศาสตร์ ก็ต้องยึดเยียดให้ได้สอนประวัติศาสตร์มากที่สุด ได้เวลามากที่สุด เพื่อได้มีผลงานมีความดีความชอบมากที่สุด เราต้องคำนึงว่าชีวิตของนักเรียนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ ควรจะมีอนาคตอย่างไร ควรได้ความรู้ ประสบการณ์ ที่จะมีประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต มีความรู้กว้างเพื่อให้พร้อมเสมอที่จะปรับตัวได้เร็วในกระแสของความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ...”

การจัดหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ที่โรงเรียนนายร้อยจึงเป็นไปในแนวพระราชดำริดังกล่าว โดยกำหนดรายวิชาและเนื้อหาที่นักเรียนจะต้องศึกษาไว้เป็นวิชาบังคับ และวิชาเลือก

วิชาบังคับ มี 2 วิชา คือ วิชาไทยศึกษา และวิชาประวัติศาสตร์ร่วมสมัย วิชาไทยศึกษา มีจุดมุ่งหมายคือทำให้ความรู้องค์รวมที่สำคัญของชาติ เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ศาสนา การเมือง ศิลปะ ดนตรี วรรณคดี เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนนายร้อยรู้จักรากเหง้าความเป็นมาของตนเอง มีความภาคภูมิใจในชาติ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการ วิชาประวัติศาสตร์ร่วมสมัย เน้นความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลก และผลกระทบที่มีต่อโลกและประเทศไทย โดยมีการปรับเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอ

วิชาเลือกเสรีมี ๗ วิชา ได้แก่ ประวัติศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเมืองการปกครองประเทศไทย ประวัติศาสตร์ยุโรป ประวัติศาสตร์อเมริกา และ วิชาหัวข้อพิเศษทางประวัติศาสตร์ รายวิชาทั้ง ๗ เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ภูมิภาคต่างๆ และมีหัวข้อพิเศษที่สามารถปรับหัวข้อการบรรยายให้สอดคล้องกับความสนใจและเป็นประโยชน์กับนักเรียนนายร้อยได้ เช่น ประวัติศาสตร์ความมั่นคง ประวัติศาสตร์ยุคสงครามเย็น ประวัติศาสตร์ทุนนิยมโลก ทั้งนี้ เพื่อเสริมความรู้ สร้างโลกทัศน์ที่กว้างไกลให้แก่แก่นักเรียนนายร้อย

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หลังจากที่โรงเรียนย้ายไปอยู่ ณ บริเวณเขาชะโงก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ในพุทธศักราช ๒๕๒๙ ทรงห่วงใยว่าข้าราชการ และนักเรียนนายร้อยต้องอยู่ห่างไกลจากแหล่งข้อมูลที่จะใช้ค้นหาหาความรู้เพิ่มเติม จึงมีพระราชประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพและขยายโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนนายร้อยโดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทรงส่งเสริมให้นักเรียนนายร้อยรู้จักค้นหาข้อมูลใหม่ๆ จากอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นการพัฒนาตนเองให้ทันกระแสโลก จึงได้พระราชทานอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่าย เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๗ ต่อมาได้พระราชทานเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมอีกในพุทธศักราช ๒๕๓๘ และ ๒๕๔๑ จากนั้น ได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดทำโครงการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เชื่อมโยงข้อมูลจากอาคารต่างๆ ภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ระบบใหม่นี้สามารถเปิดให้บริการในพุทธศักราช ๒๕๔๕

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะ “ทูตกระหม่อมอาจารย์” ของนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลากว่า ๒๕ ปี ทรงทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานอย่างจริงจัง ด้วยมีพระราชประสงค์ที่จะฝึกให้นักเรียนนายร้อยรู้จักคิด รู้จักตัวเอง คือให้รู้ว่าเราเป็นใคร มาจากที่ใด และกำลังจะไปทางไหน ดังพระราชดำรัสที่ว่า

“...การเรียนประวัติศาสตร์ในโรงเรียนนายร้อยมีจุดประสงค์หลักในการให้นักเรียนฝึกหัดวิธีการทรงประวัติศาสตร์ในการคิดหาเหตุผล มีสำนึกทางประวัติศาสตร์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบ้านเมือง ในฐานะที่เป็นประชาชนคนไทย ควรรู้รากเหง้าเรื่องราวของตนเอง ความรู้จะเป็นพื้นฐานช่วยเชื่อมโยงให้เข้าใจสังคมไทยปัจจุบันดีขึ้น ให้รู้เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกในฐานะที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก ทั้งหมดนี้มีส่วนเอื้อให้การทำงานดีขึ้น ...”

พระราชกรณียกิจด้านการต่างประเทศ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศครั้งแรกเมื่อมีพระชนมายุเพียง ๕ พรรษา ในการโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือนสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรปอีก ๑๓ ประเทศ อย่างเป็นทางการ รวมเวลาประมาณ ๓ เดือนเศษ (๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๔) และเมื่อมีพระชนมายุ ๑๑ พรรษา ได้ตามเสด็จต่างประเทศอีกครั้ง ในการเสด็จฯ เยือนสหราชอาณาจักรเป็นการส่วนพระองค์ (๓ กรกฎาคม - ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๙)

เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชันษาขึ้นและทรงเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้ว ทรงได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เสด็จฯ เยือนรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เพื่อทอดพระเนตรศูนย์ศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองและโรงงานผ้าบาติก (๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๖) และในปีเดียวกัน ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จฯ แทนพระองค์ไปทรงร่วมพระราชพิธีพระบรมศพ สมเด็จพระเจ้ากุสตาฟที่ ๖ ออสการ์ ณ กรุงสตอกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน (๒๓ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๖) ในโอกาสนี้ ได้เสด็จฯ เยือนกรุงบรัสเซลส์และกรุงลอนดอนด้วย

การเสด็จฯ เยือนต่างประเทศของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากจะเป็นการทรงงานเพื่อเสริมสร้างสัมพันธไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศแล้ว ยังเป็นโอกาสที่จะได้ทอดพระเนตรกิจการด้านต่างๆ ชีวิตความเป็นอยู่ สังคม วัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยีในแต่ละประเทศ ได้ทรงพบปะบุคคลสำคัญ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำประเทศ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในหลายสาขาวิชา และนำความรู้จากประสบการณ์เหล่านั้นมาปรับใช้ในการทรงงานในประเทศไทยต่อไป ดังที่ได้ทรงปรารภไว้ในหนังสือ “ย่าแดนมังกร” ซึ่งทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นจากบันทึกการเสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการครั้งแรก ความตอนหนึ่งว่า

“... ข้าพเจ้าถือว่าการที่ได้ท่องเที่ยวไปในโลกกว้างทั้งในประเทศและนอกประเทศ เป็นการที่เราจะได้โอกาสศึกษาความเป็นไปของธรรมชาติและสังคม แม้ว่าชีวิตของคนจะน้อยนัก เมื่อเทียบกับชีวิตของธรรมชาติ ภูเขา ทะเล และแม่น้ำ แต่เราอาจจะใช้เวลาที่มีอยู่ให้คุ้มค่าในการเรียนรู้ชีวิต เพื่อรับใช้สังคมและประเทศชาติที่เราอาศัยอยู่ การที่ได้ไปที่อื่นนอกจากบ้านเกิดเมืองนอนก็ไปอย่างหนึ่ง คือ ได้เห็นว่าคนอื่นเขาทำอะไรกับชาติของเขา ยิ่งได้เป็นแขกของรัฐบาลอย่างนี้ยิ่งดีใหญ่ เพราะเขาย่อมจะพยายามเลือกสรรให้เราดูสิ่งที่เขาคิดว่าดีที่สุด ซึ่งเราจะได้โอกาสทราบทัศนคติ และค่านิยมในสังคมปัจจุบันของประเทศนั้นๆ ส่วนดีบางส่วนของเขาอาจจะพอเข้ากับพื้นฐานของเรา และเป็นสิ่งที่เรายังนึกไม่ถึงเราก็จะได้ทำการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมากลั่นกรอง ดีกว่านั่งอยู่บ้าน แล้วดูดซึมเอาของดีบ้างไม่ดีบ้างของเขาโดยไม่รู้ตัว...”

การเสด็จ เยือนต่างประเทศในแต่ละครั้ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงเลือกระยะเวลาที่ทรงว่างจากพระราชภารกิจภายในประเทศ และจะเตรียมพระองค์ล่วงหน้าก่อน อย่างรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศ และสถานที่ต่างๆ ที่จะเสด็จฯ ไปทอดพระเนตร ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรม บุคคลที่ต้อง ทรงพบ ความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับสถานที่ และสิ่งที่มีพระราชประสงค์จะทอด พระเนตร ทั้งหมดนี้สถานเอกอัครราชทูตไทยในแต่ละประเทศ จะจัดเตรียมข้อมูล เอกสาร หนังสือ และสื่อ อื่นๆ ที่จะสามารถจัดถวายได้ ส่งเข้ามาทูลเกล้าฯ ถวายก่อนเป็นการล่วงหน้า สำนักราชเลขาธิการจะจัดทำ เอกสารสังเขปประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศนั้นๆ นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อ ทรงศึกษาเป็นเบื้องต้นด้วย

การเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี สามารถจำแนกออกได้เป็นหลายลักษณะ ดังนี้

๑. เสด็จฯ แทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จฯ แทนพระองค์ไปทรงร่วมงานพระราชพิธีและงานพิธีในต่างประเทศหลายครั้ง อาทิ

- ครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๖ ขณะมีพระชนมายุ ๑๘ พรรษา เสด็จฯ แทนพระองค์ไป ทรงร่วมงานพระราชพิธีพระบรมศพ สมเด็จพระเจ้ากุสตาฟที่ ๖ อ돌ฟ์ ณ กรุงสตอกโฮล์ม ราชอาณาจักร สวีเดน

- พุทธศักราช ๒๕๒๓ เสด็จฯ แทนพระองค์ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ไปทรงร่วมงานพระราชพิธีสถาปนาเจ้าฟ้าหญิงเบียทริกซ์ขึ้นครองราชย์ เป็นสมเด็จพระราชินีแห่งเนเธอร์แลนด์ ณ กรุงอัมสเตอร์ดัม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

- พุทธศักราช ๒๕๒๔ เสด็จฯ แทนพระองค์ไปทรงร่วมงานพระราชพิธีอภิเษกสมรสเจ้าชาย แห่งเวลส์ กับเลดี้ไดอานา สเปนเซอร์ ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

- พุทธศักราช ๒๕๓๖ เสด็จฯ แทนพระองค์ไปทรงร่วมงานพิธีศพเคานต์แห่งบาร์เซโลนา พระบิดาสมเด็จพระราชาธิบดี ฮวน คาร์ลอสแห่งสเปน และโดยเสด็จฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยาม มกุฎราชกุมาร ไปทรงร่วมพิธีพระบรมศพสมเด็จพระราชาธิบดีโบดวงแห่งเบลเยียม

- พุทธศักราช ๒๕๔๓ เสด็จฯ แทนพระองค์ไปทรงร่วมในพระราชพิธีพระศพสมเด็จพระจักรพรรดินีนางาโกะ ณ ประเทศญี่ปุ่น

- พุทธศักราช ๒๕๔๔ เสด็จฯ แทนพระองค์ไปทรงวางศิลาฤกษ์มหาเจดีย์ ณ วัดกุสินารา เฉลิมราชย์ รัฐอุตตรประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย และเสด็จฯ แทนพระองค์ ไปทรงรับการทูลเกล้าฯ ถวาย รางวัล Franklin Delano Roosevelt International Disability Award ประจำปี ๒๕๔๔ ณ องค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

- พุทธศักราช ๒๕๔๗ เสด็จฯ แทนพระองค์ ไปทรงร่วมในพระราชพิธีพระศพสมเด็จพระชนนี จูเลียนาแห่งเนเธอร์แลนด์

๒. เสด็จฯ ไปทรงร่วมการประชุม อาทิ

● พุทธศักราช ๒๕๒๖ เสด็จฯ ไปทรงร่วมการประชุมผู้นำสหประชาชาติ สภาเลี้ยววงเดือนแดง กลุ่มประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕ ที่ประเทศมาเลเซีย ในฐานะอุปนายิกาผู้อำนวยการสหประชาชาติไทย และหัวหน้าคณะผู้นำสหประชาชาติไทย

● พุทธศักราช ๒๕๓๑ เสด็จฯ ไปทรงร่วมการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกหนังสือ สำหรับเยาวชนระหว่างชาติ และทรงเป็นกรรมการตัดสินหนังสือดีเด่น สำหรับเยาวชนทั่วโลก ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของ International Board on Books for Young People (IBBY) ณ เมืองโบโลญญา สาธารณรัฐอิตาลี

● พุทธศักราช ๒๕๔๕ เสด็จฯ ไปทรงร่วมการสัมมนาทางวิชาการ ระหว่างประเทศ ว่าด้วยการให้การศึกษา หลังประถมศึกษา แก่ผู้ลี้ภัย ครั้งที่ ๑ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

๓. เสด็จฯ ไปทรงรับรางวัลเกียรติยศ หรือตำแหน่งเกียรติยศ อาทิ

● พุทธศักราช ๒๕๓๔ เสด็จฯ ไปทรงรับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการชุมชน จากมูลนิธิรามอน แมกไซไซ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

● พุทธศักราช ๒๕๔๓ เสด็จฯ ไปทรงรับตำแหน่งทูตพิเศษของโครงการอาหารโลก แห่งองค์การสหประชาชาติ ณ กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี ในโอกาสนี้ ได้ทรงกล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการอาหารโลก ครั้งที่ ๓ ด้วย

● พุทธศักราช ๒๕๔๘ เสด็จฯ ไปทรงรับรางวัลอินทรีา คานธี เพื่อสันติภาพ การลดอาวุธ และการพัฒนา ประจำปี ๒๕๔๗ ณ กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย เป็นต้น

๔. เสด็จฯ ในฐานะพระราชอาคันตุกะหรืออาคันตุกะของรัฐบาลอย่างเป็นทางการ เป็นการเสด็จ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของประมุขของประเทศ หรือผู้นำรัฐบาล เพื่อเจริญสัมพันธไมตรี ระหว่างประเทศ ซึ่งในโอกาสดังกล่าว รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของประเทศนั้นๆ จะทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์สาขาต่างๆ อาทิ

● พุทธศักราช ๒๕๓๔ เสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลทั้ง ๓ ประเทศ โอกาสนี้ ทรงรับการทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ Red Flag Order Class I อันเป็นชั้นสูงสุด และปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์และรัฐศาสตร์จากรัฐบาลเกาหลี

● พุทธศักราช ๒๕๓๐ ทรงรับการทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวรรณคดี จากรัฐบาลอินเดีย

● พุทธศักราช ๒๕๔๓ ทรงรับการทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ Grosse Goldene Ehrenzeichen Am Bande จากรัฐบาลออสเตรีย

๕. เสด็จฯ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของสถาบันราชการ หรือสถาบันเอกชน อาทิ

● พุทธศักราช ๒๕๓๒ เสด็จฯ เยือนราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของสถาบันไอทีซี (International Institute for Aerospace Survey and Earth Sciences – ITC) และเป็นพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์ของสมเด็จพระราชินีนาถแห่งเนเธอร์แลนด์ด้วย

● พุทธศักราช ๒๕๓๒ เสด็จฯ เยือนราชอาณาจักรนอร์เวย์ เพื่อทรงเปิดพิพิธภัณฑ์เมืองนอร์ดแคปป์ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของสโมสโรตารี กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความร่วมมือจากสโมสโรตารีนอร์เวย์ และในคราวเดียวกันทรงได้รับเชิญจากพระเจ้าโฮลอฟที่ ๕ แห่งนอร์เวย์ ให้เข้าเฝ้าฯ และรับพระราชทานเลี้ยงพระกระยาหารกลางวันด้วย

● พุทธศักราช ๒๕๓๔ เสด็จฯ เยือนเนการาบรูไนดารุสซาลาม ตามคำกราบบังคมทูลเชิญจากราชสมาคมภูมิศาสตร์ของอังกฤษ ร่วมกับโครงการป่าเมืองร้อนแห่งบรูไน (Brunei Rain Forest Project ๑๙๙๑ – ๑๙๙๒) เพื่อทอดพระเนตรโครงการอนุรักษ์ป่าเขตร้อนของบรูไน และทรงได้รับเชิญให้เป็นแขกของรัฐบาลในคราวเดียวกัน

๖. เสด็จฯ ในฐานะพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์ของประมุขของประเทศ อาทิ การเสด็จฯ ไปเฝ้าฯ สมเด็จพระราชาธิบดีและสมเด็จพระราชินีแห่งเบลเยียม ตามคำเชิญ หรือตามที่มีพระราชประสงค์จะเสด็จฯ ไปเฝ้าฯ ในโอกาสต่างๆ ระหว่างที่เสด็จฯ เยือนประเทศอื่นๆ ในยุโรป หรือ การเสด็จฯ เยือนราชอาณาจักรกัมพูชาโดยเป็นราชอาคันตุกะของสมเด็จพระเจ้านโรดมสีหนุ

๓. เสด็จฯ โดยพระราชประสงค์ส่วนพระองค์ อาทิ

- พุทธศักราช ๒๕๔๔ เสด็จฯ ไปทรงศึกษาภาษาจีน ณ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน
- พุทธศักราช ๒๕๔๕ เสด็จฯ ไปทรงศึกษาภาษาเยอรมัน ณ สถาบันเกอเธ่ เมืองเกิตติงเงนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศนั้น กำหนดการเสด็จฯ ที่สมเด็จพระราชทิตยและขาดไม่ได้ คือ การเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรพิพิธภัณฑ์ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โบราณคดี ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งสถาบันการศึกษาและวิจัยงานด้านต่างๆ ที่แต่ละประเทศเชี่ยวชาญอยู่

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านต่างๆ เป็นอันมาก จากการเสด็จฯ เยือนประเทศต่างๆ ติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน มีพระราชปณิธานที่จะนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศและปวงชนชาวไทย นอกเหนือไปจากที่เป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างพระราชวงศ์และระหว่างประเทศ ในการเสด็จฯ เยือนสถานที่ต่างๆ นอกจากจะทรงซักถามจนเข้าใจพระทัยถ่องแท้แล้ว ยังโปรดการจดบันทึกความรู้ไว้ด้วย ภาพที่ทรงถือสมุดจดบันทึกไว้ในพระหัตถ์อยู่เสมอ นับว่าเป็นภาพที่ชินตาของบุคคลทั่วไป ทั้งในและต่างประเทศ จนทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญาจากหนังสือพิมพ์ฝรั่งเศสว่า “Le Princesse Stagiaire” หรือ “เจ้าฟ้าฝึกงาน”

ข้อมูล : กองราชเลขาธุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เข้าถึงได้จาก <http://www.sirindhorn.net/index.th.php?Res=1&width=1280&Height=1024>

วารสารที่ดิน

ปีที่ ๖๑ ฉบับที่ ๒ เดือน มีนาคม – เมษายน ๒๕๕๘

กองแผนงาน กรมที่ดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

คณะกรรมการอำนวยการ

อธิบดี	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ	กรรมการ
รองอธิบดี	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนัก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกอง	กรรมการ
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
เลขาธิการกรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ : นายสุรวิทย์ นวลแก้ว

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวพุทธไทย พักเหลือ
นางสาวสุภาพิมพ์ สิงห์พันธุ์ นางสาวอัจฉรา สันติปริชาจิตต์
นางนริศรา มาลัยพงษ์ นางเจริญลาภ สินสุวรรณภรณ์

กองบรรณาธิการ : นางปภาวดี ธรรมสนอง

นายประภัสสร สืบเหล่านาย นายชัชวาลย์ สมจิตต์
นางสุพินดา นาคบัว นายชัยณรงค์ รุ่งเยี่ยมสิน
นายสุยมุฏ สุรเกียรติ์ นางดวงรัตน์ จันทระประดิษฐ์
นายสงวน มณีรัตน์ศักดิ์ นายวิวรรธน์ ลิณะพิสิทธิ์
นายวิภาส โอวาทจรูญจิตต์ นายวัชร มาลัยมาตร
นางสาวอนงค์นาถ กาญจนเพ็ญ นางสาวอัจฉรา อุ่นใจ

ฝ่ายศิลป์ : นายวีระชัย ลังกุลจินดา

นางสาวกมลพร ทักษิณาสถาพร นางสาวธนรัตน์ จ้างประเสริฐ

ฝ่ายจัดการ

นางภูริณี เพชรชะเอม นายเพชรพิศุทธิ์ อัมจักร
นางสาวปัทมา เหลืองเพชรงาม นายกรกช ชีระปัญญา
นางบุษยา สุขเหมือน นายภคินทร์ ภูคังน้ำ
นางสาวพนิดา เต็งทับทิม นายชูเกียรติ พวงเงิน

คุยกับ บ.ก.

วารสารที่ดินฉบับนี้ ได้รับพระราชทานพระราชานุญาต
เชิญพระฉายาลักษณ์ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาส
ฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ มาลงพิมพ์
ในหนังสือวารสารที่ดิน ปีที่ ๖๑ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน
มีนาคม – เมษายน ๒๕๕๘ ตามหนังสือราชเลขาธิการ
ที่ รล ๐๐๑๐/๔๑๒๐ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ นับเป็น
พระมหากรุณาธิคุณแก่กรมที่ดินเป็นอย่างยิ่ง

ในเดือนเมษายน ๒๕๕๘ กรมที่ดินได้แต่งตั้งให้กระผม
นายสุรวิทย์ นวลแก้ว เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครราชสีมา
สาขาบัวใหญ่ มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองแผนงาน
เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๘ จึงได้มาเป็นบรรณาธิการ
วารสารที่ดินเป็นครั้งแรก และทีมงานได้สรรหาสาระที่เป็น
ประโยชน์และมีคุณค่ามานำเสนอให้แก่สมาชิกและเพื่อน ๆ
ชาวดินทุกท่าน โดยเริ่มในฉบับนี้ วารสารที่ดินได้เปลี่ยนแปลง
คอลัมน์ใหม่แทนคอลัมน์เดิม ได้แก่ หนังสือเวียน ระเบียบคำสั่ง
ที่เกี่ยวข้อง เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน และเรื่องเล่าชาวดิน
ซึ่งมีสาระน่ารู้ สิ่งที่เราควรทราบและถือปฏิบัติ โดยเฉพาะเรื่อง
การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูป เป็นเรื่อง
ที่จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน
ในเขตปฏิรูป หรือในเขตป่าไม้ เพื่อมิให้เป็นคำถามของสังคม
รายละเอียดศึกษาได้จากเรื่องน่ารู้ในวารสารฉบับนี้

นอกจากนี้ในคอลัมน์ “เรื่องเล่าชาวดิน” ที่เปิดใหม่
มีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ที่ผ่าน
มาของพวกเราชาวดิน มาเล่าสู่กันฟัง ให้เป็นข้อคิดเตือนใจ
หรือเป็นแบบอย่างในการทำงาน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้
ในการทำงานหรือในชีวิตประจำวันได้ ทีมงาน บ.ก. จึงขอเชิญชวน
พวกเราชาวดินทุกท่าน ร่วมส่งบทความในหัวข้อ “เรื่องเล่า
ชาวดิน” มาที่ทีมงานวารสารที่ดิน เพื่อคัดเลือกบทความ
ลงตีพิมพ์ ทีมงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือ
จากท่านสมาชิกหรือชาวดินทุกท่านเป็นอย่างดี จึงขอ
ขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

พบกันใหม่ฉบับหน้า
บ.ก.

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารที่ดิน
เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ
กรมที่ดินและบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

CONTENT สารบัญ ปีที่ ๖๑ ฉบับที่ ๒ เดือน มีนาคม – เมษายน ๒๕๕๘

๒ พระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เรื่องน่ารู้...

๓๔ การอยู่ร่วมกันในอาคารชุดอย่างมีความสุข

๓๖ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูป

ข้อคิด...

๔๒ คาถา ๓ ข้อ สำหรับคนทำงาน

หลักกฎหมายจากคดีปกครอง...

๔๓ เรียนรู้กฎหมายที่ดินเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง

คำคม...

๕๓ นิยามความรัก โดยศาลฎีกา

หนังสือเวียน ระเบียบ

คำสั่งที่เกี่ยวข้อง...

๕๔ การจดทะเบียนจำนองตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๓

๖๕ กำชับการปฏิเสธคำขอการจดทะเบียนจำนองตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๓

๖๓/ แนวทางปฏิบัติตามของขวัญปีใหม่ มหาตม บำบัดทุกข์ สร้างสุขทั่วไทย “สำนักงานที่ดิน ทั่วไทย รวดเร็ว โปร่งใส ใส่ใจบริการ

๓/๐ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

๓/๒ พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ลานกวี...

๓/๘ “หัวใจเมือง” บทกวีของ อนุช อนุชเรณีย์

เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน...

๓/๙ กรมที่ดินยุคดิจิทัล “Modern Service Center”

๘๑ สังคมออนไลน์ กับอันตรายของการติดจอ

๘๓ ๑๐ อันดับสถานที่ท่องเที่ยวในญี่ปุ่นที่ต้องไปเยือน

เรื่องเล่าชาวดิน...

๘๙ ชีวิตข้าราชการ (ชาวดิน)

ใต้ร่มธรรมะ...

๙๕ จงรีบสร้างบารมีด้วยการทำดี

๙๖ ภาพเล่าเรื่อง...

การอยู่ร่วมกันในอาคารชุดอย่างมีความสุข*

การอยู่ร่วมกันในอาคารชุดอย่างปกติสุขจะเกิดขึ้นได้หากทุกฝ่ายที่อยู่ร่วมกันในอาคารชุด ได้แก่เจ้าของร่วม (เจ้าของห้องชุด) ผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด กรรมการนิติบุคคลอาคารชุด ตลอดจนเจ้าของโครงการซึ่งเป็นเจ้าของห้องชุดที่ยังไม่จำหน่ายให้บุคคลอื่น รู้จักสิทธิและหน้าที่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เคารพในกฎ กติกาการอยู่ร่วมกันใน อาคารชุด ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับนิติบุคคลอาคารชุด นับตั้งแต่พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลบังคับ (๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑) กฎหมายดังกล่าวได้แก้ไข และเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้บุคคลดังกล่าวต้องปฏิบัติ พร้อมกับมีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน แต่หากทุกฝ่ายรู้หน้าที่ ความสุขของผู้ที่อยู่อาศัยในอาคารชุดก็เกิดขึ้นได้ไม่ยาก ทั้งนี้ หน้าที่ที่สำคัญที่ทุกฝ่ายควรปฏิบัติได้แก่

๑. ผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุด

- จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนและปิดประกาศให้เจ้าของร่วมทราบต่อเนื่องเป็นเวลาสิบห้าวัน
- จัดให้มีการดูแลความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยภายในอาคารชุด
- ออกหนังสือรับรองการปลอดหนี้ให้เจ้าของร่วมเมื่อได้รับคำร้องขอ
- ดูแลให้เจ้าของร่วมปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ
- เป็นตัวแทนของนิติบุคคลอาคารชุดในการจัดการและดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลาง ซ่อมแซมทรัพย์สินส่วนกลางที่ชำรุด
- จัดประชุมใหญ่วิสามัญเจ้าของร่วมเมื่อเห็นว่ามีเหตุจำเป็นที่ควรต้องขอความเห็นจากเจ้าของร่วม
- พ้องบังคับชำระหนี้จากเจ้าของร่วมที่ค้างชำระค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๑๘ ตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป
- จัดทำงบดุลซึ่งแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของนิติบุคคลอาคารชุด พร้อมทั้งบัญชีรายรับรายจ่ายซึ่งจะต้องมีผู้สอบบัญชีตรวจสอบเพื่อนำเสนอที่ประชุมใหญ่วิสามัญ
- จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมใหญ่ พร้อมทั้งการเสนองบดุล และจัดส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวให้เจ้าของร่วมก่อนวันนัดประชุมใหญ่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน
- เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานและงบดุล พร้อมทั้งข้อบังคับไว้ที่สำนักงานนิติบุคคลอาคารชุดเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าของร่วมตรวจดูได้
- อยู่ปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงานนิติบุคคลอาคารชุดตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับ

๒. เจ้าของร่วมในอาคารชุด

- ปฏิบัติตามกฎหมายอาคารชุดและข้อบังคับ
- จ่ายเงินค่าดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลาง (ค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๑๘) ให้ตรงตามเวลาที่กำหนด เข้าร่วมประชุมเมื่อมีการประชุมใหญ่วิสามัญ และวิสามัญเจ้าของร่วม

*อนงศ์นาถ กาญจนเพ็ญ นักวิชาการที่ดินชำนาญการพิเศษ สำนักส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

- เจ้าของร่วมที่เป็นเจ้าของโครงการจะต้องชำระค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๑๔ สำหรับห้องชุดที่ยังไม่จำหน่ายตั้งแต่วันที่จดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุด
- ไม่เอาเปรียบเพื่อนบ้าน ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
- ให้ความร่วมมือกับนิติบุคคลอาคารชุดเพื่อให้การบริหารจัดการอาคารชุดเป็นไปด้วยความราบรื่น

๓. คณะกรรมการนิติบุคคลอาคารชุด

- ควบคุมการจัดการนิติบุคคลอาคารชุด โดยหากเห็นว่ามีเหตุจำเป็นก็สามารถเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเจ้าของร่วมเพื่อมีมติได้
- จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของนิติบุคคลอาคารชุด
- เรียกประชุมใหญ่วิสามัญกรณีเจ้าของร่วมร้อยละยี่สิบของคะแนนเสียงเจ้าของร่วมทั้งหมดร้องขอให้เปิดประชุม
- จัดประชุมคณะกรรมการหนึ่งครั้งในทุกหกเดือนเป็นอย่างน้อย
- แต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ผู้จัดการในกรณีที่ไม่มีผู้จัดการหรือผู้จัดการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามปกติได้เกินเจ็ดวัน

การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูป*

เมื่อกล่าวถึงการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน (น.ส. ๓ , น.ส. ๓ ก. หรือโฉนดที่ดิน) ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณาหลักใหญ่ๆ ๓ ประการ คือ

หลักสำคัญประการแรก คือ ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ที่ครอบครองที่ดิน ซึ่งในที่นี้ “ผู้มีสิทธิในที่ดิน” หรือ “ผู้ที่ครอบครองที่ดิน” มิได้มุ่งเฉพาะเจาะจงว่าต้องเป็นบุคคลตามความเป็นจริงเท่านั้น หากแต่ยังหมายความรวมถึงนิติบุคคลด้วย เพราะนิติบุคคลนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๗ ได้บัญญัติว่า ภายใต้งบบังคับมาตรา ๖๖ นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ซึ่งโดยสภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น และในมาตราต่อมา คือมาตรา ๗๐ วรรคสอง ได้บัญญัติว่า ความประสงค์ของนิติบุคคลย่อมแสดงออกโดยผู้แทนของนิติบุคคล ดังนั้นนิติบุคคลจึงเป็นผู้มีสิทธิในที่ดิน หรือผู้ที่ครอบครองที่ดิน โดยผ่านทางผู้แทนของนิติบุคคล และเมื่อมีการครอบครองที่ดินแล้วจะต้องมีการทำประโยชน์ในที่ดินด้วย โดยเฉพาะที่ดินที่ไม่มีหลักฐานสำหรับที่ดิน จะต้องมีการครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องตลอดมา มิฉะนั้นบุคคลเหล่านี้อาจเสียสิทธิในที่ดินได้

หลักสำคัญประการที่สอง คือ ที่ดินซึ่งที่ดินที่จะสามารถออกโฉนดที่ดินได้ต้องไม่เป็นที่ดินที่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดิน การที่จะพิจารณาว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินต้องห้ามหรือไม่ นั้น ได้มีการบัญญัติกำหนดลักษณะของที่ดินที่ต้องห้ามดังกล่าวไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๑) – (๕) ตัวอย่างเช่น ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกัน ที่ป่าไม้อื่นๆ ที่เขา ที่ภูเขา เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้ในบางกรณียังมีที่ดินบางประเภทที่ไม่สามารถออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ เช่น ที่ดินที่มีการประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน หรือที่ดินที่เป็นที่รกร้างว่างเปล่าที่ทางราชการยังสงวนหวงห้ามอยู่ ในการพิจารณาเกี่ยวกับที่ดินที่จะนำมาขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจึงต้องมีการตรวจสอบ และตรวจดูประวัติความเป็นมาให้ชัดเจนด้วย เพื่อป้องกันมิให้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อนจนเป็นเหตุให้ต้องมีการดำเนินการเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเหล่านี้ ซึ่งจะมีผลกระทบตามมาอีกหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการเรียกค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิด และต้องพิจารณาพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน จึงเป็นข้อที่ควรระวังอย่างหนึ่งด้วย

หลักสำคัญประการที่สาม คือ หลักเกณฑ์และวิธีการ ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) รวมทั้งระเบียบกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้น ซึ่งในกรณีนี้จะพิจารณาเกี่ยวกับขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีการ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น กรณีการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ตามมาตรา ๕๘ และ ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่กำหนดให้พื้นที่ที่จะทำการเดินสำรวจต้องไม่รวมท้องที่ที่ทางราชการได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้อาวร หากมีการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในเขตป่าไม้อาวร นอกจากตัวที่ดินจะเป็นที่ดินที่

*นางสาวสินดาวรรณ ธรรมาวุฒิชัย

นักวิชาการที่ดินชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออกหนังสือสำคัญ

ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินแล้ว การที่เจ้าหน้าที่ได้เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินเข้าไปในเขตป่าไม้ ยังเป็น การดำเนินการไปโดยขัดต่อกฎหมาย ทำให้หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ รวมทั้งที่ดินที่นำมาออกเป็นที่ดินต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินด้วย

ในทางปฏิบัติจริงเราพบว่า ยังมีขั้นตอนในการดำเนินการ หรือมีระเบียบปฏิบัติอื่นๆ ที่แทรก เข้ามาในการทำงานนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ๓ ประการดังกล่าวเพิ่มขึ้นมา ซึ่งปัญหาหนึ่งที่เราก มักพบบ่อยคือปัญหาของการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจาก ปัจจุบันยังมีที่ดินอีกเป็นจำนวนมากที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน และการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีการประกาศเขตปฏิรูปเกือบทุกจังหวัด ประชาชนที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่มีหลักฐาน สำหรับที่ดิน เช่น ส.ค. ๑ ใบจอง หรือ ส.ค. ๒ (ใบแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดิน ซึ่งได้มีการแจ้งไว้ก่อน ที่จะมีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน) หรือกรณีที่มีหลักฐานสำหรับที่ดินตามกฎหมายอื่น บุคคลเหล่านี้ไม่ สามารถที่จะขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินกับกรมที่ดินได้ ทั้งที่ดินดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นที่ดินประเภท รกร้างว่างเปล่า ซึ่งไม่ใช่ที่ดินที่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินแต่อย่างใด และในขณะเดียวกันก็เป็นบุคคลที่ อาจไม่มีคุณสมบัติที่จะขอรับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) และต้อง อยู่ที่ดินโดยไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทำให้เกิดความเดือดร้อนในการถือครองที่ดิน ขาดหลักฐานที่ แสดงถึงกรรมสิทธิในที่ดิน จึงทำให้มีการร้องเรียนมากรมที่ดินเป็นจำนวนมาก เพื่อขอให้ออกหนังสือแสดง สิทธิในที่ดินให้ ดังนั้น การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเป็นปัญหาหนึ่งที่น่าสนใจ ศึกษา เพื่อให้การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นไปด้วยความถูกต้อง ทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือใน หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และสร้างความมั่นคงในการถือครองที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินได้เป็นอย่างดี

ความเป็นมาเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน นั้น แต่เดิมนั้น ในการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้มี การประกาศเขตปฏิรูปคลุมทั้งอำเภอ แล้วจึงจะมีการประกาศกำหนดพื้นที่ที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป ในส่วนที่ยังไม่มีการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเรียกว่า “พื้นที่นอกเขตดำเนินการ” พื้นที่เหล่านี้จึงครอบคลุมที่ดิน ทั้งหมดในเขตอำเภอ ซึ่งรวมถึงที่ดินที่มีการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินของประชาชนซึ่งไม่มีหลักฐาน สำหรับที่ดิน ทั้งกลุ่มที่ได้ครอบครองทำประโยชน์มาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ และกลุ่มที่ได้ ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ซึ่งที่ดินเหล่านี้ไม่ใช่ที่ดินสงวน หวงห้ามหรือต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ๗ ข้อ ๑๔ (๑) – (๕) ในขณะนั้นก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้ที่ครอบครองที่ดินมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับสามารถที่จะขอ ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ตามโครงการเดินสำรวจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา ๕๔ และ ๕๔ ทวิ (๒) หรือขอออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ส่วนบุคคลที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับสามารถขอออกหนังสือ แสดงสิทธิในที่ดินได้ตามโครงการเดินสำรวจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามมาตรา ๕๔ และ ๕๔ ทวิ (๓) เท่านั้น ซึ่งการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินขณะนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ใน ประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินยังไม่มีกรณีวินิจฉัยว่าเป็นที่ดินที่กรมที่ดินไม่สามารถนำมาออก หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้ จึงได้ดำเนินการไปตามที่กฎหมายในขณะนั้นกำหนดไว้ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยเกี่ยวกับการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามหนังสือ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๒๓๐ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๓๕ ว่า “ภายหลังที่

ได้มีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ยังมีอำนาจเดินสำรวจจริงวัดเพื่อออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ราษฎร ซึ่งครอบครองและทำประโยชน์ในเขตที่ดินดังกล่าวได้ เนื่องจากมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๔ มิได้กำหนดห้ามมิให้เดินสำรวจจริงวัดเพื่อออกโฉนดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่จะออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรที่ครอบครองและทำประโยชน์อยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ และได้แจ้งการครอบครองที่ดินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งมีได้แจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินตามมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๔ ก่อนมีการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่ได้ จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว กรมที่ดินจึงไม่สามารถดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่ไม่มีหลักฐานสำหรับที่ดินได้ภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้นมา และไม่ถือว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเดินสำรวจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเฉพาะรายที่ได้มีการดำเนินการมาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เสียไป โดยกรมที่ดินให้ถือว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเหล่านั้นได้ดำเนินการไปโดยถูกต้องแล้ว **ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๓/๑๙/ว ๑๔๓๓๓ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๐** ซึ่งเห็นได้ว่าการดำเนินการของกรมที่ดินดังกล่าวสอดคล้องกับหลักกฎหมายที่ว่า “การบังคับใช้กฎหมาย ไม่มีผล ย้อนหลังในทางที่เป็นโทษ”

นอกจากนี้ในการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ยังพบว่าที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปส่วนใหญ่จะเป็นที่ดินที่ได้รับการส่งมอบมาจากกรมป่าไม้ หรือตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ดินดังกล่าวจึงได้แก่ ที่ดินที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าไม้ถาวร ที่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาว่า เมื่อมีการประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว มีผลเป็นการยกเลิกเขตป่าสงวนแห่งชาติเลยหรือไม่ ซึ่งเรื่องนี้ได้มีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา **เรื่องเสร็จที่ ๒๑๔/๒๕๓๔ บันทึกเรื่อง การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินที่จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ** คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า “การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน นั้น บพัญญูมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดขั้นตอนการดำเนินการไว้ว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว ส.ป.ก. จึงจะดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่นั้น เพื่อนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และบพัญญูมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๒๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และมีอำนาจในการให้เช่าที่ดินอันเป็นป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวได้ และให้ค่าเช่าที่ได้มาตกเป็นของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบกับมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ ก็บัญญัติว่าการกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาโดยให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับแล้ว มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปสำรวจจริงวัด ปักหลัก หรือขุดร่องแนวและดำเนินการอื่นๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการ

ปฏิรูปที่ดินได้ จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๐๓ นั้น กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นผู้ดำเนินการแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และ ส.ป.ก. มีหน้าที่ที่จะต้องกันพื้นที่ที่ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ส่งคืนให้แก่กรมป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ต่อไป สำหรับความหมายของความว่า “...เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม...” มีความหมายเพียงว่า เมื่อ ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินดังกล่าวก็จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะที่ดินในแปลงนั้น”

ดังนั้น แม้ว่าพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๐๓ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๒) มาตรา ๒๖ (๔) จะได้บัญญัติว่าให้การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นการถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติได้เลย โดยไม่ต้องดำเนินการถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ แต่ก็ต้องอยู่ภายในเงื่อนไขที่สำคัญ ๓ ประการคือ

๑. มีมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ
๒. มีมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) อนุมัติแผนงานและโครงการ
๓. มีพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน

มิฉะนั้นที่ดินดังกล่าวจะยังไม่มีถอนสภาพความเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และอยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๐๓

นอกจากนี้ยังพบว่า ในการถอนสภาพความเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้น มีปัญหาว่าเป็นการถอนสภาพป่าทั้งหมด หรือเฉพาะส่วนที่เป็นแปลงย่อยในการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. เท่านั้น ในเรื่องนี้กรมที่ดินได้วางแนวทางในการพิจารณาการถอนสภาพความเป็นป่าในที่ดินแปลงใด ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) ฯ โดยได้หารือกรณีดังกล่าวไปยังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และพิจารณาจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๕๑ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ เรื่องหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสถานะของป่าสงวนแห่งชาติ (เรื่องเสร็จที่ ๓๐๓/๒๕๔๙) ซึ่งตามผลการพิจารณากรมที่ดินเห็นว่า คำว่า “ที่ดินแปลงใด” ตามมาตรา ๒๖ (๔) จึงหมายถึง ที่ดินที่มีได้กันคืนกรมป่าไม้ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่ คปก. ได้มีมติอนุมัติแผนงานและงบประมาณแล้ว และตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. ตามมาตรา ๓๖ ทวิ ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นพื้นที่ที่ถูกเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติแล้ว และในกรณีนี้ยังมีผลให้การออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว จึงไม่ต้องตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยให้ดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ (หนังสือกรมที่ดิน

ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๖.๕/๓๐๘๙๒ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง การออกโฉนดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ตอบข้อหารือจังหวัดแพร่)

ข้อควรระวังในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอีกประการหนึ่ง คือ ในเขตปฏิรูปที่ดินอาจมีพื้นที่ที่มีใช้พื้นที่เกษตรกรรม หรือพื้นที่ที่มีสภาพป่าบางส่วนมีจำนวนเล็กน้อยอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่เป็นหย่อมๆ โดยข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติไม่สามารถกันคืนกรมป่าไม้ได้ แต่ ส.ป.ก. จะไม่จัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ ซึ่งพื้นที่เหล่านี้อยู่ในอำนาจการดูแลและใช้ประโยชน์ของ ส.ป.ก. หากกรมที่ดินมีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ปฏิรูปที่ดินแปลงใด สามารถประสานงานขอข้อมูลจาก ส.ป.ก. ได้โดยตรงต่อไปนั้น จะเห็นได้ว่าที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยที่กระจัดกระจายเหล่านี้ยังคงมีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติต่อไป เพียงแต่เปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจดูแลรักษาเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้ดูแลตามกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ต่อไป ในการดำเนินการเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจึงขอให้ความระมัดระวังด้วย

ตามมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓)ฯ นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ แต่ถ้าที่ดินดังกล่าวเป็นเขตป่าไม้ถาวรแล้ว ตามมาตรา ๒๖ (๔) ดังกล่าวไม่ถอนสภาพความเป็นป่าไม้ถาวรไปด้วย เนื่องจากป่าไม้ถาวรเกิดขึ้นจากมติคณะรัฐมนตรีที่มีมติให้รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร การยกเลิกเขตป่าไม้ถาวรจึงต้องยกเลิกโดยมติดคณะรัฐมนตรีเช่นเดียวกัน (ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เสรีจที่ ๓๐๗/๒๕๔๙) ดังนั้นในบางพื้นที่ที่เราพบว่า กรมป่าไม้ได้มีกฎกระทรวงกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติทับที่ดินที่เป็นเขตป่าไม้ถาวรไว้ กรณีนี้เขตป่าไม้ถาวรไม่ได้ยกเลิกไปด้วย เมื่อถอนสภาพความเป็นป่าสงวนแห่งชาติออกความเป็นเขตป่าไม้ถาวรก็ยังมีอยู่ และจะต้องมีมติคณะรัฐมนตรีถอนสภาพป่าไม้ถาวรออกต่อไป

สำหรับแนวทางในการพิจารณาของศาลยุติธรรมเกี่ยวกับเรื่องการยกเลิกสภาพป่าไม้เมื่อมีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา ๒๖ (๔) ดังกล่าว ในทางการศึกษาพิพาทของศาลมีแนวทางการพิจารณาพิพาท ดังนี้

ฎีกาที่ ๔๓๔๗/๒๕๔๔ : พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๑๔ มาตรา ๒๖ (๔) บัญญัติว่า “ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น” ดังนั้น ที่ดินพิพาทเมื่อยังมีได้มีการส่งมอบพื้นที่ให้แก่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน แม้จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินออกมาแล้วก็ตาม พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดขอบเขตของที่ดินที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ไม่ได้มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในทันที พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติยังคงเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่เช่นเดิม

ฎีกาที่ ๔๐๖/๒๕๕๐ : ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแต่ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลตามกฎหมายว่าประชาชนได้ทราบพระราชกฤษฎีกา และกรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ดังกล่าวให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ถือได้ว่าเป็นการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติในบริเวณพื้นที่พิพาทตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๑๔ มาตรา ๒๖ (๔) ที่ดินพิพาทจึงไม่มีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อจำเลยได้แย้งสิทธิครอบครองของโจทก์ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลย

ตามแนวทางในการพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมตามฎีกาททั้งสองฎีกา เห็นได้ว่าการถอนสภาพป่าไม้เกิดขึ้นเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในบริเวณที่ดินที่จะดำเนินการ และต้องมีการส่งมอบที่ดินให้กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว มิฉะนั้นจะยังไม่ถือว่ามี การถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีหลักการคล้ายกัน คือต้องมีการส่งมอบพื้นที่ และในขณะเดียวกัน ที่ดินนั้นต้องเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการด้วย ดังนั้นในทางการพิจารณาว่าในเขตปฏิรูปที่ดินได้มีการ ถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติหรือไม่ เราจึงต้องพิจารณาว่า มีมติคณะรัฐมนตรีมอบให้ ส.ป.ก. นำที่ดินนั้นไป ดำเนินการ ที่ดินนั้นต้องเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการ หรือได้มีแผนงานโครงการกำหนดพื้นที่ดำเนินการ และมิงบประมาณชัดเจนในการดำเนินการ ย่อมถือได้ว่าสภาพป่าสงวนแห่งชาติได้ถูกถอนสภาพ ตาม มาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓)

ผลที่ได้รับจากการถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติในเขตปฏิรูปที่ดิน คือ

๑. ในเรื่องการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ในเขต ปฏิรูปที่ดินหากบริเวณดังกล่าวได้มีการถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ถาวรไปแล้ว การออกหนังสือ แสดงสิทธิในที่ดินบริเวณดังกล่าวย่อมไม่ต้องตั้งคณะกรรมการตรวจพิสูจน์สิทธิ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๙

๒. สามารถวินิจฉัยได้ว่าที่ดินบริเวณที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน บริเวณใดยังคงมีสภาพเป็น ป่าสงวนแห่งชาติ และบริเวณใดมีการถอนสภาพเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร เพื่อให้การดำเนินการ เกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ ในที่ดินแต่ละประเภท

๓. ใช้ในการวินิจฉัยว่า หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ได้มีการออกในเขตป่าไม้เดิม ต่อมาได้มี การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่เหล่านี้ จะมีผลให้หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเหล่านี้ กลับมาเป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะข้อเท็จจริงที่ใช้ประกอบการจัดทำคำสั่ง ทางปกครอง ได้เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี ตามนัยมาตรา ๕๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาให้กับประชาชน มิให้ต้องได้รับความเดือดร้อนหรือเพิ่มภาระแก่ประชาชน จากการเพิกถอนหรือแก้ไข ในกรณีที่ไม่กระทบต่อสิทธิที่มีอยู่เดิมในที่ดินซึ่งเป็นสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย

ดังนั้น หากเรามีความเข้าใจในเรื่องที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดีแล้ว เราก็ จะสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจดังกล่าวมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเมื่อเกิด ปัญหาขึ้นก็สามารถที่จะแก้ไข หรือทำความเข้าใจกับประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีความประสงค์จะได้ หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของตน ให้เข้าใจถึงข้อจำกัดของกฎหมายได้อย่างถูกต้องสิ้นความสงสัย และ สามารถที่จะป้องกันมิให้มีการปฏิบัติงานไปโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อน จนเป็นเหตุให้หนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดินนั้นออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและต้องดำเนินการเพิกถอนหรือแก้ไขในภายหลัง ผู้เขียนหวังว่า การนำเสนอหัวข้อการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจะเป็นการช่วยเพิ่มเติมความรู้ และ แนะนำเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจให้แก่ผู้อ่านได้รับประโยชน์และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

คาถา ๓ ข้อ รับคนทำงาน

๑. ทุกครั้งที่รู้สึกว่า...แย่กว่าคนอื่น "ในมองคนที่แย่กว่าเรา"
๒. ทุกครั้งที่ได้รับการมอบหมายงาน ให้คิดว่าเป็น "โอกาส"
ในการเรียนรู้ อย่าคิดว่าเป็นการ "โศกนาฏกรรม"
๓. เราจะพัฒนาฝีมือได้ "ต้องดูตัวอย่าง คนที่เก่งกว่า"
ไม่ใช่คนที่ด้อยกว่า

ส่วนนี้จากหนังสือ "ความรู้สึกคือเหตุผลอย่างหนึ่ง"
ของ "หนุ่มเมืองจันท"

เรียนรู้กฎหมายที่ต้นเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง*

ในคดีปกครอง นอกเหนือจากการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินคดีปกครอง ตามพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว เราต้องเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งต้องพิจารณาประกอบกับคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบด้วย เพื่อมิให้เป็นการเสียเวลาในการดำเนินคดีปกครองและจะได้ทราบในเบื้องต้นว่า คดีที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องต่อศาลปกครองนั้นอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองหรือศาลยุติธรรม ซึ่งฉบับนี้ผู้รวบรวมจะได้นำแนวคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่น่าสนใจ ซึ่งได้วินิจฉัยว่าคดีดังกล่าวอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของ **ศาลยุติธรรม** มาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินคดีปกครอง

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๔/๒๕๕๓

- **เรื่อง** คดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน
- **ระหว่าง** ศาลจังหวัดนครสวรรค์ ศาลปกครองพิษณุโลก

● การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ

ศาลจังหวัดนครสวรรค์ส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณีคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องได้แย้งเขตอำนาจศาลที่รับฟ้องคดีและศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนี้

● ข้อเท็จจริงในคดี

เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๑ นางสาว บ โงทก์ ยื่นฟ้องนาย น ที่ ๑ นาย ณ ที่ ๒ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ ที่ ๓ จำเลย ต่อศาลจังหวัดนครสวรรค์ เป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๓๙๑/๒๕๕๑ ความว่า โงทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๙๕๓ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๙๓ ตารางวา โดยซื้อมาจากนาย ท เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๙ และเข้าครอบครองทำประโยชน์เรื่อยมา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ จำเลยที่ ๑ แต่งตั้งจำเลยที่ ๒ เป็นทนายความให้ยื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินของโงทก์ โดยอ้างว่าได้มาโดยการครอบครองปรักษัณเป็นความเท็จ และอ้างต่อศาลโดยเจตนาปกปิดภูมิสำเนาของโงทก์เพื่อมิให้โงทก์เข้ามาคัดค้านว่า ไม่สามารถส่งหมายเรียกและสำเนาคำร้องให้โงทก์ได้ ขอให้ศาลอนุญาตให้ประกาศ

* ขวัญชัย อนันทานนท์ นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มคดีปกครอง ๒ สำนักกฎหมาย

ทางหนังสือพิมพ์แทน ศาลจังหวัดนครสวรรค์มีคำสั่งในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๑๒/๒๕๔๘ ว่า จำเลยที่ ๑ ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๙๕๗ โดยการครอบครองปรปักษ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๒ ต่อมา จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ ในที่ดินดังกล่าว ตามคำสั่งศาล และจำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนแบ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้จำเลยที่ ๒ กึ่งหนึ่ง โดยไม่มีค่าตอบแทน จำเลยที่ ๓ จดทะเบียนให้ตามคำร้องดังกล่าว โดยไม่ดำเนินการเรียกให้โจทก์ส่งมอบโฉนดที่ดินฉบับผู้ถือให้แก่จำเลยที่ ๓ เพื่อนำมาจดทะเบียน แต่กลับออกใบแทนโฉนดที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นการร่วมกันทุจริตแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จและเปิดความเท็จต่อศาล ทั้งร่วมกันจดทะเบียนใส่ชื่อถือกรรมสิทธิ์และแบ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยมิชอบ และการกระทำของจำเลยที่ ๓ เป็นการกระทำที่ไม่สุจริตและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้จำเลยที่ ๑ และการจดทะเบียนนิติกรรมที่ดินระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ รวมถึงเพิกถอนการออกใบแทนโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๕๗ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ กับขอให้บังคับจำเลย ทั้งสามร่วมกันชดเชยค่าเสียหายจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ อนึ่ง ก่อนยื่นฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีนี้ โจทก์เคยยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ ในมูลคดีเดียวกันกับคดีนี้ เป็นคดีอาญาของศาลจังหวัดนครสวรรค์ หมายเลขดำที่ ๑๙๒๙/๒๕๔๙ ขอให้เปิดความเท็จเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอครอบครองปรปักษ์ ในที่ดินแปลงดังกล่าว ศาลจังหวัดนครสวรรค์มีคำพิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๗ ลงโทษจำคุก ๒ ปี ปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี (คดีอาญาของศาลจังหวัดนครสวรรค์ หมายเลขแดงที่ ๒๖๓๘/๒๕๕๐)

● ปัญหาที่ต้องพิจารณา

คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือ ศาลปกครอง

● คำวินิจฉัย

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นเอกชนด้วยกัน จำเลยที่ ๓ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามคำฟ้องโจทก์อ้างว่า โจทก์ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของจำเลยทั้งสาม กรณีจำเลยที่ ๑ แต่งตั้งจำเลยที่ ๒ เป็นทนายความ ยื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินของโจทก์ โฉนดเลขที่ ๕๙๕๗ อันเป็นการร่วมกันทุจริตแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จและเปิดความเท็จต่อศาล ทำให้ศาลจังหวัดนครสวรรค์มีคำสั่งให้จำเลยที่ ๑ ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงดังกล่าวด้วยการครอบครองปรปักษ์ ทั้งยังร่วมกันยื่นคำร้องต่อจำเลยที่ ๓ ขอจดทะเบียนใส่ชื่อถือกรรมสิทธิ์และแบ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยมิชอบ จำเลยที่ ๓ จดทะเบียนให้ตามคำร้องของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ โดยไม่เรียกให้โจทก์ส่งมอบโฉนดที่ดินฉบับผู้ถือให้แก่จำเลยที่ ๓ เพื่อนำมาจดทะเบียน แต่กลับออกใบแทนโฉนดที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ อันเป็นการกระทำที่ไม่สุจริตและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้จำเลยที่ ๑ และการจดทะเบียนนิติกรรมที่ดินระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ รวมถึงเพิกถอนการออกใบแทนโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๕๗ กับขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชดเชยค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย ส่วนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ให้การว่า โจทก์มิใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท โจทก์สละการถือครองกรรมสิทธิ์โดยมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวแล้ว และจำเลยที่ ๓ ให้การว่า การกระทำของจำเลยที่ ๓ เป็นไปโดย

ขอด้วยกฎหมาย ระเบียบและคำสั่ง กรมที่ดินแล้ว ขอให้ยกฟ้อง ดังนั้น โจทก์ฟ้องคดีนี้โดยมุ่งประสงค์ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รับรองและคุ้มครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินของโจทก์ และเป็นกรณีที่ต้องความยังได้แย้งกันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท ซึ่งการที่ศาลจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาตามที่โจทก์มีคำขอได้นั้น ศาลจำเป็นต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์หรือจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนด้วยกันเป็นสำคัญแล้ว จึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไปได้ คดีนี้จึงเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีระหว่างนางสาว บ โจทก์ ยื่นฟ้องนาย น ที่ ๑ นาย ณ ที่ ๒ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ ที่ ๓ จำเลย อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๕๓/๒๕๕๓

- **เรื่อง** เขตอำนาจศาลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑)
- **ระหว่าง** ศาลจังหวัดพัทธยา ศาลปกครองระยอง
- **การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ**

ศาลจังหวัดพัทธยาโดยสำนักงานศาลยุติธรรมส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณีคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลที่รับฟ้องคดีและศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น
- **ข้อเท็จจริงในคดี**

เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ นาย จ ที่ ๑ นาย ด ที่ ๒ นาย ค ที่ ๓ นาย ช ที่ ๔ นาย ป ที่ ๕ โจทก์ ยื่นฟ้อง กรมที่ดิน ที่ ๑ อธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๒ นาย ว ที่ ๓ ธนาคาร ก. ที่ ๔ บริษัท ณ. ที่ ๕ จำเลย ต่อศาลจังหวัดพัทธยา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๙๓/๙-๒๙๔๓/๒๕๕๑ ความว่า โจทก์ทั้งห้าเป็นผู้จะซื้อห้องชุดพร้อมเฟอร์นิเจอร์ในอาคารชุด จ. กับ บริษัท ป. ผู้จะขาย มีข้อตกลงว่าผู้จะขายจะก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๓๙ แล้วจะจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ห้องชุดให้แก่โจทก์ทั้งห้า ผู้จะขายจดทะเบียนอาคารชุด ดังกล่าวกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ และจดทะเบียนจำนองที่ดินที่ตั้งอาคารชุดโฉนดเลขที่ ๖๔๒, ๖๔๓, ๖๔๔ และ ๖๕๐ (ซึ่งต่อมาแบ่งแยกเป็นโฉนดเลขที่ ๓๑๔๔๓, ๓๑๔๔๕, ๓๑๔๔๖, ๓๑๔๔๗, ๔๐๑๕๘) ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี รวม ๔ โฉนด เพื่อประกันหนี้กู้ยืมเงินกับธนาคาร ก. วงเงินจำนวน ๓๐๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ระบุจำนวนเงินที่ผู้รับจำนองจะได้รับชำระหนี้จากห้องชุดแต่ละห้องไว้ในสารบัญจดทะเบียนคิดคำนวณตามอัตราส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนกลางตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๒ ผู้จะขายประสบปัญหาทางการเงิน ไม่สามารถก่อสร้างอาคารชุดและโอนกรรมสิทธิ์ห้องชุดให้แก่โจทก์ทั้งห้าได้ตามสัญญาและขอขยายเวลาโอนกรรมสิทธิ์ห้องชุดให้แก่โจทก์ทั้งห้าเรื่อยมา จนกระทั่งผู้จะขายจดทะเบียนไถ่ถอนจำนองห้องชุดทั้งหมดและโอนขายกรรมสิทธิ์ห้องชุดทั้งหมดรวมถึงห้องชุดที่โจทก์ทั้งห้าเป็นผู้จะซื้อให้แก่จำเลยที่ ๕ จำเลยที่ ๕ จดทะเบียนจำนองห้องชุดเลขที่ ๔๕๓, ๔๕๓/๑-๔๕๓/๖๙๔ กับจำเลยที่ ๔ จำนวน ๖๕๕,๙๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และ

ที่ ๓ ในฐานะเจ้าพนักงานดำเนินการจดทะเบียนให้ ซึ่งขณะนั้นยังมิได้มีการจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุด ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๑ การจดทะเบียนจำนวนระหว่างจำเลยที่ ๔ กับที่ ๕ โดยจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ จึงเป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับห้องชุดซึ่งยังมิได้มีการจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุด ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๒๐ ตกเป็นโมฆะ ประกอบวงเงินจำนองยังสูงกว่าวงเงินจำนองเดิมกว่าหนึ่งเท่าตัว ทำให้โจทก์ทั้งห้าและเจ้าของห้องชุดทุกคนได้รับความเสียหาย เนื่องจากแม้โจทก์ทั้งห้าจะได้รับโอนกรรมสิทธิ์ห้องชุดในสภาพปลอดจำนองตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แต่จำนวนเงินที่ผู้รับจำนองจะได้รับจากการไถ่จำนองห้องชุดทั้งหมดก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้จำนองซึ่งมีวงเงินสูงกว่าเดิม ย่อมทำให้ที่ดินที่ตั้งอาคารชุดและทรัพย์สินส่วนกลางทั้งหมดต้องอยู่ในภาระจำนองต่อไป จำเลยที่ ๓ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนจำนองโดยรู้อยู่แล้ว ว่าการจดทะเบียนจำนองดังกล่าวขัดต่อกฎหมาย กลับละเลยข้อกฎหมายใช้อำนาจหน้าที่โดยปราศจากการตรวจสอบให้แน่ชัด ทำให้โจทก์ทั้งห้าและผู้ซื้อทุกรายเสียหาย โจทก์ทั้งห้าเคยมอบอำนาจให้ทนายความมีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในฐานะผู้บังคับบัญชาของจำเลยที่ ๓ ให้เพิกถอนการจดทะเบียนจำนองที่มีชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวแล้ว แต่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ดำเนินการ โจทก์ทั้งห้าได้ฟ้องขอให้ศาลสั่งเพิกถอนการฉ้อฉลเฉพาะรายของโจทก์ทั้งห้า คดีบางเรื่องศาลชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายอาคารชุด จ. ระหว่างผู้จะขายกับจำเลยที่ ๕ เฉพาะในส่วนห้องชุดที่โจทก์ทั้งห้าเป็นผู้จะซื้อแล้ว แต่คดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์ และคดีบางเรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น โจทก์ทั้งห้าในฐานะผู้มีสิทธิจดทะเบียนของตนได้อยู่ก่อน จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียและได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยทั้งห้า ขอให้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาว่าการจดทะเบียนจำนองห้องชุดเลขที่ ๔๕๓, ๔๕๓/๑-๖๙๔ อาคารชุด จ. ซึ่งตั้งอยู่บนโฉนดเลขที่ ๓๑๔๔๓, ๓๑๔๔๕, ๓๑๔๔๖, ๓๑๔๔๗ และ ๔๐๑๕๔ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ ระหว่างจำเลยที่ ๔ กับที่ ๕ ตกเป็นโมฆะ และมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนจำนองไปยังจำเลยทั้งห้า ให้จำเลยที่ ๕ คืนหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดให้แก่ บริษัท ป. เพื่อนำไปจดทะเบียนการเพิกถอนการจดทะเบียนจำนองต่อจำเลยที่ ๑ ที่สำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาบางละมุง หากจำเลยที่ ๕ เพิกเฉยขอให้จำเลยที่ ๑ ออกหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดฉบับใหม่ให้แก่บริษัท ป. ต่อไป

● ปัญหาที่ต้องพิจารณา

คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง

● คำวินิจฉัย

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้เอกชนเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ซึ่งเป็นเอกชนด้วยกัน โดยตามคำฟ้องโจทก์ทั้งห้าอ้างว่า โจทก์ทั้งห้าเป็นผู้จะซื้อห้องชุดเลขที่ ๔๕๓/๔๐๓ พร้อมเฟอร์นิเจอร์ในอาคารชุด จ. กับบริษัท ป. ผู้จะขาย แต่ผู้จะขาย ไถ่ถอนจำนองห้องชุดและโอนขายกรรมสิทธิ์ห้องชุดทั้งหมดให้แก่จำเลยที่ ๕ และจำเลยที่ ๕ จดทะเบียนจำนองห้องชุดเลขที่ ๔๕๓, ๔๕๓/๑-๔๕๓/๖๙๔ ไว้กับจำเลยที่ ๔ โดยจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นเจ้าพนักงานผู้ทำการจดทะเบียนให้ อันเป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับห้องชุดซึ่งยังมิได้มีการจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุด ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๒๐ ตกเป็นโมฆะ และวงเงิน

จำนวนสูงกว่าวงเงินจำนวนเดิม จำเลยที่ ๓ จดทะเบียนจำนวนโดยรู้อยู่แล้วว่าขัดต่อกฎหมาย ทำให้โจทก์ทั้งห้าและผู้จะซื้อทุกรายเสียหาย ขอให้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาว่า การจดทะเบียนจำนวนห้องชุดระหว่างจำเลยที่ ๔ กับที่ ๕ ตกเป็นโมฆะ และให้เพิกถอนการจดทะเบียนจำนวน ให้จำเลยที่ ๕ คืนหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดให้แก่ผู้จะขาย หากจำเลยที่ ๕ เพิกเฉยขอให้จำเลยที่ ๑ ออกหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดฉบับใหม่ให้แก่ผู้จะขาย ส่วนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ให้การว่า โจทก์ทั้งห้าไม่มีอำนาจฟ้อง การจดทะเบียนจำนวนระหว่างจำเลยที่ ๔ กับที่ ๕ ชอบด้วยพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ เพราะเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ห้องชุดทั้งหมด หรือจำนวนห้องชุดทั้งหมดให้แก่บุคคลคนเดียวกัน จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ให้การในทำนองเดียวกันว่า โจทก์ทั้งห้าไม่มีอำนาจฟ้อง การจดทะเบียนจำนวนระหว่างจำเลยที่ ๔ กับที่ ๕ ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ เห็นว่า แม้โจทก์ทั้งห้าจะฟ้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ โดยอ้างว่า เป็นหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนนิติกรรมโอนขาย จำนวนทรัพย์ที่พิพาทโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงตกเป็นโมฆะก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงดังที่โจทก์อ้างนี้เป็นเพียงข้ออ้างแห่งข้อหาเท่านั้น ซึ่งในเรื่องนี้ ศาลจำเป็นต้องพิจารณาให้ได้ความว่า การที่บริษัท ป. ผู้จะขายทำการไถ่ถอนจำนวนและจดทะเบียนโอนขายทรัพย์ที่พิพาทให้แก่จำเลยที่ ๕ แล้วจำเลยที่ ๕ นำไปจดทะเบียนจำนวนไว้กับจำเลยที่ ๔ ในวงเงินจำนวนที่สูงขึ้นนั้นเป็นการจดทะเบียนการโอนอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เป็นทางเสียเปรียบแก่โจทก์ทั้งห้า ผู้อยู่ในฐานะอันจะจดทะเบียนสิทธิของตนได้อยู่ก่อนหรือไม่ หากศาลพิจารณาได้ความประการใดแล้วก็มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง อันมีผลให้กรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินในทรัพย์พิพาทเปลี่ยนแปลงไประหว่างโจทก์ทั้งห้ากับจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ซึ่งเป็นเอกชนด้วยกันเอง ดังนั้นข้อพิพาทในคดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดีระหว่าง นาย จ ที่ ๑ นาย ด ที่ ๒ นาย ค ที่ ๓ นาย ช ที่ ๔ นาย ป ที่ ๕ โจทก์ ยื่นฟ้อง กรมที่ดิน ที่ ๑ อธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๒ นาย ว ที่ ๓ ธนาคาร ก. ที่ ๔ บริษัท ณ. ที่ ๕ จำเลย อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๖๓/๒๕๕๓

- **เรื่อง** คดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน
- **ระหว่าง** ศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน

● การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ

ศาลปกครองเชียงใหม่โดยสำนักงานศาลปกครองส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณีคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องคดีโต้แย้งอำนาจศาลที่รับฟ้องคดีและศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องอำนาจศาลในคดีนั้น

● ข้อเท็จจริงในคดี

เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ นาง พ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ ๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ ๒ กรมที่ดิน ที่ ๓ กรมบังคับคดี ที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดี ต่อศาลปกครองเชียงใหม่ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๕/๒๕๕๒ ความว่า ผู้ฟ้องคดีประสงค์ ซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๖๙ ตำบลจองคำ

อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน พร้อมบ้านไม้ ๒ ชั้น ไม่ปรากฏเลขทะเบียน จำนวน ๑ หลัง และอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กชั้นเดียว ไม่ปรากฏเลขทะเบียน จำนวน ๑ หลัง ในราคา ๔๖๐,๐๐๐ บาท จากการขายทอดตลาดตามประกาศเจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน เรื่องขายทอดตลาดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ลงวันที่ ๒ , ๑๙ มกราคม ๒๕๔๘ ในคดีแพ่งของศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน คดีหมายเลขแดงที่ ๓๓/๒๕๔๓ ระหว่าง ธนาคาร ก. โจทก์ นาย ร จำเลย ผู้ฟ้องคดีได้เสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว จำนวน ๑๑,๔๑๕ บาท และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน ๑๔,๒๖๑ บาท ให้แก่สำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว ต่อมาได้มีการตรวจสอบพบว่าบ้านไม้ ๒ ชั้น ไม่ได้อยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๖๙ และศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้มีคำสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ซึ่งสำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้คืนเงินจำนวน ๔๖๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ขอรับค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม จำนวน ๑๑,๔๑๕ บาท คืนจากสำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่คืนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ได้วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ ในขณะเดียวกันผู้ฟ้องคดีก็ได้มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมปรับปรุงบ้านทั้งสองหลังเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณายกคำร้องของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และให้สำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอนคืนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม จำนวน ๑๑,๔๑๕ บาท รวมทั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ชดใช้เงินค่าซ่อมแซมบ้าน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดี

● ปัญหาที่ต้องพิจารณา

คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง

● คำวินิจฉัย

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เนื่องจากได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีได้ประมูลซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๖๙ ตำบลจองคำ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน พร้อมบ้านไม้ ๒ ชั้น ไม่ปรากฏเลขทะเบียน จำนวน ๑ หลัง และอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กชั้นเดียว ไม่ปรากฏเลขทะเบียน จำนวน ๑ หลัง ในราคา ๔๖๐,๐๐๐ บาท จากการขายทอดตลาดตามประกาศเจ้าพนักงานบังคับคดีสำนักงานบังคับคดีจังหวัด ๕ แม่ฮ่องสอน ผู้ฟ้องคดีได้เสียค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน พร้อมสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๑,๔๑๕ บาท และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน ๑๔,๒๖๑ บาท ให้แก่สำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว ต่อมาศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาดดังกล่าว สำนักงานบังคับคดีจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้คืนเงินค่าประมูลจำนวน ๔๖๐,๐๐๐ บาท แล้ว แต่ไม่คืนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้แก่ผู้ฟ้องคดี อีกทั้งผู้ฟ้องคดีได้ซ่อมแซมปรับปรุงบ้านไม้ ๒ ชั้น ดังกล่าว เป็นเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และให้สำนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอนคืนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม จำนวน ๑๑,๔๑๕ บาท รวมทั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ชดใช้เงินค่าซ่อมแซมบ้าน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เห็นว่า **มูลความแห่งคดีเกิดจากการดำเนินการ**

ของเจ้าพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลที่บัญญัติให้เจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวไปชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นขั้นตอนของการบังคับคดีภายหลังจากศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทของคู่ความในทางแพ่งแล้ว การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ก็เป็นการดำเนินการที่สืบเนื่องจากการบังคับคดีทางแพ่งที่ดำเนินการก่อนศาล มีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาด ดังนั้นเมื่อเกิดข้อพิพาทอันสืบเนื่องมาจากการบังคับคดี ในทางแพ่งของศาลยุติธรรม ข้อพิพาทในคดีนี้จึงอยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลยุติธรรม คดีระหว่างนาง พ ผู้ฟ้องคดี เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ ๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ ๒ กรมที่ดิน ที่ ๓ กรมบังคับคดี ที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดี อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๔๘/๒๕๕๖

- **เรื่อง** คดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน
- **ระหว่าง** ศาลจังหวัดบุรีรัมย์
ศาลปกครองนครราชสีมา

● การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ

ศาลจังหวัดบุรีรัมย์โดยสำนักงานศาลยุติธรรมส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณีคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องคดีได้แย้งอำนาจศาลที่รับฟ้องคดี และศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องอำนาจศาลในคดีนั้น

● ข้อเท็จจริงในคดี

นางสาว ป โจทก์ ยื่นฟ้องการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่ ๑ กรมที่ดิน ที่ ๒ จำเลย ต่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๐๓/๕/๒๕๕๔ หมายเลขแดงที่ ๕๙๕/๒๕๕๕ ความว่า โจทก์เป็นผู้สิทธิครอบครองที่ดิน อันเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินแปลงใหญ่ตามแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) เลขที่ ๒๐๙ ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่รวม ๑๓๐ ไร่ซึ่งเดิมนาย ท เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ ตั้งแต่ปี ๒๔๓๑/๑ และแจ้งการครอบครองไว้ตั้งแต่ปี ๒๔๙๘ และได้มีการโอนต่อกันมา ต่อมา โจทก์ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินส่วนของโจทก์และนำเจ้าพนักงานของจำเลยที่ ๒ ทำการรังวัดพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินโดยมีเจ้าของที่ดินข้างเคียงร่วมระวางแนวเขตและไม่มีผู้คัดค้าน เจ้าพนักงานที่ดินของจำเลย ที่ ๒ ออกใบไต่สวนให้แก่โจทก์ไว้เป็นหลักฐาน แต่ในระหว่างที่จำเลยที่ ๒ ดำเนินการเพื่อยื่นโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ โดยไม่สุจริตยื่นคำคัดค้านต่อเจ้าพนักงานที่ดินว่า ที่ดินของโจทก์อยู่ในเขตพื้นที่ของจำเลย ที่ ๑ และทั้งที่จำเลยทั้งสองทราบดีอยู่แล้วที่ดินดังกล่าวไม่ใช่ที่ดินของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ กลับเพิกเฉยไม่ดำเนินการสอบสวนเปรียบเทียบและออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ ขอให้พิพากษาหรือมีคำสั่งว่าโจทก์เป็นเจ้าของและมีสิทธิครอบครองที่ดินตามใบไต่สวน ห้ามจำเลยที่ ๑ เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงดังกล่าวและให้ถอนคำคัดค้านการออกโฉนดที่ดินของโจทก์ กับให้จำเลยที่ ๒ ดำเนินการออกโฉนดที่ดินตามใบไต่สวนให้แก่โจทก์

● ปัญหาที่ต้องพิจารณา

คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง

● คำวินิจฉัย

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้โจทก์เป็นเอกชนยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง ขอให้พิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง อ้างว่า โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินแปลงใหญ่ตามแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) ต่อมาโจทก์ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินส่วนของโจทก์และนำเจ้าพนักงานของจำเลยที่ ๒ ทำการรังวัดพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ที่ดินแล้ว เจ้าพนักงานที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ออกใบไต่สวนให้แก่โจทก์ไว้ แต่ในระหว่างที่จำเลยที่ ๒ ดำเนินการเพื่อออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ ยื่นคำคัดค้านว่าที่ดินของโจทก์เป็นที่ดินรกรงอยู่ในเขตพื้นที่ของจำเลยที่ ๑ และทั้งที่จำเลยทั้งสองทราบดีอยู่แล้วว่าที่ดินดังกล่าวไม่ใช่ที่ดินของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ กลับเพิกเฉยไม่ดำเนินการสอบสวนเปรียบเทียบและออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ จึงขอให้พิพากษาหรือมีคำสั่งว่า โจทก์เป็นเจ้าของและมีสิทธิครอบครองที่ดินตามใบไต่สวน ห้ามจำเลยที่ ๑ เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงดังกล่าวและให้ถอนคำคัดค้านการออกโฉนดที่ดินของโจทก์ กับให้จำเลยที่ ๒ ออกโฉนดที่ดินตามใบไต่สวนให้แก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ ได้แย้งว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินรกรงซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ ๑ ส่วนจำเลยที่ ๒ ได้แย้งว่า เมื่อจำเลยที่ ๑ คัดค้านว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เจ้าพนักงานที่ดินจึงไม่สามารถออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์และไม่อาจใช้อำนาจสอบสวนเปรียบเทียบและสั่งการได้เช่นกรณีพิพาทระหว่างเอกชนกับเอกชน เห็นว่า คดีนี้เป็นกรณีที่ดินพิพาทขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้รับรองหรือคุ้มครองสิทธิในที่ดินและการขอออกโฉนดที่ดินตามสิทธิของตนเป็นสำคัญ โดยเมื่อจำเลยที่ ๑ ให้การและฟ้องแย้งว่า ที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ ๑ ขอให้บังคับโจทก์ออกจากที่ดินพิพาทและชดเชยค่าเสียหาย และจำเลยที่ ๒ ให้การว่า เหตุที่ไม่สอบสวนเปรียบเทียบและออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ เพราะจำเลยที่ ๑ ผู้คัดค้านอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังนั้น การที่ศาลจะพิพากษาหรือมีคำสั่งตามคำขอของโจทก์ได้นั้นจำเป็นต้องพิจารณาให้ความเสียก่อนว่า ที่ดินพิพาทโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามที่กล่าวอ้างหรือจำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นต่อไป ซึ่งรวมทั้งคดีของจำเลยที่ ๒ อันเป็นประเด็นข้อพิพาทเนื่องมาจากการที่โจทก์ขอออกโฉนดที่ดินแล้วจำเลยที่ ๑ ยื่นคำคัดค้านนั่นเอง คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินอันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดีระหว่าง นางสาว ป โจทก์ การรถไฟแห่งประเทศไทย ที่ ๑ กรมที่ดิน ที่ ๒ จำเลยอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๑๔๐/๒๕๕๗

- เรื่อง คดีเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน
- ระหว่าง ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ศาลจังหวัดทุ่งสง

● การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ

ศาลปกครองนครศรีธรรมราชโดยสำนักงานศาลปกครองส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓)

● ข้อเท็จจริงในคดี

นาง จ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑ กรมที่ดิน ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี ต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๖/๒๕๔๖ ความว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินจำนวน ๒ แปลง ตั้งอยู่ที่ บ้านไผ่ขี้เหล็ก หมู่ที่ ๑๐ ตำบลทุ่งสง อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งได้มาโดยการยกให้จากบิดามารดาและได้ครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องกันมา โดยไม่มีผู้ใดได้แย่งคัดค้าน ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) และในปี ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออก น.ส.ล. เลขที่ นศ ๑๑๓๖ ที่ดินเลขที่ ๖๕ ระวังง ๔๘๒๕ | ๕๔๑๔-๓ เพื่อแสดงแนวเขตของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน (หนองสาธารณะประโยชน์) เนื้อที่ประมาณ ๑๖ ไร่ ๒๔ ตารางวา ทับที่ดินทั้งสองแปลงของผู้ฟ้องคดีทั้งนี้ น.ส.ล. ดังกล่าวออกตามระวางรูปถ่ายทางอากาศซึ่งใช้ในการออก น.ส. ๓ ก. ในปี ๒๕๒๖ โดยไม่มีการเดินสำรวจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงจึงได้รวมเอาที่ดินทั้งสองแปลงของผู้ฟ้องคดีเข้าไปด้วย ซึ่งความเป็นจริงที่ดินพิพาทเป็นที่ดอนสูงกว่าหนองน้ำและไม่มีลักษณะเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง บิดาของผู้ฟ้องคดีได้เคยหักทวงแล้ว แต่เจ้าพนักงานที่ดินไม่ทำการแก้ไขให้ถูกต้อง ขณะที่ผู้ฟ้องคดีรับรองแนวเขตข้างเคียงในการรังวัดออก น.ส.ล. ในปี ๒๕๔๖ ยังไม่มีการปักหลักเขตที่แน่ชัด ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถตรวจสอบแนวเขตได้และไม่ทราบเรื่องการปิดประกาศการออก น.ส.ล. แต่อย่างใด และในปี ๒๕๔๖ ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือจากสำนักงานที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช สาขาทุ่งสง ให้ผู้ฟ้องคดีไปใช้สิทธิทางศาลต่อไป ขอให้พิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอน น.ส.ล. เลขที่ นศ ๑๑๓๖ เฉพาะส่วนที่รุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี ทั้งสองยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลยุติธรรม

● ปัญหาที่ต้องพิจารณา

คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง

● คำวินิจฉัย

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้แม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะเป็นหน่วยงานทางปกครอง แต่ข้อเท็จจริงตามคำฟ้องผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินจำนวน ๒ แปลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออก น.ส.ล. ทับที่สองแปลงของผู้ฟ้องคดี ขอให้เพิกถอน น.ส.ล. เลขที่ ๑๑๓๖ เฉพาะส่วนที่รุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่หนองน้ำโดยธรรมชาติซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และการออก น.ส.ล. เลขที่ นศ ๑๑๓๖ ขอบด้วยกฎหมายแล้ว เห็นว่า เหตุแห่งการฟ้องคดี สืบเนื่องมาจากการออก น.ส.ล. ทับที่ดินของผู้ฟ้องคดีอันเป็นกรณีโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ทั้งความมุ่งหมายของผู้ฟ้องคดีที่ฟ้องต่อศาลก็เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดี การที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามด้วยคำขอ

ของผู้ฟ้องคดีได้นั้น จำต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่า ที่ดินพิพาทผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามที่กล่าวอ้างหรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเป็นสำคัญ แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นได้ต่อไป จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดีระหว่าง นาง จ ผู้ฟ้องคดี กระทรวงมหาดไทย ที่ ๑ กรมที่ดิน ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี คดีหมายเลขดำที่ ๒๔๖/๒๕๕๖ อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า นอกเหนือจากการศึกษาเรื่องกระบวนการดำเนินคดีปกครองในศาลปกครองแล้ว ต้องศึกษาเรื่องเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลประกอบควบคู่ไปด้วย เพื่อมิให้เกิดความเสียเวลาในการดำเนินคดีปกครอง

พบกันใหม่ฉบับหน้า สวัสดีครับ

นิยามความรัก

โดยสาวิกา

“ ความรัก เป็นสิ่งที่เกิดจากใจไม่อาจบังคับกันได้
ความรักที่แท้จริงคือความปรารถนาดีต่อคนที่ตนรัก
ความยินดีที่คนที่ตนรักมีความสุข
การให้อภัยเมื่อคนที่ตนรักทำผิด
และการเสียสละความสุขของตน
เพื่อความสุขของคนที่คุณรัก ”

ภักตธรรณ/เกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย
คดี/ตอนที่ ๖๐๘๓/๒๕๕๖

ข้อมูล : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๘๓/๒๕๕๖/ข้อ ภักตธรรณ/เกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย
เข้าถึงได้จาก <http://th.wikisource.org/wiki>

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๕.๓/ว ๒๓/๓/๔

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง การจดทะเบียนจำนองตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๓

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๓
๒. สรุปหลักการเรื่องค้ำประกันและจำนองตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่
๓. สรุปหลักเกณฑ์ข้อสัญญาเกี่ยวกับการจำนองที่กฎหมายบัญญัติไว้ใหม่ให้ตกเป็นโมฆะ
และการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่

ด้วยได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมในบรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๑๑ ค้ำประกัน และลักษณะ ๑๒ จำนอง โดยบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้ค้ำประกันและผู้จำนอง ซึ่งมีใช้ลูกหนี้ชั้นต้น แต่เป็นเพียงบุคคลภายนอกที่ยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ในการชำระหนี้แทนลูกหนี้เท่านั้นมากยิ่งขึ้น โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๑ ตอนที่ ๓๓ ก เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และจะมีผลใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เป็นต้นไป) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.

กรมที่ดินจึงขอแสดงความเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนจำนอง ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๓ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑. ผลของกฎหมายที่แก้ไขใหม่มีผลโดยสรุปให้การค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข ต้องกำหนดรายละเอียดของหนี้และขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันให้ชัดเจน ข้อตกลงให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเป็นโมฆะ ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่กฎหมายบัญญัติเพิ่มเติมเป็นโมฆะ ระยะเวลาในการเรียกให้ผู้ค้ำประกันชดเชยเงินต้องชัดเจนมีระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด กรณีเจ้าหนี้ลดหนี้หรือเพิ่มหนี้ให้ลูกหนี้ หากผู้ค้ำประกันไม่ทราบมีผลให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้น หากข้อตกลงใดเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันให้เป็นโมฆะ การผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันต้องตกลงด้วยและการทำข้อตกลงผ่อนเวลาล่วงหน้าจะใช้บังคับไม่ได้ รายละเอียดปรากฏตามสรุปหลักการเรื่องค้ำประกันและจำนองตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่ สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒.

๒. การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว บทบัญญัติที่แก้ไขไม่ขัดกับทางปฏิบัติที่กรมที่ดินวางไว้ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับ

การจำหน่ายที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงไม่มีการนิต้องแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมที่ดินดังกล่าวแต่อย่างใด

๓. การดำเนินการสอบสวนและจดทะเบียนของพนักงานเจ้าหน้าที่เรื่องจำหน่ายตามบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่ โดยเฉพาะกรณีที่กฎหมายบัญญัติเพิ่มเติมและให้ข้อตกลงที่แตกต่างจากที่กฎหมายบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมเป็นโมฆะ มีผลให้ก่อนจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมพนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องสอบสวนและตรวจสอบสัญญาจำหน่ายและสัญญาต่อท้ายสัญญาจำหน่าย ไม่ให้มีข้อตกลงที่ขัดต่อบทบัญญัติที่แก้ไขใหม่ดังกล่าว และหากตรวจสอบแล้วปรากฏว่า มีข้อตกลงข้อใดข้อหนึ่งเป็นโมฆะ พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องจดทะเบียนให้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓/๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน รายละเอียดปรากฏตามสรุปหลักเกณฑ์ข้อสัญญาเกี่ยวกับการจำหน่ายที่กฎหมายบัญญัติไว้ใหม่ให้ตกเป็นโมฆะและการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ สิ่งส่งมาด้วย ๓.

๔. แม้บทบัญญัติของกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้จะไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนกฎหมายมีผลใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แต่กรณีมีการแก้ไขสัญญาจำหน่ายหรือสัญญาต่อท้ายสัญญาจำหน่ายหรือการขึ้นเงินจำหน่าย ถือเป็นการตกลงกันใหม่ในส่วนที่แก้ไขหรือเพิ่มเติมให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนและตรวจสอบด้วยว่ามีข้อตกลงใดฝ่าฝืนกฎหมายที่แก้ไขใหม่หรือไม่ประการใด โดยให้ถือปฏิบัติตาม ๓.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ และเมื่อกฎหมายใช้บังคับแล้ว ให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริพงษ์ ห่านตระกูล

(นายศิริพงษ์ ห่านตระกูล)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

กลุ่มพัฒนาการทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๓/๕๙

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๒๔

(สำเนา)

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐)

พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔๑ อันคำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนีอันสมบูรณ์

หนีในอนาคตหรือหนีมีเงื่อนไขจะประกันไว้เพื่อเหตุการณ์ซึ่งหนีนั้นอาจเป็นผลได้จริง
ก็ประกันได้ แต่ต้องระบุดูประกันในการก่อหนี้รายที่คำประกัน ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุดที่
คำประกัน และระยะเวลาในการก่อหนี้ที่จะคำประกัน เว้นแต่เป็นการคำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลาย
คราว ตามมาตรา ๖๔๙ จะไม่ระบุดูประกันดังกล่าวก็ได้

สัญญาคำประกันต้องระบุหนีหรือสัญญาที่คำประกันไว้โดยชัดแจ้ง และผู้คำประกันย่อมรับ
ผิดเฉพาะหนีหรือสัญญาที่ระบุไว้เท่านั้น

หนีอันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนีเพราะทำด้วยความสำคัญผิดหรือเพราะเป็นผู้ไร้ความสามารถ
นั้นก็อาจจะมีประกันอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าผู้คำประกันรู้เหตุสำคัญผิด หรือไร้ความสามารถ
นั้นในขณะที่เข้าทำสัญญาผูกพันตน”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๔๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๖๔๑/๑ ข้อตกลงใดที่กำหนดให้ผู้คำประกันต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้นั้นหรือ
ในฐานะเป็นลูกหนี้นั้น ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๔๕/๑ ของหมวด ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไปของ
ลักษณะ ๑๑ คำประกัน ของบรรพ ๓ เอกเทศสัญญา แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๙๔ มาตรา ๖๙๘ และมาตรา ๖๙๙ เป็นโมฆะ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘๖ เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายใน หกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดเจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อน ที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ

ในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ค้ำประกัน หลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ รายนั้น บรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

เมื่อเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้หรือผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ค้ำประกันอาจชำระหนี้ทั้งหมดหรือใช้สิทธิชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่ กับเจ้าหนี้ก่อนการผิดนัดชำระหนี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๓/๑๑ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างที่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามวรรค สาม เจ้าหนี้จะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเพราะเหตุที่ลูกหนี้ผิดนัดในระหว่างนั้นมีได้

การชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันตามมาตรา นี้ ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ค้ำประกันตาม มาตรา ๖๙๓”

มาตรา ๓๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๙๑ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใดๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ ตามที่ได้ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือ นั้นแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดนั้นแล้วก็ดี ทั้งนี้ ไม่ว่าจะล่วงหน้ากำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้น จากการค้ำประกัน

ข้อตกลงใดที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันให้มากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓/๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓/๑๐ ถ้าค้ำประกันหนึ่งอันจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอนและเจ้าหนี้นยอม ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด เว้นแต่ผู้ค้ำประกันจะได้ตกลงด้วยในการ ผ่อนเวลานั้น

ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้าหนี้น ผ่อนเวลาข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓/๑๔/๑ ของหมวด ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป ของ ลักษณะ ๑๒ จำนวน ๓ ของบรรพ ๓ เอกเทศสัญญา แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๓/๑๔/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างงานที่แตกต่างไปจากมาตรา ๓/๒๔ มาตรา ๓/๒๙ และมาตรา ๓/๓๕ เป็นโมฆะ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓/๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓/๒๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๙๑ มาตรา ๖๙๓ มาตรา ๓/๑๐ และมาตรา ๓/๑๑ มาใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลจ้างทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓/๒๓/๑ ของหมวด ๓ สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจ้างและผู้จ้างของ ของลักษณะ ๑๒ จ้างของ ของบรรพ ๓ เอกเทศสัญญา แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๓/๒๓/๑ ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ผู้จ้างซึ่งจ้างทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้เกินราคาทรัพย์สินที่จ้างในเวลาที่ยังค้างจ้างหรือเอาทรัพย์จ้างของหลุด

ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จ้างรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จ้างรับผิดชอบอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจ้างหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓/๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓/๒๔ เมื่อจะบังคับจำนองนั้น ผู้รับจำนองต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อนว่า ให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวนั้น ถ้าและลูกหนี้จะเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจ้างและให้ขายทอดตลาดก็ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีผู้รับจำนองซึ่งจ้างทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นต้องชำระ ผู้รับจำนองต้องส่งหนังสือบอกกล่าวดังกล่าวให้ผู้จ้างทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือแจ้งให้ลูกหนี้ทราบ ถ้าผู้รับจำนองมิได้ดำเนินการภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้จ้าง เช่นว่านั้นหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาสิบห้าวันดังกล่าว”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓/๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓/๒๕ ในการบังคับจำนองตามมาตรา ๓/๒๔ ถ้าไม่มีการจ้างรายอื่นหรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกเอาทรัพย์จ้างของหลุดภายในบังคับแห่งเงื่อนไขดังกล่าวต่อไปนี้แทนการขายทอดตลาดก็ได้

(๑) ลูกหนี้ได้ขาดส่งดอกเบี้ยมาแล้วเป็นเวลาถึงห้าปี และ

(๒) ผู้รับจำนองแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลว่าราคาทรัพย์สินนั้นน้อยกว่าจำนวนเงินอันค้างชำระ”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓/๒๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๓๒๙/๑ เวลาใดๆ หลังจากທີ່หนึ่งถึงกำหนดชำระ ถ้าไม่มีการจำหน่ายรายอื่นหรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้จำหน่ายมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจำหน่ายเพื่อให้ผู้รับจำหน่ายดำเนินการให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล โดยผู้รับจำหน่ายต้องดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าหนังสือแจ้งของผู้จำหน่ายเป็นหนังสือยินยอมให้ขายทอดตลาด

ในกรณีที่ผู้รับจำหน่ายไม่ได้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ผู้จำหน่ายพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

เมื่อผู้จำหน่ายขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายได้เงินสุทธิจำนวนเท่าใด ผู้รับจำหน่ายต้องจัดสรรชำระหนี้และอุปสรรคให้เสร็จสิ้นไป ถ้ายังมีเงินเหลือก็ต้องส่งคืนให้แก่ผู้จำหน่าย หรือแก่บุคคลผู้ควรจะได้เงินนั้น แต่ถ้าได้เงินน้อยกว่าจำนวนที่ค้างชำระ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓/๓๓ และในกรณีที่ผู้จำหน่ายเป็นบุคคลซึ่งจำหน่ายทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้บุคคลอื่นจะต้องชำระ ผู้จำหน่ายยอมรับผิดชอบเพียงเท่าที่

มาตรา ๓๒๙/๑ กำหนดไว้”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓/๓๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓/๓๕ เมื่อผู้รับจำหน่ายคนใดจะบังคับจำหน่ายเอาแก่ผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจำหน่ายผู้รับจำหน่ายต้องมีจดหมายบอกกล่าวแก่ผู้รับโอนล่วงหน้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อน จึงจะบังคับจำหน่ายได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓/๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓/๓๗ ผู้รับโอนจะไถ่ถอนจำหน่ายเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้าผู้รับจำหน่ายได้บอกกล่าวว่าจะบังคับจำหน่าย ผู้รับโอนต้องไถ่ถอนจำหน่ายภายในหกสิบวันนับแต่วันรับคำบอกกล่าว”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓/๔๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓/๔๔ อันจำหน่ายยอมระงับสิ้นไป

(๑) เมื่อหนี้ที่ประกันระงับสิ้นไปด้วยเหตุประการอื่นใดมิใช่เหตุอายุความ

(๒) เมื่อปลดจำหน่ายให้แก่ผู้จำหน่ายด้วยหนังสือเป็นสำคัญ

(๓) เมื่อผู้จำหน่ายหลุดพ้น

(๔) เมื่อถอนจำหน่าย

(๕) เมื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจำหน่ายตามคำสั่งศาลอันเนื่องมาแต่การบังคับจำหน่ายหรือถอนจำหน่าย หรือเมื่อมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามมาตรา ๓๒๙/๑

(๖) เมื่อเอาทรัพย์สินซึ่งจำหน่ายนั้นหลุด”

มาตรา ๑๘ บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ลูกหนี้ผิดนัดนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกัน ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใดๆ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่งแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๑ บทบัญญัติตามมาตรา ๓๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้กับสัญญาจำนวนที่ยังมีผลบังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๒๒ บทบัญญัติตามมาตรา ๓๒๔ และมาตรา ๓๓๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับการบังคับจำนวนที่ทำการขึ้นนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๒๓ บทบัญญัติตามมาตรา ๓๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับกรณีที่ได้รับโอนต้องการไถ่ถอนจำนองเมื่อมีการบอกกล่าวบังคับจำนองตามมาตรา ๓๓๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองสิทธิและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ค้ำประกันและผู้จำนองซึ่งมีใช้ลูกหนี้ชั้นต้น แต่เป็นเพียงบุคคลภายนอกที่ยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ในการที่จะชำระหนี้แทนลูกหนี้เท่านั้น โดยข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติปรากฏว่าเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพให้กู้ยืม มักจะอาศัยอำนาจต่อรองที่สูงกว่าหรือความได้เปรียบในทางการเงินกำหนดข้อตกลงอันเป็นการยกเว้นสิทธิของผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือให้ค้ำประกันหรือผู้จำนองต้องรับผิดชอบเป็นลูกหนี้ชั้นต้น กรณีจึงส่งผลให้ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปไม่ได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งต้องกลายเป็นผู้ถูกฟ้องล้มละลายอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ค้ำประกันและผู้จำนอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปหลักการเรื่องค่าประกันและจำนองตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีหลักการดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้การค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข ต้องกำหนดรายละเอียดของหนี้และขอบเขตความรับผิดของผู้ค้ำประกัน รวมทั้งจำกัดความรับผิดของผู้ค้ำประกันไว้เฉพาะหนี้ตามสัญญาหนี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘๑)

๒. กำหนดให้ข้อตกลงที่ให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมเป็นโมฆะ (เพิ่มเติมมาตรา ๖๘๑/๑)

๓. กำหนดให้ข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันหรือการจำนองที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติที่มีไว้เพื่อคุ้มครองผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองมิให้ต้องรับผิดชอบเกินสมควรเป็นโมฆะ (เพิ่มเติมมาตรา ๖๘๕/๑ และมาตรา ๗๑๔/๑)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ของเจ้าหนี้ในการบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันเมื่อลูกหนี้ผิดนัดและกำหนดผลในกรณีที่เจ้าหนี้ไม่บอกกล่าว รวมถึงให้สิทธิแก่ผู้ค้ำประกันในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘๖)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้ำประกันได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใดๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ รวมทั้งกำหนดให้ข้อตกลงที่เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันเป็นโมฆะ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๙๑)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในหนี้อันมีกำหนดเวลาแน่นอน และเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ และห้ามกำหนดข้อตกลงไว้ล่วงหน้าให้ผู้ค้ำประกันยินยอมที่จะเป็นประกันหนี้ต่อไป แม้ว่าเจ้าหนี้จะผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้แล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๐๐)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมให้นำมาตรา ๖๙๑ มาตรา ๖๙๗ มาตรา ๗๐๐ และมาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลหลายคนเป็นผู้จำนองทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระโดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒๓)

๘. กำหนดให้ผู้จำนองซึ่งจำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้ของบุคคลอื่นไม่ต้องรับผิดชอบราคาทรัพย์สินที่จำนองเมื่อมีการบังคับจำนองหรือเอาทรัพย์สินจำนองหลุด รวมถึงให้ข้อตกลงที่กำหนดให้ผู้จำนองต้องรับผิดชอบกว่าที่กฎหมายกำหนดเป็นโมฆะ (เพิ่มเติมมาตรา ๗๒๓/๑)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมขั้นตอนในการบังคับจำนองของผู้รับจำนองให้ชัดเจนขึ้น รวมถึงให้ความคุ้มครองผู้จำนองซึ่งจำนองทรัพย์สินของตนเพื่อประกันหนี้ของผู้อื่นจากกรณีที่ผู้รับจำนองไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒๔)

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมขั้นตอนและเงื่อนไขที่ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกเอาทรัพย์สินจำนองหลุดแทนการขายทอดตลาดให้ชัดเจนขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒๕)

๑๑. กำหนดให้สิทธิแก่ผู้จำหน่ายในการแจ้งต่อผู้รับจำหน่ายเพื่อให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล (เพิ่มเติมมาตรา ๓๒๙/๑)

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาในการบอกกล่าวแก่ผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจำหน่ายเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓/๓๕)

๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาในการไถ่ถอนจำนองของผู้รับโอนให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการบอกกล่าวการบังคับจำนองของผู้รับจำหน่ายมายังผู้รับโอนตามมาตรา ๓/๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓/๓๓)

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมเหตุระงับจำนอง ให้รวมถึงการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ซึ่งจำหน่ายตามมาตรา ๓๒๙/๑ ด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓/๔๔)

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
กรมที่ดิน

สรุปหลักเกณฑ์ ข้อสัญญาเกี่ยวกับการจ้างงานที่กฎหมายบัญญัติไว้ใหม่ให้ตกเป็นโมฆะ และการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่	
ข้อสัญญาเกี่ยวกับการจ้างงานที่กฎหมายบัญญัติไว้ใหม่ให้ตกเป็นโมฆะ	การพิจารณาดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่
๑. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะเป็นการค้าประกันหนี้ของบุคคลอื่น อันไม่สมบูรณ์ เป็นโมฆะ – ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะไม่ระบุวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้รายที่ค้าประกัน ไม่ระบุลักษณะของมูลหนี้ ไม่ระบุจำนวนเงินสูงสุดที่ค้าประกัน และไม่ระบุระยะเวลาในการก่อหนี้ที่จะค้าประกัน เป็นโมฆะ (เว้นแต่เป็นการค้าประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราว ตามมาตรา ๖๔๙ ไม่ระบุเวลาก็ได้) – ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะไม่ระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้าประกันให้ชัดเจน เป็นโมฆะ – ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้ผู้ค้าประกันรับผิดชอบเกินกว่าหนี้ในสัญญา เป็นโมฆะ	๑. พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ต้องสอบสวนและตรวจสอบสัญญาจ้างงานและสัญญาต่อท้ายฯ ให้มีข้อตกลงเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ๒. หากข้อตกลงใดฝ่าฝืนและกฎหมายบัญญัติให้เป็นโมฆะ ห้ามมิให้จดทะเบียนให้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓/๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ๓. สัญญาจ้างงาน/สัญญาต่อท้ายฯ ต้องระบุโดยชัดเจนว่าเป็นการประกันหนี้ของบุคคลใด จะระบุในทำนองว่า “ประกันหนีนาย ก. หรือ นาย ข.” ไม่ได้ ต้องระบุให้ชัดเจน เช่น ประกันหนีนาย ก. ก็ต้องระบุแค่ประกันหนีนาย ก. หากเป็นการประกันหนีนาย ก. และ นาย ข. ก็ต้องระบุเป็น “และ” เท่านั้น เนื่องจากในการจดทะเบียนจ้างงานค้าประกันหนีนั้นผู้จ้างงานต้องทราบชัดเจนว่ากำลังค้าประกันหนี้ของผู้ใด จำนวนสูงสุดเท่าใด เป็นต้น ๔. กรณีมีเอกสารต่อท้ายสัญญาจ้างงานโดยคู่สัญญาให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ระบุจำนวนแผ่นของเอกสารดังกล่าวไว้ใน () ต่อท้ายด้วย เช่น ให้ถือสัญญาต่อท้ายเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างงานฉบับนี้ด้วย (จำนวน.....แผ่น)
๒. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม เป็นโมฆะ	
๓. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะเกี่ยวกับการค้าประกันหรือการจ้างงานที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติที่มีไว้เพื่อคุ้มครองผู้ค้าประกันหรือผู้จ้างงาน เป็นโมฆะ เช่น – ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้ผู้ค้าประกันตกลงจะไม่ยกข้อต่อสู้ใดๆ ของผู้ค้าประกันที่มีต่อเจ้าหนี้ หรือไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ เป็นโมฆะ – ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้ผู้ค้าประกันไม่หลุดพ้นความรับผิดชอบแม้หนี้ประธานที่เข้าค้าประกันระบับสิ้นไปแล้ว เป็นโมฆะ – ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้ผู้ค้าประกันไม่มีสิทธิบอกเลิกการค้าประกันหนี้ที่มีลักษณะเป็นกิจการเนื่องกันไปหลายคราว ไม่จำกัดเวลา เป็นโมฆะ	

ข้อสัญญาเกี่ยวกับการจ้างงานที่กฎหมายบัญญัติไว้ใหม่ให้ตกเป็นโมฆะ	การพิจารณาดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่
๔. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้ผู้ค้าประกันหนี้ของบุคคลอื่น ไม่ได้รับประโยชน์จากการที่เจ้าหนี้กระทำการใดๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ รวมทั้งกำหนดให้ข้อตกลงที่เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้าประกันเป็นโมฆะ	๕. กรณีมีการแก้ไขสัญญาจ้างงาน หรือสัญญาต่อท้ายสัญญาจ้างงาน หรือการขึ้นเงินจ้างงาน ถือเป็นการตกลงกันใหม่ในส่วนที่แก้ไขหรือเพิ่มเติม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนและตรวจสอบด้วยว่ามีข้อตกลงใดฝ่าฝืนกฎหมายที่แก้ไขใหม่หรือไม่ ประการใด
๕. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้ผู้ค้าประกันตกลงไว้ล่วงหน้า ยินยอมให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ (กรณีมีกำหนดเวลาแน่นอน) เป็นโมฆะ	
๖. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้ผู้จ้างซึ่งจ้างงานทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้ของบุคคลอื่น ต้องรับผิดชอบราคาทรัพย์สินที่จ้างงานเมื่อมีการบังคับจ้างงานหรือเอาทรัพย์สินจ้างงานหลุด รวมถึงข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้จ้างต้องรับผิดชอบเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือให้รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ เป็นโมฆะ	
๗. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะกำหนดขั้นตอนการบังคับจ้างงาน ใช้วิธีการต่างจากกฎหมายกำหนดเป็นโมฆะ เช่น – ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะให้การบังคับจ้างงาน โดยผู้รับจ้างงานไม่ต้องมีหนังสือบอกกล่าวลูกหนี้ให้ชำระหนี้ก่อนหรือมีระยะเวลาชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นเวลาน้อยกว่าหกสิบวัน นับแต่ลูกหนี้รับคำบอกกล่าวเป็นโมฆะ	
๘. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะตกลงให้ผู้รับจ้างงานสามารถฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกเอาทรัพย์สินจ้างงานหลุดแทนการขายทอดตลาด โดยมีเงื่อนไขต่างไปจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นโมฆะ เช่น ตกลงยอมให้มีการเรียกเอาทรัพย์สินจ้างงานหลุดได้ แม้ลูกหนี้จะขาดส่งดอกเบี้ยเป็นเวลาไม่ถึงห้าปี และ/หรือผู้รับจ้างงานไม่ต้องแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลว่า ราคาทรัพย์สินนั้นน้อยกว่าจำนวนเงินอันค้างชำระก็ได้	
๙. ข้อสัญญาจ้างงานที่มีลักษณะอื่นๆ ที่มีผลทำให้ข้อสัญญานั้นๆ เป็นโมฆะด้วยประการอื่น	

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
กรมที่ดิน

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๕.๓/ว ๔๓๔๐

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง กำชับการปฏิเสธคำขอการจดทะเบียนจำนองตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๕.๓/ว ๒๓๗/๔ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยสรุปหลักการเรื่องการค้ำประกันและจำนองตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่ และสรุปหลักเกณฑ์ข้อสัญญาเกี่ยวกับการจำนองที่กฎหมายบัญญัติไว้ใหม่ให้ตกเป็นโมฆะ และการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ มาเพื่อแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ปรากฏว่า กรมที่ดินได้รับเรื่องร้องเรียนจากธนาคารหลายแห่งว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินบางแห่งปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนจำนอง โดยอ้างว่าเนื้อหาสัญญาจำนองและสัญญาต่อท้ายสัญญาจำนองที่ธนาคารจัดทำมาเองนั้นขัดกับกฎหมายที่แก้ไขใหม่ทั้งหมด หรือไม่ยอมรับจดทะเบียนจำนองโดยไม่เหตุผลและไม่ดำเนินการปฏิเสธคำขอให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงขอกำชับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การปฏิเสธคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นคำสั่งทางปกครอง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแจ้งคำสั่งพร้อมเหตุผลที่ชัดเจนในการปฏิเสธคำขอและสิทธิในการอุทธรณ์ให้คู่กรณีที่ถูกกระทบสิทธิทราบด้วย โดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยเคร่งครัด เนื่องจากการปฏิเสธคำขอโดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายย่อมถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒. หลักกฎหมายที่แก้ไขใหม่เป็นการแก้ไขเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้จำนองซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ของบุคคลอื่นเป็นหลัก และบางส่วนเป็นการบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้จำนองในการบังคับจำนอง ดังนั้น การตรวจสัญญาจำนองและบันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนอง (ถ้ามี) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาให้ชัดเจนว่า สัญญาจำนองนั้นเป็นการจำนองเพื่อเป็นการค้ำประกันหนี้ของผู้จำนองเอง หรือเป็นการค้ำประกันหนี้เฉพาะของบุคคลอื่นเท่านั้น โดยให้ตรวจสอบจากข้อสัญญาที่ระบุว่าเป็นการจำนองค้ำประกันหนี้ของผู้ใดตามที่คู่สัญญาระบุไว้ในสัญญาจำนองเป็นหลัก ฉะนั้น ในกรณีที่เป็นการจำนองเพื่อค้ำประกันหนี้ของบุคคลอื่นเท่านั้น การตรวจสัญญาจำนองและบันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนองให้พิจารณาข้อสัญญาว่าจะต้องมีข้อความที่ไม่ขัดต่อกฎหมายที่แก้ไขใหม่ ตามสรุปหลักเกณฑ์ข้อสัญญา

เกี่ยวกับการจำหน่ายที่กฎหมายบัญญัติไว้ใหม่ให้ตกเป็นโมฆะทุกข้อ หากเป็นการจำหน่ายเพื่อประกันหนี้ของผู้จำหน่ายเองด้วย ให้พิจารณาตามสรุปหลักเกณฑ์ดังกล่าว ข้อ ๗ ถึงข้อ ๙ ตามหนังสือที่อ้างถึง และตามมาตรา ๖๔๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่แก้ไขใหม่เป็นหลัก

๓. ในกรณีที่ข้อสัญญาไม่ชัดเจน พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการสอบสวน ตามมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและบันทึกถ้อยคำคู่สัญญาได้ตามอำนาจหน้าที่ โดยในกรณีที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในสัญญาจำหน่าย หรือบันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำหน่าย ต้องให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อกำกับข้อความนั้น ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิเสธคำขอโดยให้ผู้ขอต้องไปจัดทำสัญญาใหม่โดยเด็ดขาด

๔. ในกรณีที่ข้อสัญญามีข้อสงสัยในการตีความและไม่สามารถหาข้อยุติได้ในขณะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หากผู้ขอทั้งสองฝ่ายยินยอมให้จดทะเบียนและบันทึกรับรองไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาและดำเนินการจดทะเบียนให้ต่อไปได้ เนื่องจากหากข้อสัญญาใดต่อมาในภายหลังศาลมีคำสั่งว่าเป็นโมฆะ เนื่องจากคู่สัญญาได้ตกลงกันไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว ย่อมเป็นผลมาจากการตกลงของผู้จำหน่ายและผู้รับจำหน่ายที่ทำข้อสัญญานั้นเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุจิต จงประเสริฐ**

(นายสุจิต จงประเสริฐ)

รองอธิบดีกรมที่ดิน ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

กลุ่มพัฒนาการทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๓/๕๙

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๒๔

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๙.๕/ว ๘๓/๕

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามของขั้วปีใหม่ มหาตไทยบับตทุกซ์ สร้างสขทัวไทย “สำนักงานที่ดินทัวไทย รวดเร็ว โปร่งใส ใส่ใจบริการ”

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำนิยามและแนวทางปฏิบัติ “สำนักงานที่ดินทัวไทย รวดเร็ว โปร่งใส ใส่ใจบริการ”

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้มีโครงการของขั้วปีใหม่ มหาตไทยบับตทุกซ์ สร้างสขทัวไทย “สำนักงานที่ดินทัวไทย รวดเร็ว โปร่งใส ใส่ใจบริการ” โดยมีวัตถุประสงค์ให้ปรับปรุง การบริการ กำหนดมาตรฐานเวลา และขั้นตอนให้บริการที่รวดเร็ว ชัดเจน จัดทำคู่มือการให้บริการ ทุกสำนักงานที่ดินบริการด้วยใจ โปร่งใสทุกขั้นตอน นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการตามของขั้วปีใหม่ฯ “สำนักงานที่ดิน ทัวไทย รวดเร็ว โปร่งใส ใส่ใจบริการ” มีการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และประชาชนได้รับ บริการที่มีคุณภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใส อันจะทำให้งานบริการของกรมที่ดินเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจ จากประชาชน จึงได้จัดทำคำนิยามและแนวทางปฏิบัติของขั้วปีใหม่ฯ “สำนักงานที่ดินทัวไทย รวดเร็ว โปร่งใส ใส่ใจบริการ” ขึ้น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อให้บุคลากรของกรมที่ดินทั่วประเทศ ถือปฏิบัติ และดำเนินการให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ กรมที่ดินจะจัดให้มีการคัดเลือกสำนักงานที่ดินที่มี ผลงานดีเด่นในการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าว และนำผลการคัดเลือกไปประกอบการพิจารณา ด้านการบริหารงานบุคคลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริพงษ์ ห่านตระกูล

(นายศิริพงษ์ ห่านตระกูล)

อธิบดีกรมที่ดิน

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๕๙๓/-๙๔

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๖๙๓/

คำนิยามและแนวทางปฏิบัติ “สำนักงานที่ดินทั่วประเทศ รวดเร็ว โปร่งใส ใส่ใจบริการ”

คำนิยาม	แนวทางปฏิบัติ
ความรวดเร็ว – การให้บริการประชาชนด้วยความถูกต้อง แล้วเสร็จตามมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการ	– ปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ – ทบทวนและกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน – จัดเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะและประสบการณ์เป็นเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ – พัฒนาทักษะและสมรรถนะเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอย่างต่อเนื่อง – หมั่นเวียนเจ้าหน้าที่ให้สามารถปฏิบัติงานทดแทนกันได้ – จัดระบบนัดหมายให้บริการนัดจดทะเบียนล่วงหน้า – ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ – ประชุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อรับทราบผลการดำเนินงานของสำนักงานที่ดินและหาแนวทางการปรับปรุงร่วมกัน
ความโปร่งใส – การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้รับบริการทราบ และตรวจสอบได้อย่างชัดเจน	– มีการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์และคำแนะนำในการติดต่อขอรับบริการของสำนักงานที่ดิน เช่น ● ขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ ● เอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ ● อัตราค่าธรรมเนียม ภาษี อากร ● ช่องทางการร้องเรียน – แสดงลำดับคิวบริการให้ผู้รับบริการทราบอย่างชัดเจน – มีตู้รับข้อร้องเรียน/ความคิดเห็น ณ จุดบริการ ที่ชัดเจนพร้อมแบบแสดงความคิดเห็น – มีป้ายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
ใส่ใจบริการ – บริการด้วยใจ – ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ – ตอบสนองและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ – ปรับปรุงคุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่อง	– ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดี – เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเต็มใจ สุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ รู้จักขอบคุณ รู้จักขอโทษ และกระตือรือร้นในการให้บริการ – ตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบ – ซื่อสัตย์ สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ – การแต่งกายของผู้ให้บริการมีความเหมาะสม – ให้ข้อมูล ตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำช่วยเหลือไขปัญหาอย่างถูกต้อง นำเชื่อถือ

คำนิยาม	แนวทางปฏิบัติ
	- มีการสำรวจความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ และนำข้อมูลมาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ - มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ - มีการนำข้อร้องเรียน/ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น และคำชมเชย จากผู้รับบริการมาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ - มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการ - มีการจัดสถานที่ทั้งภายในและภายนอกให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย - มีการประชุมเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดิน เพื่อรับฟังความคิดเห็น แก้ไขปัญหาอุปสรรค และวางแนวทาง ในการพัฒนา/ปรับปรุงงานบริการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

(สำเนา)

พระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณี
ทราบ ตามความจำเป็นแก่กรณี

เมื่อผู้ยื่นคำขอเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครอง ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ
ที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของคำขอและความครบถ้วนของเอกสาร บรรดาที่มีกฎหมาย
หรือกฎกำหนดให้ต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ หากคำขอไม่ถูกต้อง ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวแนะนำ ให้ผู้ยื่นคำขอ
ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมเสียให้ถูกต้อง และหากมีเอกสารใดไม่ครบถ้วนให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันทีหรือ
ภายในไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ ในการแจ้งดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ
ของผู้รับคำขอและระบุรายการเอกสารที่ไม่ถูกต้องหรือยังไม่ครบถ้วนให้ผู้ยื่นคำขอทราบ พร้อมทั้งบันทึก
การแจ้งดังกล่าวไว้ในกระบวนการพิจารณาจัดทำคำสั่งทางปกครองนั้นด้วย

เมื่อผู้ยื่นคำขอได้แก้ไขคำขอหรือจัดส่งเอกสารตามที่ระบุในการแจ้งตามวรรคสองครบถ้วนแล้ว
เจ้าหน้าที่จะปฏิเสธไม่ดำเนินการตามคำขอเพราะเหตุยังขาดเอกสารอีกมิได้ เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อปฏิบัติ
ให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือกฎและได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่ง ตามมาตรา
๒๐ ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยพลัน หากเห็นว่าเป็นความ
บกพร่องของเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป

ผู้ยื่นคำขอต้องดำเนินการแก้ไขหรือส่งเอกสารเพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่
กำหนด หรือภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่อนุญาตให้ขยายออกไป เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากผู้ยื่น

คำขอไม่แก้ไขหรือส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์ที่จะให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำขอต่อไป ในกรณีเช่นนั้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเอกสารคืนให้ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และบันทึกการดำเนินการดังกล่าวไว้”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

“มาตรา ๓๙/๑ การออกคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือในเรื่องใด หากมิได้มีกฎหมายหรือกฎหมายกำหนดระยะเวลาในการออกคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้นไว้เป็นประการอื่น ให้เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งทางปกครองนั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของเจ้าหน้าที่ ที่จะกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำคำสั่งทางปกครองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริต และประพฤติดมิชอบในวงราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(สำเนา)

พระราชบัญญัติ

การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๑๓ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาการอนุญาต การจดทะเบียนหรือการแจ้ง ที่มีกฎหมายหรือกฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาต จดทะเบียน หรือแจ้ง ก่อนจะดำเนินการใด

บทบัญญัติของกฎหมายหรือกฎหมายใดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

“อนุญาต” หมายความว่า การที่เจ้าหน้าที่ยินยอมให้บุคคลใดกระทำการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้ ต้องได้รับความยินยอมก่อนกระทำการนั้น และให้หมายความรวมถึงการออกใบอนุญาต การอนุมัติ การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การรับแจ้ง การให้ประทับตราและการให้อาชญาบัตรด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า ผู้ซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจในการอนุญาต

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาต

“กฎหมายว่าด้วยการอนุญาต” หมายความว่า บรรดากฎหมายที่มีบทบัญญัติกำหนดให้ การดำเนินการใดหรือการประกอบกิจการใดจะต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

“คำขอ” หมายความว่า คำขออนุญาต

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี

(๒) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์

(๓) การดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(๔) การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) การอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางทหารด้านยุทธการ รวมทั้งตามกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมยุทธภัณฑ์ และกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน

การยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การดำเนินกิจการใดหรือกับหน่วยงานใดนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ทุกห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้อนุญาตพิจารณากฎหมายที่ให้อำนาจในการอนุญาตว่าสมควรปรับปรุงกฎหมายนั้นเพื่อยกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาตหรือไม่ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นผู้อนุญาตจะพิจารณาปรับปรุงกฎหมายหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนในกำหนดระยะเวลาที่เร็วกว่านั้นก็ได้

ให้ผู้อนุญาตเสนอผลการพิจารณาตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณายกเลิกการอนุญาต หรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาต ในการนี้ให้คณะรัฐมนตรีรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๗ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้การกระทำใดจะต้องได้รับอนุญาต ผู้อนุญาตจะต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอขึ้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ และจะกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้

คู่มือสำหรับประชาชนตามวรรคหนึ่งให้เปิดเผยไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอ และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อประชาชนประสงค์จะได้สำเนาคู่มือดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดสำเนาให้ โดยจะคิดค่าใช้จ่ายตามควรแก่กรณีก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ระบุค่าใช้จ่ายดังกล่าวไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนด้วย

ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตที่กำหนดตามวรรคหนึ่งว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและสั่งการให้ผู้อนุญาตดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ให้ส่วนราชการจัดให้มีศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำขอและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการอนุญาตต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตไว้ ณ ที่เดียวกันตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด

มาตรา ๘ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอจะต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม้อาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ต้องยื่นเพิ่มเติม

พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วยและให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้น

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มอบสำเนาบันทึกตามวรรคหนึ่งให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอได้จัดทำคำขอถูกต้องและแนบเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วนตามที่ระบุในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๓๖ แล้ว หรือได้แก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมครบถ้วนตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำหรือตามที่ปรากฏในบันทึกตามวรรคหนึ่งแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอื่นได้อีกไม่ได้ และจะปฏิเสธการพิจารณาคำขอนั้นโดยอาศัยเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์ของคำขอหรือความไม่ครบถ้วนของเอกสารหรือหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นผลให้ไม่อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เห็นสมควร และให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบด้วย

ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอตามวรรคหนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นคำขอนั้นใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว

มาตรา ๑๐ ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๓๖ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ

เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๓๖ แล้ว หากผู้อนุญาตยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้าทุกเจ็ดวันจนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ พร้อมทั้งส่งสำเนาการแจ้งดังกล่าวให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทราบทุกครั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเห็นว่าความล่าช้านั้นเกินสมควรแก่เหตุหรือเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของผู้อนุญาต ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงหน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานนั้น

ในกรณีไม่แจ้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าผู้อนุญาตกระทำการหรือละเว้นกระทำการเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เว้นแต่จะเป็นเพราะมีเหตุสุดวิสัย

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มิใช่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับใดออกใช้บังคับและมีผลให้ต้องเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือรายละเอียดอื่นใดที่ปรากฏในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๓๖ การเปลี่ยนแปลงเช่นนั้น มิให้ใช้บังคับกับการยื่นคำขอที่ยื่นไว้แล้วโดยชอบก่อนวันที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เว้นแต่กฎหมายนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น แต่สำหรับในกรณีกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นได้ก็แต่เฉพาะในกรณีที่การเปลี่ยนแปลงนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ยื่นคำขอ

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ และกิจการหรือการดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตนั้นมีลักษณะเป็นกิจการหรือการดำเนินการที่เห็นได้ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตจะประกอบกิจการ

หรือดำเนินการนั้นต่อเนื่องกัน คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้นๆ แทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก็ได้ และเมื่อหน่วยงานซึ่งมีอำนาจออกใบอนุญาตได้รับค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว ให้ออกหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตให้แก่ผู้รับใบอนุญาตโดยเร็ว และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้รับการต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายนั้นๆ แล้ว

การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้ระบุชื่อพระราชบัญญัติและประเภทของใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินั้นๆ ที่ผู้รับใบอนุญาตอาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้

ก่อนตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีส่งร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาไม่ได้มีมติทั้งร่าง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการที่จะหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาต เพื่อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

มาตรา ๑๓ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการตรวจสอบการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจการของผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยการอนุญาตกำหนด และให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้อนุญาตที่จะต้องตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังกล่าว

เมื่อผู้ได้รับความเดือดร้อนรำคาญ หรือเสียหายจากการประกอบกิจการหรือการดำเนินกิจกรรมของผู้ได้รับอนุญาต ไม่ว่าความจะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เองหรือมีผู้ร้องเรียน ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการตรวจสอบและสั่งการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว

มาตรา ๑๔ ในกรณีจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตขึ้น

ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นส่วนราชการตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มีสาขาของศูนย์ประจำกระทรวงหรือประจำจังหวัดด้วยก็ได้

การจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดรายชื่อกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตที่จะให้อยู่ภายใต้การดำเนินการของศูนย์รับคำขออนุญาต

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการรับคำขอ จะกำหนดในพระราชกฤษฎีกาให้ผู้ยื่นคำขอ ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๑๕ เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตตามมาตรา ๑๔ แล้ว ให้ดำเนินการและมีผลดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการอนุญาตหรือกฎที่ออกตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ต้องยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียมใด ณ สถานที่ใด ถ้าได้มีการยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียม ณ ศูนย์รับคำขออนุญาตแล้ว ให้ถือว่าได้มีการยื่นคำขอ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือค่าธรรมเนียมโดยชอบตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตนั้นแล้ว

(๒) บรรดาเงินค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดที่ศูนย์รับคำขออนุญาตได้รับไว้ตาม (๑) ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในนามของหน่วยงานของผู้อนุญาต หรือส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และแจ้งให้หน่วยงานของผู้อนุญาตทราบ

(๓) ในกรณีที่หน่วยงานของผู้อนุญาตมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายจากเงินที่จะต้องนำส่งคลัง ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตหักเงินดังกล่าวแทนและส่งมอบเงินที่หักไว้คืนให้แก่หน่วยงานของผู้อนุญาต โดยให้ศูนย์รับคำขออนุญาตมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายของศูนย์รับคำขออนุญาตตามอัตราที่จะได้ตกลงกับหน่วยงานผู้อนุญาต

(๔) ระยะเวลาตามมาตรา ๑๐ ให้นับแต่วันที่ศูนย์รับคำขออนุญาตส่งเรื่องให้ผู้อนุญาตโดยศูนย์รับคำขออนุญาตจะต้องส่งเรื่องให้ผู้อนุญาตไม่ช้ากว่าสามวันทำการและให้นำมาตรา ๑๐ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะต้องส่งคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๓/ ที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันให้ศูนย์รับคำขออนุญาตตามจำนวนที่จำเป็น และดำเนินการให้มีการฝึกอบรมหรือชี้แจงแก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

(๖) ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์รับคำขออนุญาตที่จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๔ และต้องรับผิดชอบในฐานะเช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔

มาตรา ๑๖ ให้ศูนย์รับคำขออนุญาตมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับคำขอและค่าธรรมเนียม รวมตลอดทั้งคำอุทธรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาต

(๒) ให้ข้อมูล ชี้แจง และแนะนำผู้ยื่นคำขอหรือประชาชนให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต รวมตลอดทั้งความจำเป็นในการยื่นคำขออื่นใดที่จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตทั้งปวง ในการประกอบกิจการหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด

(๓) ส่งคำขอ หรือคำอุทธรณ์ ที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอหรือผู้ยื่นคำอุทธรณ์พร้อมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคอยติดตามเร่งรัดหน่วยงานดังกล่าวเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ และคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๓/ หรือตามกฎหมายที่ให้สิทธิในการอุทธรณ์

(๔) ในกรณีที่เห็นว่าหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการยื่นคำขอ มีรายละเอียดหรือกำหนดให้ต้องส่งเอกสารที่ไม่จำเป็น หรือเป็นภาระเกินสมควรแก่ประชาชน ให้เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(๕) รวบรวมปัญหาและอุปสรรคจากการอนุญาตและการดำเนินการของศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

(๖) เสนอแนะในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอน ระยะเวลา เกี่ยวกับการอนุญาตต่างๆ รวมถึงข้อเสนอในการออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากขึ้น

มาตรา ๑๓ ให้ผู้อนุญาตจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๓ ให้เสร็จสิ้นภายใน
หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
มาตรา ๑๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตจำนวนมาก การประกอบกิจการของประชาชนจะต้องขออนุญาตจากส่วนราชการหลายแห่ง อีกทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตบางฉบับไม่ได้กำหนดระยะเวลา เอกสารและหลักฐานที่จำเป็น รวมถึงขั้นตอนในการพิจารณาไว้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการยื่นคำขออนุญาตดำเนินการต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้มีกฎหมายกลางที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขออนุญาตซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หัวใจเมือง

เมืองวิไลไม่มีทวารนาลุ เมืองนั้นไม่นานเป็นข้า
 เมืองวิไลไร้จอมพารา เมืองนั้นไม่ช้าอัชฌา
 เมืองวิไลไม่มีพาลรับเฝ้า เมืองนั้นบ่อุมเกิดจัตรัน
 เมืองวิไลไร้ศึกปะริภณ เมืองนั้นไม่พันเรื้อมทรม
 เมืองวิไลไม่มีกวีห้าว เมืองนั้นไม่หกล้วนนวม
 เมืองวิไลไร้นาร้างาม เมืองนั้นขึ้นความกุกุใจ
 เมืองวิไลไม่มีตนตรเฝ้า เมืองนั้นไม่เพริดพิศมัย
 เมืองวิไลไร้ธรรมจำเริญ เมืองนั้นบรรล็บหน่อบ

บทประพันธ์ของ ดนอม อัครเศรณี

กรมที่ดินยุคดิจิทัล “Modern Service Center”

“มหาดไทย บำบัดทุกข์ สร้างสุขทั่วไทย” เป็นโครงการพิเศษที่เป็นรูปธรรมของกระทรวงมหาดไทย เพื่อมอบเป็นของขวัญปีใหม่ให้กับประชาชนตามนโยบายที่ พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มอบหมายให้ทุกกระทรวงดำเนินการ

การประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) กับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่ดิน และบุคลากรของกรมที่ดินทุกคนพร้อมกัน

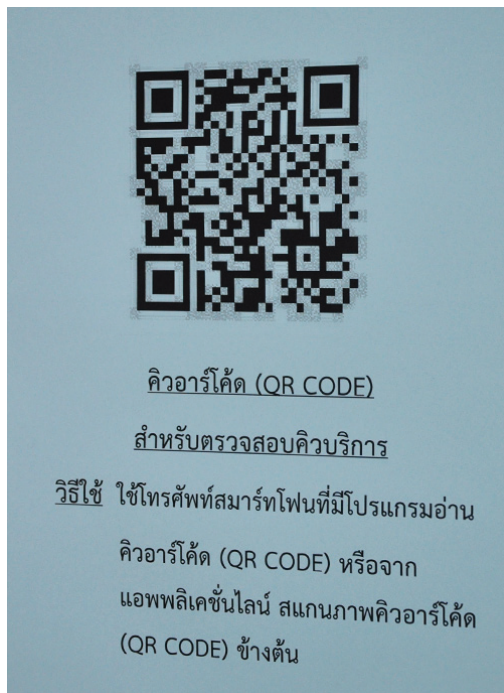
ทั่วประเทศกว่า ๑๐,๐๐๐ คน ของ พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้กรมที่ดินปรับปรุงการให้บริการตามแนวคิด “สำนักงานที่ดินทั่วไทย รวดเร็ว โปร่งใส ใส่ใจบริการ”

นับเป็นการสร้างมิติใหม่ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ Smart Service มาให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง มุ่งสู่ความเป็น Modern Service Center ทั้งระบบจ่ายคิวอัตโนมัติด้วย QR – Code เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้บริการ รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ เพื่อการจัดเก็บ สืบค้นตรวจสอบพิกัด การใช้ประโยชน์และการถือครองที่ดินของประชาชน ที่ดินหน่วยงานรัฐและเอกชนทั่วประเทศ

โดยระบบจ่ายคิวอัตโนมัติด้วย QR Code ประชาชนไม่ต้องเสียเวลาในการรอคอย และยังสามารถทำธุรกรรมตัวอื่นๆได้โดยระบบจะทำการส่งลำดับเรียกคิวมายังโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ตของผู้ใช้บริการทำให้การบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม ทันต่อความต้องการของประชาชน และสร้างความโปร่งใส เนื่องจากสามารถตรวจสอบรายชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการได้จากข้อมูลในระบบขณะที่โครงการศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติที่ได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว เป็นส่วนสำคัญที่จะรองรับยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยไปสู่ Digital Economy

ตลอดจนรองรับการประกาศใช้ พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทั้งนี้ ได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จัดทำและรวบรวมข้อมูลแนวเขตที่ดินของรัฐและเอกชนให้เป็นระบบดิจิทัล จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยภาพถ่ายทางอากาศหรือภาพถ่ายดาวเทียม แปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พัฒนาระบบการรังวัดและจัดทำแผนที่ให้เป็นมาตรฐานสากล (รังวัดด้วยระบบดาวเทียม GPS) การใช้ระบบ

ทำแผนที่ชนิดเคลื่อนที่ได้ (Mobile Mapping System) ที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และพัฒนาระบบ เพื่อให้บริการประชาชน รวมถึงใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการประเทศ

อย่างไรก็ตาม ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลที่ดินถือกรรมสิทธิ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้โดยไม่ต้องมาสำนักงานที่ดิน ทราบแม้กระทั่งตำแหน่งที่แปลงที่ดินนั้น ตั้งอยู่แบบระบบ Google Map และ Street View ที่สำคัญจะช่วยลดขั้นตอนการตรวจสอบ และนำไปใช้ในการบริหารจัดการที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันยังได้สั่งการให้สำนักงานที่ดินปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานให้โปร่งใส เป็นธรรม รวดเร็ว เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และให้จัดเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ แนะนำประชาชนผู้ใช้บริการอย่างใกล้ชิดที่สำคัญ มท. ๑ ยังเน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินทั่วประเทศปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม ยึดแนวทางบริการประชาชนด้วยอัธยาศัยไมตรี ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใส

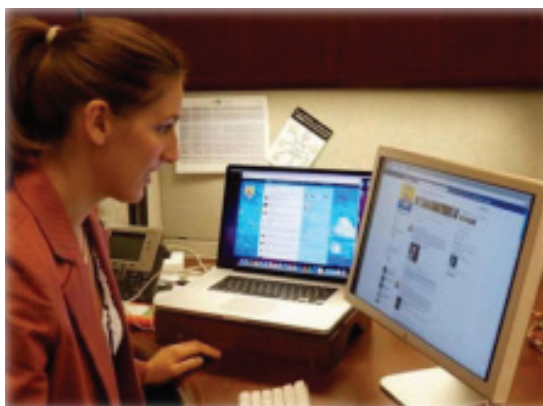
ด้วยระบบดังกล่าวข้างต้น ประชาชนดำเนินการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินที่สำนักงานที่ดินใดๆ ก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปสำนักงานที่ดินที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่เหมือนเช่นปัจจุบัน อีกทั้งยังส่งข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะไปยังศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย ได้ที่หมายเลข ๑๕๖๓

สังคมออนไลน์ กับ อันตรายของการติดจอ

ทุกวันนี้ คนใช้เทคโนโลยี และ ไอทีกันมากมาย...จนลืมห่วงใยสุขภาพ มีผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2557 โดยส่วนงานดัชนีและสำรวจ สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) สังกัดกระทรวงไอซีที รายงานว่า ค่าเฉลี่ยของการใช้อินเทอร์เน็ตและระบบการสื่อสารออนไลน์ต่อสัปดาห์ของคนไทยอยู่ที่ 50.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือเฉลี่ยประมาณ 7.2 ชั่วโมงต่อวัน เพิ่มขึ้น 2.6 ชั่วโมงต่อวันจากปี 2556 ที่พบว่าคนไทยใช้ชีวิตติดจออยู่ที่ประมาณ 4.6 ชั่วโมงต่อวัน แนนอนส่งผลของสายตาด้วย

“การจ้องคอมพิวเตอร์ หรือสมาร์ทโฟน แท็บเล็ตนานเกินไป จะเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะสุขภาพตา”

รศ.นพ.นริศ กิจณรงค์ กรรมการราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ได้ให้สัมภาษณ์ผ่านรายการ it24hrs on radio ว่า “ปัจจุบัน ยุคสังคมออนไลน์ใช้สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตเยอะมากเป็นเวลานานด้วย ทำให้เกิดการใช้นานตาต้อมากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาขึ้นตามมา คืออาการ computer vision syndrome ยิ่งคนใช้มือถือ จะดูตัวหนังสือที่แสดงในจอมีขนาดเล็ก คนที่สูงอายุ ที่มองใกล้ไม่ชัด ต้องเพ่งจ่อ ยิ่งเพ่งมากๆ ทำให้ปวดศีรษะ มีอาการเมื่อยล้าจากการใช้สายตาได้ หากคนเม

อ่านหนังสือ จ้องจอคอมพิวเตอร์ จะกระปรี้กระเปร่าน้อยลง กระปรี้กระเปร่าน้อย น้ำตาก็ระเหยออกไปเยอะ”

โรค computer vision syndrome

เป็นโรคที่เกิดจากการใช้คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ไอทีทั้งหลายเช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต เป็นเวลานานมากเกินไป จะมีอาการปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน สายตาวูบวามมีอาการเมื่อยคอ ปวดหลัง ปวดแขน ปวดไหล่ ข้อเท้าเสื่อม

- เราทราบได้เลยว่าเรามีอาการแบบนี้ได้จากการที่เราจ้องหน้าจอเป็นเวลานานแล้วเกิดอาการดังกล่าวข้างต้น แสดงว่าคุณเป็น computer vision syndrome แล้ว

วิธีป้องกันอาการ computer vision syndrome

ให้นั่งในท่าที่เหมาะสม ผ่อนคลาย จอหงายขึ้น ให้เราสามารถก้มหน้าลงนิดนึง (ก้มประมาณ 15 องศา) กรณีนอนไม่ควรเอาหมอนมาหนุนคอ เพราะจะอันตรายมีโอกาสคอพับได้ และควรปรับความสว่างของจอให้เหมาะสม ถ้าสว่างเกินไป ควรลดความสว่างหน้าจอลง

นอกจากนี้ สำหรับผู้สูงอายุและผู้มีปัญหาสายตาดูอยู่แล้ว เช่น สายตาสั้น สายตายาว ต้องปรับระยะในการมองมือถือหรือแท็บเล็ต ให้อยู่ในระยะที่ชัด หรือ ควรใส่แว่นให้เหมาะสม รวมทั้งการปรับความสว่างของจอ เพราะการใช้อุปกรณ์ไอทีในที่มืด จะทำให้มีความแตกต่างระหว่างรอบๆ ตัวเรา

ที่มีดกับจอที่สว่างมาก สายตาเราก็จะล้ามากขึ้นได้ ไม่ควรใช้สายตาในการมองจอสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และจอคอมพิวเตอร์นานเกินไป โดยทั่วไปถ้าใช้อุปกรณ์ไอทีนาน 1-2 ชั่วโมง ควรพักสายตาบ้าง โดยหลับตา หรือมองวิวไกลๆ ก็ช่วยแก้ปัญหานี้ได้

ผลไม้ตระกูลเบอร์รี่สามารถบรรเทาปัญหาทางสายตาได้จริงหรือไม่ ?

รศ.นพ.นริศ กล่าวว่า “อาหารพวกเบอร์รี่ มีสารอนุมูลอิสระสูง มีจำเป็นต่อร่างกาย ในวิตามินซี วิตามินเอ จะช่วยชะลอความแก่ ซ่อมแซมร่างกาย มีผลดีต่อตาด้วย ช่วยการทำงานประสาทตา ดีขึ้น แต่... เบอร์รี่ ไม่สามารถบรรเทา computer vision syndrome ได้ เพราะอาการนี้เกิดจากการใช้สายตา แต่ เบอร์รี่ จะสามารถช่วยบำรุงสายตาทั่วไปเท่านั้น”

ดังนั้น คนทำงาน หรือนักเรียน ซึ่งจะใช้อุปกรณ์ไอทีเป็นเวลานานๆ ไม่ว่าจะใช้ในการทำงานหรือพักผ่อนคุยกับเพื่อน ควรดูแลสุขภาพ และควรระวังการใช้อุปกรณ์ไอทีมากขึ้น ไม่ควรจ้องจอนานจนเกินไป พักสายตา มองไปไกลๆ บ้าง และไม่ใช้ติดกันนานเกินไป เพื่อลดและหลีกเลี่ยงการเกิด Computer Vision Syndrome

ข้อมูล : ไอที24ชั่วโมง เปิดโลกไอที พลิกสู่ชีวิตที่ดีกว่า เข้าถึงได้จาก <http://www.it24hrs.com/2015/computer-vision-syndrome/>

๑๐ วันดับสถานที่ท่องเที่ยวในญี่ปุ่น ที่ต้องไปเยือน

❁ ๑. พระราชวังอิมพีเรียล

พระราชวังอิมพีเรียล แต่เดิมมีชื่อว่า **พระราชวังเอะโดะ** อีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งในประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ที่เมืองโตเกียว เพราะเป็นสถานที่ประทับของสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งราชวงศ์เมจิ แห่งประเทศญี่ปุ่น เดิมทีนี้เป็นหมู่บ้านประมงเล็กที่ชื่อ เอะโดะ ที่ถูกตั้งเป็นฐานที่มั่นรวมทั้งถูกตั้งเป็นศูนย์กลางของรัฐบาลทหาร ต่อมาได้ขยายเมืองให้ใหญ่ขึ้น จนมีประชากรและพื้นที่เมืองขนาดใหญ่มากขึ้น หลังจากนั้นเข้าสู่ยุคปฏิรูป

เมจิ การล้มล้างการปกครองแบบโชกุนลง จักรพรรดิเมจิ จึงย้ายเมืองหลวงมาที่เอะโดะ และเปลี่ยนชื่อเมืองเป็นโตเกียวในปัจจุบัน ที่นี่จึงเป็นศูนย์กลางทางการเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ และถูกเปลี่ยนให้เป็นพระราชวังในเวลาต่อมา มีชื่อเรียกว่า **พระราชวังอิมพีเรียล** ในปัจจุบัน

ซึ่งภายในล้อมรอบด้วยคูเมือง ประตูทางเข้าทั้งดงาม และบ่อน้ำการเก่าแก่ตั้งอยู่ห่างกันเป็นช่วงๆ ทางเข้าหลักอยู่ใกล้กับนิจูบะชิ สะพานสองชั้น และจะเปิดให้คนภายนอกเข้าชมตามวาระพิเศษต่างๆ สวนตะวันออกฮิระชิ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นที่ตั้งของหอคอยใหญ่ ภายในสวนงดงามไปด้วยดอกไม้หลากหลายพันธุ์ และจะผลิบานตามแต่ฤดูกาล เหมาะสำหรับทุกคนที่ต้องการสถานที่พักผ่อนในอุดมคติ

❁ ๒. โตเกียว ทาวเวอร์

โตเกียว ทาวเวอร์ หอคอยสื่อสารขนาดใหญ่ที่สวยงามมาก ตั้งอยู่ในเขตมินะโตะ กรุงโตเกียว เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเพราะใน ๑ ปี มีผู้ร่วมเข้าชมถึง ๒ ล้าน ๕ คน อีกทั้งยังเป็นเหมือนสัญลักษณ์เพื่อแสดงถึงอำนาจและอิทธิพลทางเศรษฐกิจของโลก เป็นที่ถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ วิทย์ ซึ่งที่นี่ได้แรงบันดาลใจมาจากหอคอยสูงในปารีส สร้างในสไตล์สถาปัตยกรรมโบราณแบบญี่ปุ่น ทั้งนี้ โตเกียวทาวเวอร์จะเปิดทำการตั้งแต่ ๐๙.๐๐-๒๐.๐๐ น. โดยไม่มีวันหยุด ใครที่มาเที่ยวญี่ปุ่นแล้วไม่มาเยือนที่นี่ถือว่ามาไม่ถึงญี่ปุ่นเลย

❁ ๓. หมู่บ้านประวัติศาสตร์ชิราคาวาโกะ

ชิราคาวาโกะ (Shirakawako)

หมู่บ้านท่ามกลางหุบเขา ตั้งอยู่ในจังหวัดกิฟุ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแห่งที่ ๖ ในประเทศญี่ปุ่น เพราะเป็นหมู่บ้านที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นหลังคามุงด้วยฟางข้าว สร้างขึ้นด้วยมือที่เรียกว่า การสร้างบ้านแบบ กัสโชซึคุริ (Gassho-zukuri) เป็นบ้านชาวนาโบราณที่มีอายุมากกว่า ๒๕๐ ปี คำว่า “กัสโช” หมายความว่า พนมมือ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะรูปแบบของบ้านที่มีหลังคามุงด้วยฟางข้าวชันถึง ๖๐ องศา คล้ายสองมือที่

พนมเข้าหากัน มุงแบบลาดลงคล้ายหน้าจั่ว เพื่อให้ทนทานต่อหิมะและลมในฤดูหนาว ตัวบ้านมีความยาวประมาณ ๑๔ เมตร และมีความกว้าง ๑๐ เมตร สร้างขึ้นโดยไม่ใช้ตะปู ซึ่งบางแห่งสามารถเข้าพักค้างคืนได้ แล้วยังเป็นกิจการที่เปิดภายในครัวเรือนที่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เห็นการใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมของชาวญี่ปุ่นอย่างแท้จริง

❁ ๔. ภูเขาฟูจิ

ภูเขาฟูจิ เป็นภูเขาที่สูงที่สุดในญี่ปุ่นและอาจกล่าวได้ว่าเป็นภูเขาที่สวยงามที่สุดในโลก มีความสูงถึง ๓,๗๗๖ เมตร ตั้งอยู่ระหว่างจังหวัดยะมะนะชิและชิซุโอะกะ และสามารถมองเห็นได้จากโตเกียวและโยโกฮาม่าในวันที่ท้องฟ้าปลอดโปร่ง วิธีที่จะได้เห็นภูเขาฟูจิที่ง่ายที่สุด คือ นั่งชมจากรถไฟสายโทไกโดที่วิ่งระหว่างเมืองโตเกียวและโอซาก้า ถ้าคุณนั่งขึ้นกันเซ็นจากโตเกียวที่มุ่งหน้าไปยังนาโงย่า เกียวโต และโอซาก้า ช่วงที่จะได้เห็นภูเขาฟูจิ คือ ช่วงสถานีชิน-ฟูจิ หรือประมาณ ๔๐ - ๔๕ นาที หลังจากออกจากโตเกียว ซึ่งจะมองเห็นได้ทางด้านขวามือของรถไฟ แต่สำหรับผู้ที่ยากชมภูเขาฟูจิอย่างเต็มอิ่ม และแวดล้อมด้วยธรรมชาติที่งดงามขอเชิญที่ ทะเลสาบทั้งห้า (Fuji Five Lake or Fujigoko) หรือที่ สะโกะนะะ ซึ่งเป็นรีสอร์ทบ่อน้ำพุร้อนและเป็นหนึ่งใน อุทยานแห่งชาติ Fuji-Hakone-Izu

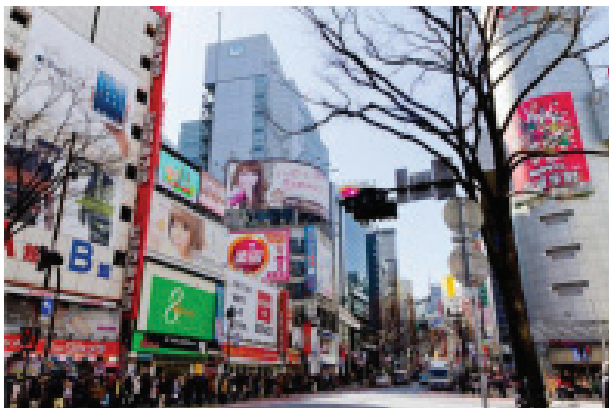

นอกจากนี้ รอบๆ ภูเขาฟูจิเต็มไปด้วยธรรมชาติอันงดงาม และเป็น อุทยานแห่งชาติฟูจิสะโกะนะะอิซุ มีทะเลสาบ ๕ แห่ง ได้แก่ ยะมะนะกะโกะ ควะงุจิโกะ โมโตสุโกะ โซจิโกะ โซโกะ และมีออนเซนหลายแห่ง ได้แก่ ยะมะนะกะโกะ ควะงุจิโกะ โอชิโนะโกะ ฯลฯ นับได้ว่า ภูเขาฟูจิมีอิทธิพลต่อศิลปวัฒนธรรมของญี่ปุ่นมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีชื่อภูเขาปรากฏอยู่ในบทกลอนญี่ปุ่นหรือภาพพิมพ์ญี่ปุ่น และทุกวันนี้ไม่ว่าจะเป็นช้อปปิ้ง ชีสลันด้า

และอื่นๆ อีกมากมาย ล้วนตั้งชื่อว่า ฟูจิ เรียกว่าภูเขาฟูจินี้เป็นหัวใจของญี่ปุ่นก็ว่าได้

ทั้งนี้ ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคมของทุกปี เป็นช่วงที่ภูเขาฟูจิเปิดอย่างเป็นทางการให้นักท่องเที่ยวได้ขึ้นไปปีน ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ yokosojapan.org

❖ ๕. ช็อปปิ้งย่านสุดฮิตที่ย่านชินจูกุ ฮาราจูกุ โอไดบะ

เมื่อมาเที่ยวญี่ปุ่น อีกสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือ การช้อปปิ้ง ซึ่งที่ญี่ปุ่นก็มีแหล่งช้อปปิ้งหลายหลาย แต่ที่ไม่ควรพลาดเลย คือ ย่านชินจูกุ (Shinjuku) แหล่งท่องเที่ยวทันสมัยฝั่งตะวันตกของโตเกียว นับเป็นแหล่งช้อปปิ้งและสถานบันเทิงยามค่ำคินยอตินิยมที่มีชื่อเสียง โดยยามกลางวันสามารถแวะชมสวนสาธารณะชินจูกุเกี่ยวเอ็นที่เขียวสงบ, ย่านชิบูยะ (Shibuya) เป็นศูนย์กลางแฟชั่นและวัฒนธรรมสมัยใหม่ของวัยรุ่น ใกล้กับ ศาลเจ้า

เมจิ ที่เขียวสงบ ติดต่อกันเป็นแหล่งช้อปปิ้งยอดนิยมและสวรรค์ของคนรุ่นใหม่ คือ ย่านฮาราจูกุ และ ย่านโอไดบะ ที่สร้างขึ้นจากการถมทะเลในอ่าวโตเกียว เป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของเหล่านักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ เพราะที่นี่มีทั้งแหล่งบันเทิงขนาดใหญ่ ซึ่งชาวสวรรค์ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ที่เป็นสัญลักษณ์ของเรนโบว์ ทาวเวอร์ ที่เหล่าคู่รักวัยรุ่นนิยมขึ้นชิงช้าชมวิวทิวทัศน์ยามค่ำคืนที่สวยงาม

❖ ๖. โอซาก้า

เมืองโอซาก้า (Osaka) เป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดอันดับสามของญี่ปุ่น และเป็นศูนย์รวมทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมสำหรับญี่ปุ่นตะวันตก ตั้งอยู่ที่ปากแม่น้ำโยโดะ มีคลองที่เชื่อมโยกันไปมาภายใต้ถนนหลายเส้น ซึ่งนั่นเป็นปัจจัยสำคัญที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่เมือง และในฐานะที่เป็นเมืองดั้งเดิมจึงมีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นต้นแบบของละครหุ่นกระบอกบุนระคุ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังไม่ควรพลาดชม อ่าวโอซาก้า ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางความทันสมัยที่สุด และสวนสนุก Universal Studios Japan

แต่ที่พลาดไม่ได้อย่างยิ่ง คือ ปราสาทโอซาก้า ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นปราสาทที่ใหญ่ที่สุดในญี่ปุ่น สร้างขึ้นในปี ๑๕๘๖ โดย โทโยโทมิ ฮิเดโยชิ ปัจจุบันเป็นป้อมปราการสูงห้าชั้น จำลองแบบจากของเดิม เก็บรักษาศิลปวัตถุโบราณหลายชิ้น ทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตระกูลโทโยโทมิและโอซาก้าในอดีต สำหรับแหล่งบันเทิงและย่าน ช็อปปิ้งที่จะต้องแวะ คือ ย่านอุเมะตะ และ ย่านนัมบะ ที่มีสถานี่รถไฟและศูนย์การค้าใต้ดินที่ทันสมัยอยู่จำนวนมาก สำหรับนักถ่ายภาพชื่อของและนักชิมอาหาร “คุอุตะโอะระะ” ถนนนักชิมที่มีชื่อเสียงสมคำเล่าลือ ที่ว่าโอซาก้าเป็นเมืองสำหรับนักชิมอย่างแท้จริง อาหารขึ้นชื่อของที่นี่ เช่น ยากินิกุ, ซูชิ และทาโกะยากิ

❁ ๗. ปราสาทฮิเมจิ

ปราสาทฮิเมจิ (Himeji Castle) ตั้งอยู่เมืองฮิเมจิ เป็นปราสาทที่สวยงามที่สุดอีกแห่งหนึ่งของญี่ปุ่น ที่ยังคงรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก พร้อมทั้งได้มีการปิดเพื่อทำการปฏิสังขรณ์เป็นเวลา ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๐๐๙-๒๐๑๔ แต่นักท่องเที่ยวจะสามารถเข้าชมภายในและชมกระบวนการซ่อมแซมได้อย่างใกล้ชิด

ปราสาทฮิเมจิ เป็นอีกหนึ่งสถานที่สำคัญเพราะเป็นสิ่งก่อสร้างที่เก่าแก่ ที่เหลือรอดมาจากยุคสงคราม และได้รับการรับรองจากยูเนสโกให้เป็นมรดกโลก เพราะยังคงความเป็นเอกลักษณ์ สถาปัตยกรรม และยุทธโศปกรณ์ครบตามแบบของปราสาทญี่ปุ่น ทั้งฐานหินสูง กำแพงสีขาว และอาคารต่างๆ ในบริเวณปราสาท ถือได้ว่าเป็นมาตรฐานตามแบบของปราสาทญี่ปุ่น

อีกทั้งรอบๆ ปราสาทยังมีเครื่องป้องกันอีกมากมาย เช่น ช่องใส่ปืนใหญ่ รูสำหรับโยนหินออกนอกปราสาท และลักษณะที่เด่นชัดของปราสาทนี้ คือ ทางเดินสู่อาคารหลักซึ่งสลับซับซ้อนราวกับเขาวงกต ทั้งประตูและกำแพงในปราสาทได้รับการออกแบบมาอย่างดีเพื่อป้องกันศัตรูไม่ให้บุกรุกเข้าถึงได้โดยง่าย โดยทางเดินมีลักษณะเป็นวงกันหอยรอบๆ อาคารหลัก และระหว่างทางก็จะพบทางตันอีกมากมาย และจนทุกวันนี้ปราสาทฮิเมจิก็น่าสนใจไม่เคยมองดูเลย ระบบการป้องกันต่างๆ จึงยังไม่เคยถูกใช้งาน

❁ ๘. วัดโทไดจิ

วัดโทไดจิ (Todaiji Temple) วัดพุทธที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุดของเมืองนารา ได้ชื่อว่าเป็นสิ่งก่อสร้างด้วยไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก อีกทั้งยังได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกร่วมกับศาลเจ้าและสถานที่สำคัญของเมืองนาราอีก ๓ แห่ง ภายในวัดมี **หอไดบุทสึ (Daibutsuden)** หรือวิหารไม้ที่ได้ชื่อว่าเป็นใหญ่ที่สุดในโลก เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไดบุทสึหล่อสำริดขนาดใหญ่สูง ๑๕.๙๘ เมตร น้ำหนักราว ๕๐๐ ตัน หล่อโดยช่างสมัยเท็มเปียว (๗๒๙-๗๖๔)

❀ ๙. ฮอกไกโด

ฮอกไกโด (Hokkaido) เป็นเกาะใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น ถือเป็นสวรรค์ของธรรมชาติ สามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี มีธรรมชาติที่ยังไม่ถูกทำลาย ทั้งภูเขา ที่ราบสูง แม่น้ำ ทะเลสาบ บ่อน้ำพุร้อน และชายฝั่งทะเล มีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว มีหิมะที่ขาวละเอียดดุจแป้งฝุ่นและสกีสอร์ท ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ขณะที่ในฤดูใบไม้ผลิ ชาวกระจะบานซากุระกว่าภูมิภาคอื่นในญี่ปุ่น สามารถชมซากุระได้ในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ส่วนฤดูร้อนอากาศจะไม่ร้อนเหมือน

ส่วนอื่นๆ เพราะมีทุ่งดอกไม้ต่างๆ ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง และในฤดูใบไม้ร่วงใบไม้จะเปลี่ยนสีก่อนที่อื่นๆ ในประเทศญี่ปุ่นเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกันยายนจนถึงตุลาคม

โดยมี **เมืองซัปโปโร (Sapporo)** เป็นเมืองหลวงของฮอกไกโด ซึ่งในซัปโปโรมี สวนสาธารณะโอโดริ ซึ่งเป็นที่จัดแสดงงานเทศกาลหิมะที่มีชื่อเสียง สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกเข้ามาชมงานในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี นอกจากนี้ ยังมีหอนาฬิกาอันเก่าแก่ และที่ว่าการเมืองฮอกไกโด อีกทั้งย่านร้านค้าซุซุกิโนะ ซึ่งเป็นศูนย์การค้า และแหล่งจับจ่ายซื้อของที่มีชื่อเสียงของเมืองนี้

เมืองฮะโกะดะเตะ (Hakodate) เป็นเมืองท่าชายทะเลที่สำคัญ ที่ตั้งอยู่ทางใต้สุดของฮอกไกโด ในยามเช้าสามารถเที่ยวตลาดสดขายอาหารทะเลสดๆ ที่มีให้ชิม ยามสายเที่ยวชมโบสถ์ และบ่อน้ำพุร้อนโบราณในเมือง ยามเย็นนั่งกระเช้าลอยฟ้าขึ้นไปบนเขาฮะโกะดะเตะ ชมทิวทัศน์ยามราตรีที่สวยงามได้รอบทิศ ด้านเมืองอะซะฮิกะวะ (Asahikawa) ตั้งอยู่ใจกลางเกาะไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองซัปโปโร ใช้เวลาเดินทางประมาณหนึ่งชั่วโมงครึ่งโดยรถไฟด่วนจากเมืองซัปโปโร และจากเมืองอะซะฮิกะวะไปทางตะวันออกจะมี อุทยานแห่งชาติไดเซะทสึซัง ซึ่งมีบ่อน้ำแร่โซออนเกียว ให้เพลิดเพลินในฤดูใบไม้เปลี่ยนสี

นอกจากนี้ ฮอกไกโดยังมีธรรมชาติอันสวยงามที่เป็นชายฝั่งทะเลใกล้ **เมืองอะบะชิริ (Abashiri)** มีธารน้ำแข็งให้ชมในฤดูหนาว และ **คาบสมุทรชิเรโตะโกะ (Shiretoko)** ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติด้วย อีกทั้งทะเลสาบอะคัง ทะเลสาบมาซุและ ทะเลสาบคุชิโระ และทางตะวันตกของฮอกไกโดมี **เมืองโอะตารุ (Otaru)** เป็นเมืองท่าที่เคยเจริญรุ่งเรืองในฐานะเมืองค้าขาย ในช่วงศตวรรษที่ ๑๙-๒๐ รอบๆ เมืองจะมีคลองโอะตารุ เป็นโบราณสถาน แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในสมัยบุกเบิก มีถนนร้านซูชิที่สดที่สุดในโลกให้ลองลิ้มชิมรส

❀ ๑๐. ชมทุ่งดอกลาเวนเดอร์ ณ ฟุระโนะ

เมืองฟุระโนะ ตั้งอยู่ใจกลางฮอกไกโดพอดี เป็นที่รู้จักกันในนามทุ่งดอกไม้ที่มีภูเขาล้อมรอบไว้ ทำให้ที่นี่มีความแตกต่างของอากาศในช่วงฤดูหนาวกับฤดูร้อนราว ๓๐ องศา และที่สำคัญที่นี่มีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวทั้งในช่วงฤดูร้อนและฤดูหนาว ในหน้าร้อนจะมีสวนดอกไม้ที่สวยงาม โดยเฉพาะที่ฟาร์มโทมิตะ ซึ่งมีการปลูกลาเวนเดอร์ที่ทั้งสวยงามและกว้างใหญ่ไพศาล รวมทั้งดอกไม้อื่นๆ โดยที่นี่จะมีนักท่องเที่ยวมากในช่วงปลายเดือนมิถุนายนจนถึงกลางเดือนกันยายน ส่วนในช่วงฤดูหนาว

ที่นี่จะปกคลุมไปด้วยหิมะหนามาก ทำให้กลายเป็นลานสกีที่มีชื่อเสียง และเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เพลิดเพลินกับลานสกีในช่วงกลางเดือนธันวาคมถึงกลางเดือนมีนาคมของทุกปี

เรียกได้ว่า ๑๐ อันดับสถานที่ท่องเที่ยวในญี่ปุ่น ที่เรานำมาฝากนี้ จะเป็นทางเลือกที่ดีในการวางแผนเที่ยวญี่ปุ่น เพื่อที่เราจะได้ไม่พลาดแหล่งท่องเที่ยวสำคัญสักที่เลย

ข้อมูล : ๑๐ อันดับสถานที่ท่องเที่ยวในญี่ปุ่น ที่ต้องไปเยือน เข้าถึงได้จาก <http://travel.kapook.com/view62960.html>

เรื่องเล่าชาวดิน

ในปี ๒๕๕๘ วารสารที่ดินได้เปิดคอลัมน์ “เรื่องเล่าชาวดิน” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ที่ผ่านมาของพวกเราชาวดิน มาเล่าสู่กันฟัง ให้เป็นข้อคิด เตือนใจ หรือเป็นแบบอย่างในการทำงาน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในการทำงาน หรือในชีวิตประจำวันได้ โดยเรื่องแรกที่วารสารที่ดินนำมาเสนอคือ “ชีวิตข้าราชการ (ชาวดิน) ของนายพุ่ม สิทธิสมบัติ อดีตข้าราชการกรมที่ดิน จังหวัดเชียงราย และหากสมชาย หรือพวกเราชาวดินท่านใด มีเรื่องดีๆ ที่จะเล่าสู่กันฟัง วารสารที่ดินยินดีต้อนรับในคอลัมน์ใหม่นี้ตลอดปี

ชีวิตข้าราชการ (ชาวดิน)*

เมื่อสมัยแรกๆ ที่ข้าพเจ้าทำงานนั้น แต่ละอำเภอก็เจ้าหน้าที่แผนที่ดินเพียงอำเภอละ ๑-๒ คนเท่านั้น เครื่องใช้ไม้สอยก็ขาดแคลน เช่นเครื่องพิมพ์ดีดก็ไม่มี เมื่อมีงานต้องพิมพ์ก็ต้องรอให้แผนกที่เขา มีเครื่องพิมพ์เสร็จงานของเขาเสียก่อน เมื่อเขาวางเราจึงจะไปขออาศัยเขาพิมพ์ได้ ชาวบ้านที่มาติดต่องานก็ต้องนั่งรอไปก่อน บ่นแล้วบ่นอีก ก็ไม่รู้จะทำอย่างไรบางวันก็มีชาวบ้านมาติดต่องานมาก ยืนรุ่มล่อมโต๊ะไม่เห็นหัว ไม่ต้องพูดถึงลำดับก่อนหลังหรือคิวกันเลย ไม่มีใครรู้จักหรือยกย่องมั่งมีมั่งมีอยู่ได้เถียงกันเรื่องล้าเขต ล้าแดน โลกโงง เอาที่กัน บ้างก็ทะเลาะกันเรื่องทรัพย์สินมรดกได้ไม่เท่ากันบ้าง บ้างก็มารอเอา น.ส.๓ ซึ่งเคยมาติดต่อนานแล้ว แต่เจ้าของที่ข้างเคียงหรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังไม่มาเซ็นรับรองบ้าง นายอำเภอยังไม่ได้เซ็นบ้าง เป็นต้น บางคนก็บ่นว่า “มาอำเภอจนหมาบ่เท่าแล้ว” (เพราะมาติดต่องานอำเภอหลายครั้งจนหมาข้างถนนจำได้) ใครอยู่ห่างๆ ก็กลัว เจ้าหน้าที่จะไม่เห็นหน้า ก็มายืนค้ำหัวอยู่รอบๆ โต๊ะไม่ไปไหนเหม็นเหงื่อ เหม็นบุหรี่ย เหม็นกลิ่นเหล้า เวียนหัวแทบเป็นลม

อย่างเช่นในคราวหนึ่งชาวบ้านเขามาทำสัญญาซื้อขายที่ดิน เผลอเวลานั้นเครื่องพิมพ์ไม่ว่าง เพราะเจ้าหน้าที่แผนกมหาดไทยเจ้าของเครื่องพิมพ์เขากำลังพิมพ์งานของเขาอยู่เสียงดังแฉะๆ ข้าพเจ้าก็อธิบายและชี้ให้ชาวบ้านเขาดูเครื่องพิมพ์ซึ่งกำลังมีผู้พิมพ์อยู่ เขาก็พยักหน้าด้วยสีหน้าเครียดๆ และนั่งรอด้วยความแข็ง หาวเรอเอ็กอัก ข้าพเจ้าก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ต้องยืมให้เขา ทำใจเย็นๆ เข้าไว้

วันเสาร์-อาทิตย์ก็ไม่ค่อยได้พักผ่อนอยู่บ้าน ต้องออกไปทำการรังวัดที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินตามที่ได้นัดไว้ บางแห่งก็ไกลข้ามห้วยข้ามดอย หน้าฝนต้องเดินลุยน้ำลุยโคลน หน้าแล้งก็ต้องไปรังวัดอยู่กลางทุ่งนา ท่ามกลางแสงแดดที่ร้อนแผดจ้า เห็นเปลวแดดเด่นอยู่ยิบๆ ที่นาบางแห่งก็กว้างมากหลายสิบไร่ถามเจ้าของนาว่า ที่นาไกลถึงไหน เจ้าของก็ชี้ไปที่ต้นจ๊ว ต้นกล้วยที่ออกดอกแดงสะพรั่งอยู่ไกลลิบ พลงบอกว่าอยู่ที่ต้นจ๊ว ต้นกล้วยโน้นครับ เห็นแล้วก็ใจผ่อ ร้อนก็ร้อน คอกก็แห้งลืมน้ำไปด้วย ค่อยยังชั่วหน่อยพอทำการรังวัดเสร็จ กลับมาถึงบ้านเจ้าของที่ดิน เขาก็เตรียมอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการเป็นที่เรียบร้อยก็พอหายเหนื่อย บางครั้งไปทำการรังวัดที่ดินหลายแปลง ตั้งอยู่ห่างไกล กว่าที่จะเสร็จก็มีดค่า ฝนตกน้ำนองพอหลวงหรือกำนันเขาก็ชวนให้พัก เพราะกลับมืดค่ำแล้วจะเป็นอันตรายก็จำเป็นต้องค้างคืน คนที่อยู่ทางบ้านเขาก็เป็นห่วงไม่รู้ว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร ช่วงใดที่เศรษฐกิจดี ที่ดินมีราคาผู้คนแย่งซื้อขายหรือยุคเศรษฐกิจบูม นายหน้าหรือเจ้าของที่บางรายขายที่ดินจากราคาไร่ละไม่กี่หมื่นก็พันได้กำไรเป็นหลายสิบหรือร้อยเท่า เมื่อมาทำการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือโอนซื้อขายกันเสร็จเรียบร้อย ได้รับเงินก้อนใหญ่ยิ่งกว่าถูกหวยรางวัลที่หนึ่ง ก็ดีอกดีใจพาไปเลี้ยงที่ร้านอร่อยๆ

* นายพุ่ม สิทธิสมบัติ ข้าราชการบำนาญ กรมที่ดิน

ตอน นายาก

เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๖ - ๒๔๙๗ ขณะข้าพเจ้ารับราชการใหม่ๆ อยู่ที่อำเภอเทิง ตอนนั้นอยู่ในวัยหนุ่ม วันหนึ่งขณะที่ทำงานอยู่บนอำเภอก็ได้มีกำนันตำบลเตาได้มาติดต่อขอให้ไปรังวัดที่ดินเพื่อออกใบเทียบย่ำที่ดินให้ราษฎร (ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๔ ออกในภายหลังเรียกว่า “ใบจอง”) เมื่อได้ขออนุญาตจากนายอำเภอแล้วข้าพเจ้าก็ได้ออกเดินทางไปกับกำนันในวันนั้น ขณะนั้นฤดูฝนต้องออกเดินเท้าไป เพราะถนนหนทางเป็นหล่มเป็นโคลน จักรยานก็ใช้ไม่ได้ สะพานข้ามลำห้วยบางแห่งก็ขาด เพราะถูกน้ำป่าฉ่ำนองพัดพาไป ตำบลเตาอยู่ห่างไกลจาก ที่ว่าการอำเภอกว่า ๒๐ ก.ม. (ตำบลนี้ภายหลังตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของพวกคอมมิวนิสต์ที่อันตรายมาก ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของภูชี้ฟ้าอันมีชื่อเสียง) ข้าพเจ้าเดินทางร่วม สะพายเป้ และถือเชือกกระแสน (ใช้เหล็กประสานข้อยาว ๒๐ เมตร สำหรับใช้รังวัดที่ดิน ปัจจุบันเลิกใช้แล้ว) เดินตามกำนันไปกว่าจะถึงหมู่บ้านของกำนันก็จวนมืดค่ำ หมู่บ้านนี้เรียกว่า “บ้านไคร้ตบเตา” เพราะมีชื่อบ้านไคร้หลายแห่ง ดินนั้นพกนอนที่บ้านกำนัน

อนึ่งใครจะขอเล่าเสริมว่าอำเภอเทิง มีราษฎรตามตำบลต่างๆ หลายตำบลมีนามสกุลที่ค่อนข้างจะแตกต่างกันไปจากที่อื่นๆ เช่น ตำบลเตา นามสกุลจะขึ้นต้นด้วยคำว่า “หิน” เช่น หินกลม หินเกลี้ยง หินเขียว หินขาว เป็นต้น ส่วนตำบลหางวซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกัน ชาวบ้านจะใช้นามสกุลที่ขึ้นต้นว่า “ช่าง” เช่น ช่างไม้ ช่างถ่าง ช่างทำ ช่างทอง หลาๆ ช่าง ตำบลตาลจะขึ้นต้นด้วยคำว่า “เงิน” เช่น เงินบาท เงินสลึง เงินเฟื้อง อะไรเหล่านี้ ส่วนตำบลแม่ลอย ก็จะใช้คำขึ้นต้นว่า “คำ” เช่น คำสี่เสียด คำหมาก คำพลู ฯลฯ ประการตามแต่เจ้าหน้าที่อำเภอยุคสมัยเริ่มใช้ พ.ร.บ. นามสกุลในรัชกาลที่ ๖ จะตั้งให้แก่ราษฎรชาวบ้านเอาสะดวกเข้าว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าแปลกดีก็นำมาเล่าสู่กันฟัง คงจะทำงานเดียวกับทางภาคอีสาน ที่จังหวัดนครราชสีมา นามสกุลของราษฎรบางอำเภอก็ลงท้ายด้วย “สันเทียะ” บ้าง “ซุดตด” บ้าง เช่น กกสันเทียะ คุรุซุดตด เป็นต้น

วันรุ่งขึ้นหลังจากกินข้าวเช้าว่างแล้ว ข้าพเจ้าพร้อมด้วยกำนันและชาวบ้านก็จะจับจองที่ดินก็ออกเดินทางจากหมู่บ้าน โดยเตรียมห่อข้างกลางวันไปพร้อม เมื่อพ้นจากทุ่งนาที่เริ่มเข้าป่า แรกๆ ก็เป็นป่าโปร่ง ป่าละเมาะหรือป่าแพะ ซึ่งมีแต่ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ก่อ ขึ้นอยู่ทั่วไปปะปนไปด้วยบรรดาต้นซอส (อินทนิล) และตะแบก ซึ่งกำลังออกดอกสีม่วง เบ่งบานอยู่เต็มต้น ช่วยประดับผืนป่าให้สวยงามน่าดูยิ่งขึ้น ตามฤดูกาล ถัดจากนั้นไปป่าดงก็ยิ่งรกทึบขึ้นเรื่อยๆ ต้องข้ามห้วย ขึ้นเขา ขึ้นดอยลูกแล้วลูกเล่า สถานที่ๆ จะไปนั้นชาวบ้านเรียกว่า “นายาก” มีสภาพเป็นนาถ้างมานานแล้ว เจ้าของเดิมทอดทิ้งไป พวกเขาจึงคิดไปบุกเบิกจับจองใหม่ เพราะไม่มีไร่ทำกิน ต้องเช่านาคนอื่นทำ เส้นทางก็รกทึบจะเรียกว่าทางก็ดงไม่ถูกนัก น่าจะเรียกว่าแนวทางมากกว่า เพราะต้องเดินแหวกพงหญ้าพงแขมไป ต้องคอยหลบหลีกหนามไหนที่จะเกาะเกี่ยว เนื่องจากไม่ค่อยมีผู้คนสัญจรบ่อยนักนานที่ปีหนึ่งจะมีพวกพรานหรือพวกชาวบ้านไปหาของป่าผ่านเข้าไปสักครั้ง บรรดากอไผ่ กอบง เปียดเลียดกันขึ้นสูงชะลูด พวกไม้เหียง ไม้ตะเคียน ไม้ปวย และมะค่า แต่ละต้นล้วนสูงใหญ่ขึ้นอยู่เป็นกลุ่มๆ ตามชนิดของมันแผ่กิ่งก้านสาขาร่มครึ้มแทบไม่เห็นตะวัน บางต้นก็มีเครือเขาเถาวัลย์ เครือหวาย เครือสะบ้าเกี่ยวพันขึ้นไปตามลำต้นและกิ่งก้านระโยงระยาง บ้างก็ถูกต้นไทรโอบกอดแต่โคนถึงปลายแทบไม่เห็นต้นเดิม ปล่อยากห้อยย้อยเหมือนหวดเครายักษ์ มีกระรอก กระแตวิ่งอยู่ตามกิ่งก้าน เราต่างก็เดินกันไปเสียบๆ ได้ยินแต่เสียงน้ำไหลผ่านหมู่ก้อนหินผาดังอยู่จ๊อกๆ จอมๆ และเสียงนกคุ่นอยู่ตามหมู่ไม้ บ้างก็บินร่อนไปมา บางตัวก็มีสีสวยงามน่าดูมาก พวกเร็นยุงก็บินร่อนไปทั่ว ต้องใช้ใบไม้ปิดซ้ายปิดขวา ตามใบไม้ใบหญ้าพวกทากก็ชูหัวคอยกระโดดเกาะน่าขยะแขยง ขณะเดียวกันก็ได้ยินเสียงดังหึ่งๆ แปลกหู ไม่ทราบว่าเป็นเสียงอะไร กำนันก็บอกว่าลมพัดจ้วง (จ้วงคือไม้สนชนิดหนึ่งบ้างก็

เรียกว่าไม้เกียะขึ้นอยู่ตามคอตตามเขาสูง เมื่อมีลมพัดมากระทบกิ่งและใบของมันก็จะมีกวัดแกว่งเกิดเสียงดังไปทั่วป่าเขา) ฟังแล้วก็เพราะดีเหมือนเสียงดนตรีกล่อมพองไพร เดินขึ้นเขาหลงห้วยเกือบครึ่งวันกว่าจะถึงก็เล่นเอาเหนื่อยไปตามๆ กัน มันจึงสมชื่อ “นายาก” จริงๆ ข้าพเจ้าไม่ลืมจนถึงวันนี้ หลังจากหยุดพักกินข้าวกลางวันกันแล้ว ก็ทำการรังวัดแบ่งที่ดินเป็นแปลงๆ ให้แก่ชาวบ้านตามความประสงค์จนแล้วเสร็จได้กันคนละไม่กี่ไร่เพราะเป็นที่ราบอยู่ในหุบเขาไม่กว้างขวางนัก ดวงตะวันดวงตะวันตกก็บ่ายคล้อยอากาศที่ร้อนอบอ้าวก็เริ่มเย็นลง หมูนกน้อยใหญ่ก็บินกลับรัง ไก่ป่าส่งเสียงขันดังเจื้อยแจ้วจากตงไผ่ริมลำห้วย มันคงจะพาฝูงมากินน้ำก่อนที่จะขึ้นจับคอนที่เคยพักในยามค่ำคืน พวกเราก็กินกลับทางเดิม บางคนก็แวะเก็บเห็ดและหน่อไม้ที่อยู่ใกล้ทางน้ำนำไปบ้านด้วย

ออกจากป่าตงเดินผ่านท้องทุ่งซึ่งส่วนใหญ่ได้ปักดำไปแล้ว ข้าวกล้ากำลังแตกใบเขียวอมเหลืองไปทั่วท้องทุ่งดูสวยงามมาก น้ำในลำเหมืองใหญ่ใสสะอาดไหลเอื่อยๆ ไปสู่ท้องทุ่งที่อยู่ห่างไกลออกไปใกล้จะถึงหมู่บ้านก็พบพวกสาว ๆ ซึ่งกลับจากท้องนา กำลังอาบน้ำเล่นกันอยู่อย่างสนุกสนานในลำเหมืองต่างหัวเราะหยอกล้อกันคึกคักเหมือนเห็นชายหนุ่มแปลกหน้าจากในเวียง กำนันซึ่งกำลังเดินนำหน้าอยู่ก็หยุดและหันมาพูดกับข้าพเจ้าว่า “คุณสนใจคนไหนก็บอกผมนะจะไปขอให้” ข้าพเจ้าก็ได้แต่หัวเราะและบอกกำนันไปว่า “ไม่ละครับท่านกำนัน เดี่ยวเขาเอาจริงผมตายแน่” พวกเราต่างก็หัวเราะกันเฮฮาแล้วเดินผ่านเลยไป คีนนันข้าพเจ้าต้องพักที่บ้านกำนันอีก ๑ คืน

พอรุ่งเช้าสะดุ้งตื่นขึ้นมาได้ยินเสียงดังจากห้องครัวทางหลังบ้าน ทั้งเสียงครก เสียงสับเนื้อ ลาบเนื้อดังลั่นพร้อมเสียงพูดคุย ปรากฏว่าเมื่อคืนที่ผ่านมามีชาวบ้านเขาไปส่งสัตว์ ยิงได้หมูป่าตัวใหญ่ เขาก็แบ่งเนื้อและเครื่องในบางส่วนมาให้กำนัน ซึ่งเป็นธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นพวกลูกน้องซึ่งอยู่บ้านใกล้เรือนเคียง เขาก็มาเป็นพ่อครัวช่วยกันทำอาหาร ทำลาบแกงอ่อมเลี้ยงแขกของท่านกำนัน ข้าพเจ้าได้กินลาบหมูป่ามีोनั้ร่อยที่สุดในชีวิตจำได้จนทุกวันนี้ ทั้งนี้คงจะเป็นเพราะเมื่อวานไปเดินป่าข้ามเขาข้ามคอตยเห็นดเหนื่อมาทั้งวันนั้เองพอสายหน่อข้าพเจ้าก็ล้ากำนันเดินทางกลับเพียงลำพัง

ตอน เจออันธพาล

เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๑ ขณะนั้นข้าพเจ้ารับราชการในตำแหน่งพนักงานที่ดินอำเภอเชียงแสน เวลานั้นบริเวณภายในเขตกำแพงเมืองยังมีพื้นที่รกร้างว่างเปล่าอยู่มาก และประกอบไปด้วยโบราณสถาน คือ เจดีย์และวัดร้างมากมาย มีผู้คนทั้งบ้านเรือนอยู่ประปรายและไม่มีเอกสารสิทธิการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ซึ่งชาวบ้านก็ได้มายื่นคำร้องขอจับจองที่ดินต่อทางอำเภอ ข้าพเจ้าก็ได้รับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการตามระเบียบขั้นตอนกฎหมาย ในระหว่างนั้นเองก็มีราษฎรบางคนซึ่งอพยพมาจากที่อื่นมาอยู่ใหม่ ตั้งตนเป็นหัวหมอเที่ยวคุ้ยไต่ไต่อดในเรื่องราวอื้อฉาว ชาวบ้านก็หลงเชื่อเรียกว่า “หมอชุม” เพราะเขาพูดอ้างว่ามีวิชาคาถาอาคมเสกเป่า และรู้เรื่องกฎบัตรกฎหมาย คุ้ยเบ่งกับชาวบ้านว่าใครต้องการเอกสารที่ดินให้ไปหาแกจะจัดการให้ ต่อมาก็ได้ไปเที่ยวคุ้ยกับชาวบ้านร้านตลาดอีกว่าแกได้รับหนังสือจากจอมพลสฤษดิ์ธนะรัชนีอนุญาตให้แกจัดแบ่งที่ดินให้กับชาวบ้านได้ ชาวบ้านทราบก็แตกตื่นกันไปทั่วจนทราบถึงนายอำเภอ (ยุคนั้นจอมพลสฤษดิ์เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติมีอำนาจมากออกกฎหมายปราบอันธพาล ใครประพฤติตนเป็นอันธพาลทางการสามารถจับตัวมาคุมขังได้ทันที) เมื่อนายอำเภอได้ทราบข่าว ดังนั้นจึงเชิญให้ผู้บังคับกอง หัวหน้าสถานีตำรวจมาพบเพื่อปรึกษาหารือและให้ตำรวจไปคุมตัวนายชุมมาสอบสวน เมื่อตำรวจคุมตัวนายชุมมาถึงนายอำเภอก็สั่งให้นายชุมเอาหนังสือขอจอมพลสฤษดิ์ออกมาดู นายชุมได้ทราบดังนั้นก็หน้าซีด ตัวสั่น พูดเสียงอ้อๆ ว่าไม่ใช่หนังสือของจอมพลสฤษดิ์หรอกครับ เป็นหนังสือของเลขาฯ กรมที่ดิน (นายดวง ยารสเอก)

นายอำเภอได้ทราบดังนั้นก็โมโห จึงกล่าวว่า “แกเป็นคนยุ่งให้ชาวบ้านเกิดความวุ่นวาย แอบอ้างเอาชื่อเจ้าใหญ่มาโฆษณาหลอกลวงชาวบ้าน ก่อความสงบสุขของบ้านเมือง ประพฤติตนเป็นอันธพาลเอาไปขัง ๑ เดือน” ดังนั้นนายชุมจึงถูกตำรวจคุมตัวลงจากที่ทำการอำเภอไปขังที่โรงพักทันที เมื่อพ้นโทษออกมาไม่นานก็อพยพครอบครัวหนีไปจากเชียงใหม่ เป็นอันธพาลคนแรกและคนเดียวของนายอำเภอเชียงใหม่ ข้าพเจ้าก็มีความโล่งอก ปราศจากคนคอยกลั่นแกล้งร้องเรียน

ตอน การออกโฉนดที่ดินท้องถิ่น

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ กรมที่ดินได้พิจารณาเห็นว่า การออกโฉนดที่ดินซึ่งเป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ประชาชนนั้น ทางราชการได้ดำเนินการมาตั้งแต่สมัยรัชการที่ ๕ จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่สามารถออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรเจ้าของที่ดินได้ทั่วถึง เพราะว่าการออกโฉนดที่ดินตามระเบียบและวิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีขั้นตอนที่ละเอียดซับซ้อนมาก การรังวัดก็ต้องใช้ช่างรังวัดที่ได้รับการศึกษาในวิชาช่างสำรวจ และทำแผนที่มาโดยเฉพาะ ซึ่งกรมมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่จำนวนจำกัดถ้ายังเป็นไปแบบนี้อีก ๑๐๐ ปีก็ออกโฉนดได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นกรมที่ดินจึงมีนโยบายที่จะเร่งรัดในการดำเนินการออกโฉนดให้รวดเร็วขึ้น จึงได้หาทางทดลองออกโฉนดวิธีใหม่เรียกว่า “การออกโฉนดที่ดินแบบท้องถิ่น” โดยกรมที่ดินได้ทำการอบรมเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดิน ทั้งฝ่ายรังวัด ทำแผนที่ และฝ่ายทะเบียนขึ้นที่กรมที่ดิน เสร็จแล้วก็ส่งเจ้าหน้าที่เหล่านี้ไปอบรมเจ้าหน้าที่ที่ดินในจังหวัดต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้ดำเนินการอบรมเสร็จแล้วก็จะได้ไปปฏิบัติการจริงในการสนามต่อไป ข้าพเจ้าก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการฝึกอบรม

สถานที่ดำเนินการ

ทางราชการจังหวัดเชียงรายได้เลือกเอาท้องที่ตำบลเวียงชัย เป็นพื้นที่ทดลองดำเนินการ ซึ่งขณะนั้นยังเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอเชียงราย (ยังไม่ได้แยกเป็นอำเภอ) การเลือกเอาตำบลเวียงชัยนั้นก็ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

๑. สภาพภูมิประเทศเป็นไร่นาที่ราบโล่งติดต่อกันเป็นพื้นใหญ่สะดวกแก่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๒. เจ้าของที่ดินส่วนใหญ่มีความสนใจต้องการอยากได้โฉนดที่ดิน และพร้อมที่จะชำระค่าธรรมเนียมต่างๆ ให้แก่ทางราชการตามระเบียบ

๓. พื้นที่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ ที่สงวนหวงห้าม หรือเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๔. เจ้าของที่ดินมีเอกสารแจ้งสิทธิการครอบครองที่ดิน (ส.ค.) อยู่แล้ว

๕. อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมและตัวจังหวัด ไปมาสะดวก

เมื่อได้สถานที่ที่จะออกไปดำเนินการดังกล่าวข้างต้นแล้ว พวกเราคณะหัวหน้าที่ดินอำเภอในจังหวัดเชียงราย (รวมทั้งพะเยาที่ยังไม่ได้แยก) จำนวนสิบกว่าคนรวมทั้งเจ้าหน้าที่จากกรมที่ดินอีก ๒ คน ก็ได้ออกเดินทางจากสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย เดินทางสู่ตำบลเวียงชัยโดยพาหนะรถแลนด์โรเวอร์ของสำนักงาน และรถรับจ้างบรรทุกข้าวของอีก ๑ คัน ถนนหนทางในเวลานั้นยังเป็นทางเกวียนอยู่ รถค่อยๆ วิ่งไปช้าๆ ตามรอยทางเกวียนอันเป็นร่องลึกซึกแซกซายขวา ฝุ่นฟุ้งตลบตามหลังต้องใช้ผ้าคลุมหน้าปิดจมูกแทบหายใจไม่ออก นำสงสารชาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่ใกล้ถนน ต้องทนดมฝุ่นอยู่เป็นประจำ ตามหลังคาบ้านหรือใบไม้ใบหญ้ามีแต่ฝุ่นจับจนไม่รู้ว่าเป็นสีอะไร

เมื่อได้เดินทางไปสถานที่ซึ่งจะใช้เป็นที่ตั้งของหน่วยงาน ซึ่งกำนันเจ้าของท้องที่ได้ติดต่อกับท่านเจ้าอาวาสวัดบ้านเวียงชัยโดยขออนุญาตใช้ศาลาวัดเป็นที่ทำการรังวัดออกโฉนดที่ดินชั่วคราวซึ่งทางวัด

ก็ไม่ขัดข้องแต่ประการใด พวกเราจึงได้อาศัยศาลาวัดเป็นที่พักและที่ทำการ ซึ่งอยู่ติดกำแพงข้างถนนใหญ่ ส่วนกุฏิของท่านเจ้าอาวาสพร้อมพระภิกษุ สามเณรนั้นอยู่อีกฟากหนึ่งโดยมีพระวิหารคั่นอยู่ตรงกลาง ไม่เป็นการรบกวนพระสงฆ์องค์เจ้าแต่ประการใด พวกเราได้ว่าจ้างคนงาน ๑ คน สำหรับใช้สอยทำความสะอาด ช่วยทำครัว ล้างถ้วย ล้างชาม ส่วนเรื่องอาหารการกินเก็บเงินจากเงินค่าเบี้ยเลี้ยงของแต่ละคน เดือนละ ๑๐๐ บาท เป็นค่าข้าว ค่าอาหาร ค่าน้ำชา กาแฟ ฯ และค่าจ้างคนงานเงินทองสมัยนั้นมีค่ามาก ข้าวปลาอาหาร ผัก ผลไม้อะไรก็ถูก กว๋ยเตี๋ยวขอมละ ๕ บาทเท่านั้นบางแห่ง ๓ บาทก็ยังมี

กิจวัตรประจำวัน

เมื่อได้จัดสถานที่อันเป็นที่ตั้งของสำนักงานเรียบร้อยแล้ว ก็ได้นัดหมายราษฎรเจ้าของที่ดิน เพื่อให้ทราบถึงวัน เวลาที่จะไปทำการรังวัดที่ดินแต่ละราย เพื่อให้เขาเตรียมตัวมารับเจ้าหน้าที่ไปทำการรังวัด ฝ่ายหัวหน้าหน่วยก็ได้กำหนดตัวเจ้าหน้าที่แต่ละคนว่าใครต้องออกไปทำการรังวัดรายไหน วัน เวลาใดเป็นต้น ดังนั้นในแต่ละวัน เมื่อรับประทานอาหารเช้าแล้ว พวกเราก็ออกไปปฏิบัติงานตามสถานที่ต่างๆ ตามแต่เจ้าของที่ดินจะนำไป ถ้าที่ดินตั้งอยู่ห่างไกลก็ต้องเตรียมอาหารมื่อกลางวันไปด้วย

สภาพภูมิประเทศของทุ่งนาตำบลเวียงชัยเป็นที่ราบลุ่ม ดินปนทรายหรือที่เรียกว่าดินน้ำไหล ทรายมูล เหมาะแก่การปลูกข้าวและพืชอื่นเช่น หอม กระเทียม ข้าวโพด ยาสูบ เป็นต้น ที่นาแต่ละแปลงได้รับน้ำจากลำเหมือง ซึ่งทอดมาจากฝายพญาสมบัติที่กั้นแม่น้ำแม่ลาวไว้ น้ำที่ฝายจะพัดพาเอาปุ๋ยและตะกอนตามธรรมชาติมาด้วยทำให้ข้าวขึ้นงอกงามสมบูรณ์ดีมาก บางส่วนที่เป็นสันเป็นเนินก็มีต้นจ๊ว ต้นกว๋น (ทองกว๋ว) ต้นถ่อนขึ้นอยู่ทั่วไป ในยามหน้าแล้งก็จะออกดอกสีแดง สีส้มสวยสะดุดตาอยู่กลางทุ่งนาคู ยิ่งนัก ในท้องนาก็มีแต่หญ้าไซ หญ้าหวาย และหญ้าผมยุ้ง บางแห่งก็มีผักสีเสียด ผักชีขวง ขึ้นอยู่ระหว่งตอเพ็ญหรือซังข้าวอย่างงดงาม เป็นผักที่พี่น้องชาวบ้านเก็บเอาไปแกงใส่ปลาจี่มีรสขมๆ อร่อยมาก บางครั้งโชคดีพวกเราก็จับได้งูสิง เอามาต้มยำแซบอีหลี ที่นาแต่ละแปลงก็มีเนื้อที่กว้างขวางหลายสิบไร่ พวกเราต้องทำการรังวัดอยู่ท่ามกลางแสงแดดที่แผดเผาทุกวันจนหน้า เมื่อกลับมาแล้วก็ต้องมาลงรายละเอียดต่างๆ ตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการซึ่งไม่สามารถบรรยายในที่นี้ได้

ดังนั้นการออกโฉนดที่ดินแต่ละแปลงจึงต้องใช้เวลาพอสมควร เพราะเป็นเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์สำคัญที่จะต้องเก็บรักษาไว้เป็นมรดกตกทอดไปถึงลูกหลาน งานของกรมที่ดินจึงเป็นงานที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ให้คุณให้ประโยชน์แก่ท่านที่เป็นเจ้าของที่ดินเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าเพิ่มตลอดเวลา เอาไปจำนองเอาเงินมาค้าขาย ปลูกสร้างบ้านเรือน เอาไปประกันค้ำความต่างๆ ก็ได้ทั้งสิ้น จึงมีคุณค่ามหาศาล ใครปล้นเอาไปไม่ได้ ไฟก็ไม่ไหม้ เว้นแต่ผู้ที่เป็นนักเลงการพนันซึ่งทรัพย์สินไร่นาอะไรก็ไม่เหลือเหมือนสุภาพดีคาโบราณล้านนาที่ว่า “ไฟไหม้ยังเหลือที่ดินการพนันกินๆ แผวเตี๋ยวก้อม” กิน = กิน, แผว = ถึง, เตี๋ยวก้อม = กางเกงใน คือหมายถึงหมดเนื้อหมดตัวนั่นเอง

สโมสรป่าไฟ

ในการปฏิบัติงานในแต่ละวันของพวกเรานั้นก็แยกย้ายกันไปคนละทิศละทาง ตามท้องทุ่งอันกว้างใหญ่ เพราะมีหลายหมู่บ้านบางแห่งก็เป็นสันเป็นเนิน บางแห่งก็เป็นป่าห้วยไร่ปลายนาหรือเพราะเจ้าของยังบุกเบิกไม่แล้วเสร็จ เนื่องจากความยากจนขาดทุนทรัพย์ ค่อยบุกเบิกแผ้วถางไปทีละเล็กละน้อย ไร่สองไร่ บางแห่งก็เป็นหนองน้ำกว้างใหญ่ เป็นที่หาปู ปลาของชาวบ้าน ส่วนที่เป็นเนินก็เป็นป่าไฟ ป่าบางป่าละเมาะอยู่ทั่วไปเหมือนเป็นโอเอซิสอยู่กลางทุ่งกว้าง เย็นวันหนึ่งขณะรับประทานอาหารเช้าด้วยกัน พวกเราคนหนึ่งก็คุยให้ฟังว่า วันนี้เจ้าของที่ดินได้นำไปรังวัดที่ดินซึ่งอยู่ค่อนข้างไกลจากที่พักของเรา เส้นทาง

ที่ไปนั้นต้องข้ามหนองน้ำแล้วขึ้นสู่เนินซึ่งเป็นป่าไผ่ค่อนข้างหนาที่บ ภายใบบริเวณป่านั้นเขาได้พบกับสถานที่
 ลักลอบต้มเหล้าเถื่อนซึ่งมีอยู่หลายรายด้วยกัน กลิ่นเหล้าที่กำลังต้มกลั่นอยู่พุ่งไปทั่วสถานที่ดังกล่าวอยู่ห่างไกล
 จากสายตาคนภายนอก เว้นแต่ชาวบ้านละแวกเดียวกันที่จะทราบ แต่พวกเขาก็เป็นญาติพี่น้องกัน เมื่อเสร็จ
 จากงานรังวัดแล้วเจ้าของที่นาก็พากลับตามเส้นทางเดิม เมื่อผ่านดงเหล้าก็เป็นเจ้ามือเลี้ยงด้วย ซึ่งเขาเอง
 ก็ดื่มไม่เก่งเท่าไร เพื่อไม่ให้เสียศรัทธาจึงดื่มเป็นเพื่อนนิดหน่อย ปรากฏว่าเหล้านั้นรสเด็ดมากบาดคอน่าดู
 พรั่งนี้เราจะพาพวกเราไปลองชิม ดังนั้นในตอนเย็นของวันรุ่งขึ้นภายหลังจากเสร็จงานแล้วพวกเขาก็รู้สึกสนใจค
 ้นดึกก็รีบอาบน้ำอาบท่าเปลี่ยนเสื้อผ้าออกเดินทางไปตามป่าไผ่ตามที่พรรคพวกเล่าให้ฟัง โดยผู้ที่เคยไปแล้วนั้น
 ออกนำทาง เมื่อแยกจากถนนใหญ่ก็เลี้ยวเข้าสู่ทางเดินแคบๆ ที่รกเรือผ่านป่าละเมาะไปจนถึงชายขอบ
 หนองน้ำ ซึ่งยาวขนานไปกับเนินป่าไผ่ที่มีครีมีข้างหน้า ภายในหนองมีกออ้อ กอแขม ขึ้นอยู่ทั่วไปเป็นย่อมๆ
 พื้นผิวน้ำก็มีเต่างอก แหน และผักตบชวากระจายอยู่ทั่วไป เราต้องเดินลุยน้ำลุยโคลนซึ่งลึกประมาณหัวเข่า
 ผ่านหนองเข้าไปเป็นระยะไกลไม่น้อย เมื่อขึ้นสู่เนินแล้วก็เดินไปตามทางอันคดเคี้ยวภายใต้ร่มเงาของป่าไผ่
 ซึ่งค่อนข้างหนาที่บ ไม่นานก็มองเห็นกระท่อมหลังเล็กๆ อยู่กลางป่าไผ่และมีควันไฟลอยขึ้นเรื่อยๆ จากเตา
 ต้มเหล้า ได้กลิ่นสาบเล้าคั่งไปทั่วบริเวณนั้น โดดของเรารับออกเดินนำหน้าส่งเสียงกระแอมไอให้สัญญาณ
 ลุงเจ้าของที่พอเห็นหน้าก็จำได้รีบเชิญพวกเราให้เข้าไปนั่งในกระท่อมที่ปูด้วยฟากทันทิ แล้วลุงแกก็เข้าไป
 หิวเอาขวดบรรจุน้ำใสแจ๋วพร้อมจอกไม้ไผ่อันเล็กๆ ๒-๓ อันมายื่นให้ พวกเราก็ออกรินใส่จอกแจกันชิมทันที
 บางคนดื่มเข้าไปแล้วก็ทำค่อนยักไหล่ด้วยรสเหล้าที่เด็ดบาดคอ เอาสาดใส่ไฟลูกฟืรับทันที พอติดกับมีชาวบ้าน
 ที่กลับจากหารหาปลาที่ในหนอง สะพายข้องปลาใบใหญ่มาด้วยแะมาซื้อเหล้า พวกเราจึงขอซื้อปลากดุก
 ตัวโตๆ ๔-๕ ตัวให้ลุงแกจัดการปิ้งให้ เมื่อปลาปิ้งจนจะสุก น้ำมันจากตัวปลาหยดลงถูกถ่านไฟเสียงดังฉ่าๆ
 ส่งกลิ่นหอมพุ่งไปทั่วจนน้ำลายสอ เมื่อปลาสุกได้ที่แล้วลุงแกก็เอาออกใส่จานยกมาวางกลางวง พวกเรา
 ก็หยิบเอาปลาปิ้งอันหอมกรุ่นนั้นใส่ปากคนละหุบละหับ และยกจอกขึ้นดื่มตามไปเป็นที่สำราญใจ เล่นเอา
 หน้าตาแดงก่ำไปตามๆ กัน พวกเรานั่งคุย นั่งดื่มสังสรรค์กันอยู่จนตะวันลับทิวไม้จึงชวนกันกลับ บางคน
 ก็เดินไม่ค่อยจะตรงทางตบตบไปลุยโคลนข้ามหนองทุกที่ทุกเลหัวเราะกันสนุกสนานเฮฮา บ้างก็ร้องเพลง
 เสียงดังลั่นท่ามกลางความเงียบสงบของท้องทุ่งเมื่อจวนพลบค่ำ หลังจากนั้นพวกเขาก็แอบไปที่นั่นกันอยู่บ่อยๆ
 จึงให้สถานที่นั้นว่า “สโมสรป่าไผ่” เป็นที่รู้จัก

พวกเราไปปฏิบัติงานกันอยู่บ้านเวียงชัย ๔ เดือนแล้วก็ย้ายหน่วยมาปฏิบัติงานอยู่ที่บ้าน
 ด้ายอีก ๒ เดือนจึงเสร็จ หลังจากนั้นก็ได้ไปทำการแจกโฉนดที่ดินซึ่งเป็นผลงานของโครงการทดลองของ
 กรมที่ดิน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายเป็นประธานในพิธี ราษฎรผู้ได้รับโฉนดต่างก็มีความดีใจยิ้มแย้ม
 ด้วยความพอใจ

จงรับสร้างบารมีด้วยการทำดี

เราท่านทั้งหลายได้มีโอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์ พบพระพุทธศาสนา

เป็นการยากแท้ที่สัตว์ทั้งหลายล้วนแล้วแต่ไม่มีโอกาสอย่างเรา

จงอย่าประมาท รับสร้างบารมีให้แก่ตนด้วยการทำดี

ทั้งชั้นต้น ชั้นกลาง และชั้นสูง อย่าปล่อยให้เวลาเสียไปโดยเปล่าปราศจากประโยชน์เลย

ฉะนั้น ควรจะทำตนให้เข้าถึงพุทธธรรมเสียแต่วันนี้

พระอาจารย์ชา สุภัทโท

นายกรัฐมนตรีเป็นประธานมอบหนังสืออนุญาตฯ และมอบนโยบายจัดการที่ดิน

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
เป็นประธานในพิธีมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าขุนแม่ทา จังหวัดเชียงใหม่
ตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาลโดยมีนายศิริพงษ์ ห่านตระกูล อธิบดีกรมที่ดิน รายงาน
การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และร่วมเป็นเกียรติในพิธีเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๘
ณ โรงแรมวัดห้วยทราย ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ร่วมพิธีสงฆ์เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนากรมที่ดิน ๑๑๔ ปี

นายสุธี มากบุญ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
ร่วมพิธีสงฆ์ เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนากรมที่ดิน ๑๑๔ ปี ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรมที่ดิน
วันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานมอบเกียรติบัตรแก่ข้าราชการผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น

นายสุธี มากบุญ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานมอบเกียรติบัตรแก่ข้าราชการผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๗ ในวันคล้ายวันสถาปนากรมที่ดิน ๑๑๔ ปี วันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรมที่ดิน

พิธีเจริญพระพุทธมนต์ และพิธีอธิษฐานจิตหลวงปู่ทวดวัดช้างไห้ รุ่น ๑๑๔ ปี กรมที่ดิน

พิธีเจริญพระพุทธมนต์ และพิธีอธิษฐานจิตหลวงปู่ทวดวัดช้างไห้ รุ่น ๑๑๔ ปี กรมที่ดิน โดยสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
เจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ และพระเถระวัดปากน้ำภาษีเจริญ วันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรมที่ดิน

ประชุมบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการใช้ข้อมูลสังหาริมทรัพย์ฯ

นายสมคิด ศรี ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ เป็นประธานเปิดการประชุมโครงการสัมมนาการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ ห้องทีเค คอนเวนชั่น ชั้น ๕ โรงแรมทีเค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น แขวงทุ่งสองห้อง เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๘

พิธีเปิดการอบรมการรับชำระเงินผ่านเครื่องรูดบัตร

นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรมเรื่อง “การใช้งานระบบการรับชำระเงินผ่านเครื่องรูดบัตร ของเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน” ในวันที่ ๖-๘ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ศูนย์ฝึกอบรม บมจ.ธนาคารกรุงไทย (เขาใหญ่) อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ประชุมคณะกรรมการวางแผนและพัฒนาาระบบสารสนเทศ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘

นายธรรมศักดิ์ ชนะ รองอธิบดีกรมที่ดิน เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการวางแผนและพัฒนาาระบบสารสนเทศ
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ ณ ห้องประชุม ๔ ชั้น ๔ กรมที่ดิน
วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘

ประชุมการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง “วังปลาตอง”

นายวานิตย์ อินทรักษ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน
เป็นประธานการประชุมหารือการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง “วังปลาตอง”
เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมสำนักจัดการที่ดินของรัฐ

การประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้ของกรมที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘

นายสุจิต จงประเสริฐ รองอธิบดีกรมที่ดิน เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้ของกรมที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘
ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๕ กรมที่ดิน
เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘

รองอธิบดีกรมที่ดิน ร่วมพิธีมอบโฉนดที่ดิน ๖๐ พรรษา ๖๐ ล้านแปลง

นายถวัลย์ ทิมसार รองอธิบดีกรมที่ดิน ได้มอบโฉนดที่ดินเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุครบ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ณ หอประชุมโรงเรียนเมืองพญาแลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘

ขอเชิญสมัครเป็นสมาชิกวารสารที่ดิน

เรียน สมาชิกวารสารที่ดิน และบุคคลที่สนใจ

กองบรรณาธิการวารสารที่ดิน ขอเชิญชวนท่านสมัครเป็นสมาชิกวารสารที่ดิน ราย 2 เดือน ปีละ 6 ฉบับ ประจำปี พ.ศ. 2558 (ปีที่ 61) ในอัตราค่าบำรุงปีละ 350 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์แล้ว) โดยมีวิธีการชำระเงิน ดังนี้

1. โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารออมสิน สาขาศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ
แจ้งวัฒนะ (อาคาร B) ชื่อบัญชี “ค่าบำรุงวารสารที่ดิน”
เลขที่บัญชี 053830037072

2. ธนาคัตติลังจ่ายในนาม ผู้อำนวยการกองแผนงาน
ปณ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ 10215

หมายเหตุ กรุณาส่งใบสมัครและสำเนาหลักฐานการชำระเงิน พร้อมเขียนชื่อที่อยู่
ของผู้ส่งจงให้ครบถ้วนชัดเจน และส่งกลับมายังที่...

กลุ่มติดตามและประเมินผล กองแผนงาน ชั้น 6 กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ 10210 หรือ FAX เอกสารมาที่หมายเลข 0 – 2143 – 9160

โทรศัพท์หมายเลข 0 – 2141 – 5661

ติดต่อคุณพนิดา email : panida_aod@hotmail.com

☐ สมาชิกใหม่

ใบเสร็จรับเงินเล่มที่.....เลขที่.....

☐ ต่ออายุสมาชิก

ลงวันที่.....

ใบสมัครสมาชิกวารสารที่ดิน

ชื่อ - นามสกุล.....มีความประสงค์ขอสมัคร
เป็นสมาชิกวารสารที่ดิน ปีที่ 61 (พ.ศ. 2558) โปรดจัดส่งวารสารที่ดิน ณ ที่อยู่เลขที่.....

ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทร.

หมายเหตุ กรณีย้ายที่อยู่โปรดแจ้งให้ทราบด้วย โทร. 0 – 2141 – 5661